

Беларусь —
Ізраіль:
агульны інтарэс

СТАР 5

Памяць,
захаваная
майстрам

СТАР 13

Як ратавацца
ад спёкі дома?

СТАР 15

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА,
старшыня Палаты
прадстаўнікоў:

«Дагавор аб стварэнні Еўразійскага эканамічнага саюза плануецца ўнесці ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі не раней за лістапад-снежань 2014-га (накуль канкрэтныя тэрміны сказаць не магу), зараз ён прапрацоўваецца нашымі міністэрствамі і ведамствамі. Гэта вельмі сур'ёзны і аб'ёмны дагавор. Падчас сесіі Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі ў Брэсце са старшынёй Дзяржаўнай думы РФ Сяргеям Нарышкіным была дасягнута дамоўленасць, што пасля таго, як дагавор паступіць у Палату прадстаўнікоў і Дзярждуму, ён будзе ратыфікаваны сінхронна. Дарчы, навукоўцы і практыкі палічылі, што стварэнне ЕАЭС навялічыць сукупныя валавы прадукт трох краін да 2030 года прыкладна на \$900 млрд».

Курсы замежных валют,
устаноўленыя НБ РБ з 31.07.2014 г.

Долар ЗША		10310,00
Еўра		13820,00
Рас. руб.		288,50
Укр. грыўня		844,78

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

31

ЛІПЕНЯ 2014 г.

ЧАЦВЕР

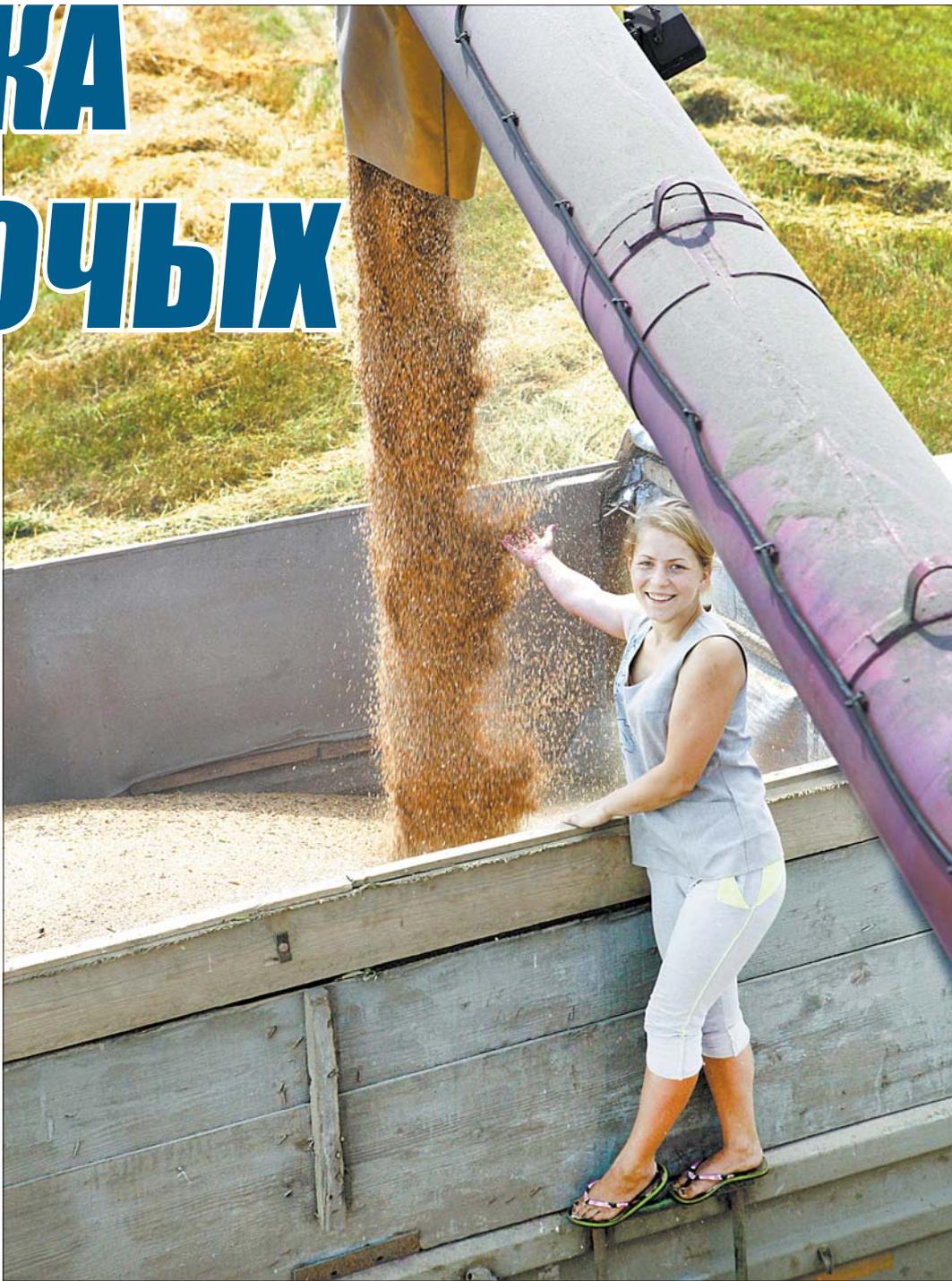
№ 142 (27752)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЗБОЖЖА З ЖАНОЧЫХ РУК

Тым, хто лічыць, што камбайнер — справа аніяк не жаночая, раім завітаць у КСУП «Абарона краіны» Рэчыцкага раёна, каб пераканацца ў адваротным. Наталля Бракарэнка працуе ў адным экіпажы з бацькам і са сваімі абавязкамі спраўляецца нароўні з мужчынамі. І першыя поспехі ў хлебаробскай справе ўжо ёсць: старшыня Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага саюза жанчын Галіна Пашэд спецыяльна прыезджала да Наталлі на поле, каб падбадзёрыць дзяўчыну, пажадаць поспехаў і ўручыць падарунак — хлебапечку.

Фота БЕЛТА

■ Дзяржаўны інтарэс

НАДЗЕЙНАЯ АПОРА

Сёння Мінскі завод тэхналагічных металаканструкцый — гэта адно з вядучых айчынных прадпрыемстваў, якое вырабляе будаўнічыя металічныя канструкцыі, тэхналагічныя металаканструкцыі, рэзервуары і тэхналагічныя трубаправоды для прадпрыемстваў машынабудаўнічага комплексу, будаўнічай індустрыі, хімічнай і нафтапрацоўчай прамысловасці, дрэвапрацоўчай галіны.

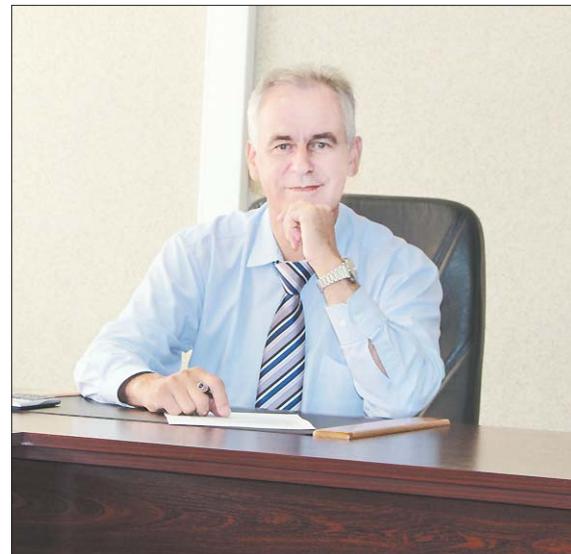
Сілы работнікаў завода тэхналагічных металаканструкцый задзейнічаны на шэрагу значных айчынных аб'ектаў. Напрыклад, у Маларыцкім раёне Брэсцкай вобласці, дзе будуецца завод «Кварцмелпрам». Або ў Івацэвічах, Масто, Барысаве, Віцебску і Рэчыцы, дзе мадэрнізуюцца заводы дрэвапрацоўчай галіны. А яшчэ на Мазырскім нафтапрацоўчым заводзе, дзе ў апошнія гады таксама актыўна праводзіцца пераўзбраенне, а таксама наваполацкім «Нафтане», дзе работы вядуцца ў цесным супрацоўніцтве з харватамі. Актыўна мадэрнізуюцца цукровыя заводы, якім патрабуюцца і металічныя, і тэхналагічныя канструкцыі, рэзервуары.

НЕТЫПАВАЯ ВЫТВОРЧАСЦЬ

Дырэктар Мінскага завода тэхналагічных металаканструкцый Іван КРЭНЦЬ:

— ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ» — гэта восем мантажных упраўленняў і два прамысловыя прадпрыемствы. Наш завод — адно з прамысловых прадпрыемстваў. Другое такое размяшчаецца ў Магілёве. Тры мантажныя ўпраўленні знаходзяцца ў сталіцы, астатнія — у Брэсце, Гродне, Віцебску, Салігорску і нават Туркменістане. «ПРАМТЭХМАНТАЖ», калі каротка — гэта мантаж і выраб будаўнічых, сталёвых канструкцый для вытворчых аб'ектаў і аб'ектаў грамадзянскага прызначэння. Акрамя таго, гэта і мантаж спецыяльнага тэхналагічнага абсталявання. Менавіта наш філіял вырабляе будаўнічыя, тэхналагічныя канструкцыі, сталёвыя рэзервуары.

Вытворчасць у нас асабліва. Усё ж такі будаўніцтва вядзецца па індыўідуальных праектах. А праекты, якія нам прапануюць

ца — гэта ўвасабленне фантазіі архітэктара, які жадае ўбачыць гэтую фантазію ў рэальным аб'екце. Аб'ект пры гэтым павінен быць не проста прыгожым і адметным, але і функцыянальным. Прадугледзець усё гэта — у тым ліку наша задача... **СТАР 8**

ISSN 1990 - 763X

9 771990 763008

НОВЫЯ ПЛАНЫ ДЛЯ БЕЛАРУСКАЙ ПРЫРОДЫ

ЗАЦВЕРДЖАНЫ АСНОЎНЫЯ СТРАТЭГІЧНЫЯ ДАКУМЕНТЫ ПА РАЗВІЦЦІ СІСТЭМЫ АСАБЛІВА АХОЎНЫХ ПРЫРОДНЫХ ТЭРЫТОРЫЙ

Фота БЕЛТА.

Як адзначыла начальнік упраўлення біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Наталля МІНЧАНКА, Дзяржаўная праграма развіцця сістэмы асабліва ахоўных прыродных тэрыторый на 2015–2019 гады, а таксама Нацыянальная стратэгія развіцця сістэмы асабліва ахоўных прыродных тэрыторый да 1 студзеня 2030 г. і Схема рацыянальнага размяшчэння асоба ахоўваемых прыродных тэрыторый Рэспублікі Беларусь да 1 студзеня 2025 года, створаныя на аснове навуковых распрацовак НАН Беларусі, працягваюць мэтанакіраваную прыродаахоўную палітыку і вызначаюць асноўныя задачы, прыярытэты і кірункі фарміравання аптымальнай сістэмы асабліва ахоўных прыродных тэрыторый нашай краіны.

Стратэгічнымі дакументамі прадугледжаны шматлікія мерапрыемствы, якія будуць фінансавацца з рэспубліканскага бюджэту і сродкаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі, і накіраваны на вырашэнне актуальных экалагічных праблем і пытанняў. Сярод іх змяншэнне плошчы высокаўзроставых лясоў, важных для захавання біялагічнай разнастайнасці, зарастанне адкрытых сенажацяў і нізінных балот драўняна-хмызняковай расліннасцю, выцясненне абарыгенных відаў інвазіўнымі і чужароднымі раслінамі і жывёламі і інш. Па звестках на 1 студзеня 2014 года сістэма асабліва ахоўных прыродных тэрыторый (ААПТ) уключае 1213 аб'ектаў, у тым ліку адзін запаведнік, 4 нацыяналь-

ныя паркі, 85 заказнікаў рэспубліканскага значэння і 249 — мясцовага значэння, 306 помнікаў прыроды рэспубліканскага і 568 — мясцовага значэння. Па структуры ААПТ найбольшую плошчу (58%) займаюць лясныя экасістэмы, на другім месцы знаходзяцца балоты (20%), 17% займаюць лугавыя сістэмы, 5% — даліны рэк і азёры.

Агульная плошча асабліва ахоўных прыродных тэрыторый Беларусі сёння складае 7,8% ад плошчы краіны. Плануецца дасягнуць плошчы ААПТ да 8,1–8,3% ад тэрыторыі краіны.

Паводле новай схемы, якая ўступіць у сілу са студзеня 2015 года, запланавана пераўтварэнне 20 ААПТ, у тым ліку і аб'яўчэнне новага нацыянальнага парку — Свіслацка-Бярэзінскага (шляхам пераўтварэння аднайменнага заказніка) і яшчэ трох заказнікаў.

Будзе праходзіць і пераўтварэнне заказнікаў мясцовага значэння. На перыяд да 2024 года запланавана пераўтварэнне 700 ААПТ мясцовага значэння, у тым ліку 220 заказнікаў і 480 помнікаў прыроды, аб'яўчэнне 110 новых асабліва ахоўных тэрыторый мясцовага значэння.

Яшчэ адным важным мерапрыемствам, прадугледжаным новай праграмай, павінна стаць распрацоўка планаў кіравання шэрагам заказнікаў і абнаў-

ленне існуючых планаў.

— Разам з Міністэрствам сувязі і камунікацый плануем стварыць рэестр асабліва ахоўных прыродных тэрыторый, які кожны грамадзянін зможа наведаць у рэжыме анлайн, — расказала Наталля Мінчанка.

Паводле новай праграмы, працягнуцца і фарміраванне нацыянальнай экалагічнай сеткі. Разам з вучонымі спецыялістамі спрабуюць аб'яднаць у адну сетку найбольш важныя прыродныя тэрыторыі, каб прывесць у гармонію свет прыроды і чалавека.

Прадугледжваецца таксама аднаўленне прыродных комплексаў і экалагічных сістэм (асушаных балот, падтопленых тэрыторый, адкрытых сенажацяў, якія зарастаюць хмызняком). Будуць створаны ўмовы для развіцця экалагічнага турызму і аздарулення насельніцтва на ААПТ, распрацавана і ўладкавана не менш як 30 турыстычных маршрутаў і экалагічных сцежак.

У выніку выканання стратэгічных дакументаў прадугледжваецца стварэнне ўмоў для ўстойлівага развіцця раёнаў, у межах якіх функцыянуюць ААПТ, а таксама павышэнне ўзроўню інфармаванасці насельніцтва пра асабліва ахоўныя прыродныя тэрыторыі Беларусі.

Вераніка КОЛАСАВА.

2 МІЛЬЁНЫ — НЕ МЯЖА!

Мінская вобласць разлічвае ў гэтым годзе намаляць амаль 2 млн т збожжа, паведаміў карэспандэнту БЕЛТА выканаўца абавязкаў старшыні камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Мінскага абласнога выканаўчага камітэта Юрый ГОРЛАЎ.

Разлічваць на гэта аграрыям дае магчымасць высокая ўраджайнасць — у сярэднім з 1 га ў гаспадарках сталічнага рэгіёна ўбіраюць 41 ц збожжа (у 2013 годзе — 32,3 ц/га). Разам з тым, паводле даных Мінсельгасхарча, у вобласці ёсць шэраг гаспадарак, дзе паказчык ураджайнасці значна вышэйшы. Так, у філіяле «Фалько-Агра» ААТ «Агракамбінат «Дзяржынскі» (Дзяржынскі раён) гэта 60,2 ц/га, у філіяле аграфірмы «Лебедзева» РУП «Мінскэнерга» (Маладзечанскі раён) — 60,3 ц/га. Самая высокая ўраджайнасць, паводле даных на 28 ліпеня, была ў ААТ «Новае жыццё» (Нясвіжскі раён) — звыш 96 ц збожжа. Крыху менш — 80,4 ц/га — на сельскагаспадарчым прадпрыемстве «Усход» (Мінскі раён).

«Гэта дае магчымасць нам разлічваць на 2 млн т пры ўмове захавання добрага надвор'я», — сказаў Юрый Горлаў. Для параўнання: у мінулым годзе ўклад Мінскай вобласці ў агульны каравай склаў 1,7 млн т збожжа з улікам кукурузы.

■ Падрабязнасці

Паводле слоў афіцыйнага прадстаўніка Следчага камітэта Юліі ГАНЧАРОВАЙ, ёсць падставы меркаваць, што ў лесапалазе знойдзены астанкі менавіта дзяўчыны, якая прапала 18 ліпеня. Канчаткова ідэнтыфікацыя абдудзца ў межах далейшай экспертызы.

Вышук зніклай завяршыўся завядзеннем крымінальнай справы аб забойстве. На працягу ўсяго часу з моманту завядзення крымінальнай справы УСК па г. Мінску

і ГУУС Мінгарвыканкама праводзілі актыўныя мерапрыемствы па ўстанаўленні месцазнаходжання дзяўчыны. Варта нагадаць, што пра знікненне Юліі 20 ліпеня паведаміла ў міліцыю яе маці. Напярэдадні дзяўчына пераехала з пасёлка Акцябрскі

Смалявіцкага раёна ў сталіцу на час паступлення. У Мінску разам з сяброўкай здымала кватэру. 18 ліпеня Юлія планавала вярнуцца дадому, каб адпачыць з мамай, аднак рана ў гэты дзень не брала мабільны, а пасля абанент і ўвогуле стаў недаступны. Маці паведаміла праваахоўнікам, што яе дачка праз сацыяльныя сеткі пазнаёмілася з хлопцам і накіравалася на сустрэчу з ім. Пасля гэтага дома не з'явілася, тэлефон не брала.

Аператыўныя супрацоўнікі і следчыя ўстанавілі, што

ТРАГІЧНАЕ ЗНАЁМСТВА

18-гадовая Юлія Саламаціна прыехала да віртуальнага сябра і прапала

напярэдадні дзяўчына пазнаёмілася праз інтэрнэт з 25-гадовым мінчанінам. Удалося высветліць, што ў ноч на 18-га Юлія праходзіла праз турнікеты на станцыі метро «Спартыўная», а таксама тое, што яна была ў гэты вечар у кватэры новага знаёмага на вуліцы Прытыцкага. 27 ліпеня праваахоўнікі затрымалі ў Віцебскай вобласці падарозных асоб — жыхароў сталіцы Паўла Ц. і яго маці. Затрыманым па гэтай справе прад'яўлены абвінавачванні.

Святлана БАРЫСЕНКА

КАНЦАТАВАРЫ ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ-СІРОТ

На гэтым тыдні пачалася штогадовая дабрачынная акцыя «Зноў у школу». У рамках акцыі валанцёры праекта «Дабро рабі» будуць збіраць канцэлярыскія тавары для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў. Сёлета актывісты кампаніі плануюць сабраць тавары для школы для 22 устаноў з усёй Беларусі.

Кацярына РАДЗЮК.

ЗАКАЗВАЦЬ ЛЕКІ ПРАЗ ІНТЭРНЭТ

з'явілася магчымасць у жыхароў Мінска.

Паслуга «Інтэрнэт-заказ лекавых сродкаў» з'явілася ў РУП «Белфармацыя», паведамліў БЕЛТА ў Міністэрстве аховы здароўя. Заяўка афармляецца на сайце прадпрыемства. Карыстальнік пазначае найменне медпрэпарату, а таксама выбірае аптэку, у якой яму зручна забраць заказ. Аб тэрмінах выканання заказу кліенту паведамаць спецыялісты, якія звязуцца з ім для пацвярджэння інфармацыі. Аплаціць і забраць лекі можна ў любой з выбраных аптэк у будныя дні з 8.00 да 19.00.

КЕМПЕРЫ ЗБЯРУЦА НА КРУПШЧЫНЕ

У Крупскім раёне з 1 па 3 жніўня пройдзе турысцка-спартыўны злёт кемпераў. У праграме — спартыўныя спаборніцтвы, конкурсы, прэзентацыя клуба караванераў Беларусі, «круглы стол» па пытаннях развіцця караванернага руху ў турызме і шмат іншага.

Караванінг — від турызму, калі вандруюць на аўтадоме ці з прычэпам-дачай. Звычайна аўтатурысты спыняюцца ў кемпінгах са спецыяльнымі стаянкамі. Такіх месцаў шмат у краінах Балтыі, Еўропе. У апошні час яны з'яўляюцца і ў Беларусі. Напрыканцы чэрвеня адкрыўся кемпінг на беразе возера Сялява ў аграгарадку Калодніца на Крупшчыне. Тут ёсць усё неабходнае для камфортнага пражывання: домкі, кемпінгавыя палаткі, а таксама 50 месцаў для ўласных аўтадамоў і турыстычных прычэпаў.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

БОЛЬШ ЗА 20 КІЛАГРАМАЎ НАСВАЮ

Такую колькасць небяспечнай курільнай сумесі канфіскавалі супрацоўнікі аддзела па наркантраволі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі Ленінскага РАУС і аддзела дэпартаменту аховы Ленінскага раёна Магілёва ў 26-гадовага магіляўчана.

— Ён захоўваў гэтак наркатычнае рэчыва ў сваім гаражы, — удакладніў начальнік аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Магілёўскага маёр міліцыі Дзмітрый ІГНАТОВІЧ. — Дарэчы, мужчына не ўпершыню прыцягваецца да адказнасці. Раней у яго ўжо было канфіскавана 10 кілаграмаў гэтай курільнай сумесі. Па сваім саставе яна вельмі падобна на псіхатропнае рэчыва. Асабліва небяспечна гэта для падлеткаў, якія пасля ўжывання насваю становяцца неўраўнаважанымі, у іх парушаецца псіхіка. Рэгулярнае ўжыванне яго выклікае залежнасць і не выключана, што з часам з'явіцца патрэба ў больш моцным прэпаратах.

За захоўванне небяспечнага вырабу парушальніку праграмае адміністрацыйная адказнасць у выглядзе штрафу да 50 базавых велічынь (артыкул 12.27. КаАП РБ).

ЯШЧЭ АДНО ЖЫЦЦЁ МІНУС

Апошнім стала купанне ў рацэ Сож 17-гадовага жыхара Слаўгарада. Разам з дзяўчынай яны нечакана трапілі ў глыбокае месца і сталі тануць. Хлопец загінуў адразу, а яго сяброўку паспелі выцягнуць з вады выратавальнікі.

— Гэта здарылася каля вяслярнай базы, дзе наогул месца гіблае і купацца забаронена, — паведаміў вадалазны спецыяліст абласной службы таварыства выратавання на водах Мікалай ГАУРЫЛЕНКА. — На мінулым тыдні там ледзь не загінуў мужчына. А вось хлопцу, на жаль, не пачасціла.

Вадалазы паднялі цела юнака ў той жа дзень. Па аператыўных звестках выратавальнай службы, з пачатку купальнага сезона на вадаёмах Магілёўскай вобласці загінула ўжо 39 чалавек, чацвярым з іх было і 18 гадоў. Выратавальнікі нагадваюць пра неабходнасць выконваць правілы паводзін на вадзе, не купацца ў нецвярозым стане і не пакідаць дзяцей без нагляду! Не трэба забываць і пра тое, што купанне ў такую спякоту таксама можа быць небяспечным.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ДЫНІ & КАНЬЯК

Падчас спецыяльнай мытнай праверкі на ўчастку трасы Бранск—Гомель быў спынены грузавы аўтамабіль «DAF» з паўпрычэпам, якім кіраваў грамадзянін Казахстана.

Высветлілася, што транспартны сродак перавозіць дын з Казахстана ў Расію, але пры гэтым адсутнічалі таварасуправаджальныя дакументы. У сувязі з гэтым 20972 кг дынь на суму 734 млн рублёў канфіскаваны, а на машыну накладзены арышт, паведамліў ў прэс-службе Гомельскай мытні. Яе кіраўнік Вячаслаў Даймінскі таксама расказаў, што ў пункце мытнага афармлення «Новая Гута» грамадзянін Малдовы свой мікрааўтобус «Мерседэс» задэкларавалі, а вось пра 5 скрынак каньяку «KVINT» чамусьці «забыў». Іх мытнікі знайшлі ў салоне аўтамабіля. Падчас апытання і пісьмовых тлумачэнняў грамадзянін прызнаў факт незаконнага перамяшчэння тавару. 129 бутэлек каньяку ў асартыменце арыянацыраваным коштам звыш Br15 млн канфіскаваны.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

НАВІНЫ

ПАДЗЕІ

ФАКТЫ

■ Спажывецкі інтарэс

З НЯЯКАСНЫМІ ТАВАРАМІ МОЖНА РАЗАБРАЦА І БЕЗ СУДА

Але што пакрыўджанаму пакупніку трэба зрабіць у першую чаргу?

Для кансультацыі звязанца з імі можна ў пісьмовым выглядзе, даслаўшы ліст з апісаннем сутнасці спрэчкі і копіямі неабходных дакументаў: дагаворы, прэтэнзіі, перапіскі з парушальнікам, квітанцыі заказных адпраўленняў. Звароты разглядаюцца цягам 30 дзён.

«Калі спажыўцу рэалізаваны няякасны тавар альбо няякасна аказана паслуга, ён павінен у першую чаргу накіраваць пісьмовую прэтэнзію на адрас альбо па месцазнаходжанні суб'екта гаспадарання. У лісце неабходна напісаць усе свае патрабаванні, апісанні заган, знойдзеных у тавары, — растлумачыў алгарытм дзеянняў спажыўца Уладзімір Пучык. — У тым выпадку, калі адказу няма, а тэрмін скончыўся, спажывец мае права звярнуцца ў адміністрацыю раёна Мінска. Калі раённая адміністрацыя альбо Мінгарвыканкам у дасудовым парадку гэтае пытанне не вырашаюць, абараняюць правы спажыўцоў у судзе.

адпраўленні матэрыялаў у суд у той орган, які разглядаў яго зварот у дасудовым парадку, альбо звярнуцца ў грамадскае аб'яднанне па ахове правоў спажыўцоў».

Для папярэджання парушэння правоў спажыўцоў упраўленне Мінгарвыканкама праводзіць семінары з індывідуальнымі прадпрыемальнікамі і суб'ектамі гаспадарання. Таксама нявызвалены ўпаўнаважаны па ахове правоў спажыўцоў сёлета правялі маніторынг, які закрануў каля сотні суб'ектаў гаспадарання: рынкі, індывідуальных прадпрыемальнікаў. Па іх звестках, найбольшы працэнт парушэнняў заканадаўства прыпадае на прадстаўленне спажыўцу недаставернай інфармацыі пра тавар: часта адсутнічаюць звесткі пра сертыфікацыю тавару альбо поўную назву суб'екта гаспадарання, не ўказаны вытворца і пастаўшчык.

Кацярына РАДЗЮК

УНІКАЛЬНАЯ ЗНАХОДКА

Пры раскопках выяўлены рэчы перыяду культуры шнуравой керамікі

Каля вёскі Дразды Стаўцоўскага раёна, што на Міншчыне, знойдзены ўнікальныя рэчы: гліняны гаршчок, дзве сякеры — свідраваная каменная і крэмніевая шліфаваная. Сярод знаходак і на канечнікі стрэл, дрэўкі, апярэнні якіх не захаваліся. Гэтыя прадметы належаць да другой паловы III тысячагоддзя да нашай эры. Утвэржэнні за ўсё, прышлі да высновы спецыялісты, у пахаванні знайшла спакой душа прадстаўніка культуры шнуравой керамікі. Яго цела было спалена, а попел рассыпаны ў яме памерам два на тры метры.

Культура шнуравой керамікі — група археалагічных культур позняга неаліту і бронзавага веку Сярэдняй і Усходняй Еўропы, неаліту Паў-

ночнай Еўропы. Агульнымі прыкметамі яе з'яўляюцца наяўнасць керамікі, на якой зроблены арнамент з дапамогай шнура ці своеасаблівымі насечкамі, якія нагадваюць адбітак шнура. Характэрныя для той пары і сякеры, выяўленыя пад Стоўбцамі. Адсюль і яшчэ адна назва гэтай культуры — культура баявых сякер.

— Гэтыя рэчы знайшлі падчас раскопак студэнты гістарычнага факультэта Белдзяржуніверсітэта, — паведаміла старшы выкладчык кафедры археалогіі і спецыяльных дысцыплін гістфака БДУ Аляксандра ЗУЕВА. Цяпер прадметы знаходзяцца на кафедры археалогіі. Тут яны будуць захоўвацца часова. Пасля іх перададуць у лабараторыю музейнай справы для фарміравання калекцыі для музея гістарычнага факультэта.

Тацяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ОАО «Белпромтара»

уведомляет о проведении годового общего собрания акционеров 28 августа 2014 г. в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 22.

Повестка дня:

1. О выплате дивидендов за II квартал 2014 г. и сроках их выплаты.
2. Об избрании членов наблюдательного совета.

УНП 100230455

Калектыў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь выказвае глыбокае спачуванне начальніку аддзела навікі і інвацыій упраўлення прыродакарыстання і інвацыйнага развіцця Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь Каранчуку Віталю Маратавічу ў сувязі з напатакшым яго горам — смерцю МАЦІ.

УНП 100519825

■ Абітурыент-2014

ДРУГАЯ ХВАЛЯ ЗАЛІЧЭННЯ: ПЕРШЫ ПЛОД — НЕ ЗА ПЛОТ?

28 ліпеня завяршыўся прыём дакументаў у рамках дадатковага набору абітурыентаў на вакантныя бюджэтных месцы ва ўсіх дзяржаўных ВНУ.

Нагадаем, што дадатковы набор — адно з галоўных новаўвядзенняў сёлённай прыёмнай кампаніі. Мэтай правядзення другой «хвалі» залічэння была ліквідацыя такога паняцця, як недабор на бюджэтных месцы, няхай і за кошт зніжэння мінімальнага парoga на ЦТ для прэтэндэнтаў на вышэйшую адукацыю... Напрыклад, для абітурыентаў, якія паступалі ў рамках дадатковага набору на ваенныя, спартыўныя і сельскагаспадарчыя спецыяльнасці, дадаткова было мець у сертыфікаце ўсяго 3 балы. Прычым гэта тычылася ўсіх экзаменацыйных дысцыплін...

Як запэўнівае кіраўнік прэс-службы Міністэрства адукацыі Юлія ВАЊІНА, дадатковы набор прайшоў паспяхова ва ўсіх ВНУ Міністэрства адукацыі, Міністэрства спорту, Міністэрства культуры, Міністэрства ўнутраных спраў і Міністэрства абароны. Па папярэдніх звестках, ВНУ Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання таксама пераважна выканалі дадатковы набор на бюджэтных месцы.

— Пры гэтым на многіх спецыяльнасцях у ВНУ сфарміраваўся конкурс, якога не назіралася падчас асноўнага набору, — дадала Юлія Ва-

ніна. — А на многіх вострадафіцыйных для эканомікі і сацыяльнай сферы сельскагаспадарчых, тэхнічных і педагагічных спецыяльнасцях назіраўся нават высокі конкурс. Так, на спецыяльнасці «меліярацыя і водная гаспадарка» ў Брэсцкім тэхнічным універсітэце на адно месца прэтэндавалі 12 чалавек, на спецыяльнасці «хімічная тэхналогія перапрацоўкі драўніны» ў Беларускай дзяржаўнай тэхналагічнай універсітэце — 4,7 чалавека на месца, «тэхнічнае абсталяванне машынабудаўнічай вытворчасці» ў Полацкім дзяржаўным універсітэце — 3,5 чалавека на месца, «пачатковая адукацыя» ў Беларускай дзяржаўнай педагагічнай універсітэце — 2,5 чалавека на месца, «праектаванне і вытворчасць сельскагаспадарчай тэхнікі» ў БДАТУ — 5,7 чалавека на месца. А ў Акадэміі ветэрынарнай медыцыны на спецыяльнасць «ветэрынарная медыцына» на 60 месцаў падалі заявы 90 чалавек.

У 85% выпадкаў прахадны бал дадатковага набору быў вышэйшы за прахадны бал падчас асноўнага набору.

А 26 ліпеня завяршылася дадатковае залічэнне на спецыяльнасці ваеннага профілю. У Ваенную акадэмію на 169 месцаў было пададзена 289 заяў. Прычым па 6 спецыяльнасцях з 10 прахадных балы былі вышэйшыя, чым у асноўны набор. У Інстытуце пагранічных войскаў на 21 месца было пададзена 44

заявы. Прахадны бал дадатковага набору склаў 149, у той час як у асноўны набор — 114 балаў.

Дадатковы набор на платную форму атрымання вышэйшай адукацыі аб'яўляцца не будзе. І чакаць зніжэння мінімальнага парoga значэнняў балаў на ЦТ для тых, хто паступае ў ВНУ на платную форму навучання, не варта...

З улікам пытанняў, што паступаюць сёння ў галоўнае адукацыйнае ведамства ад абітурыентаў і іх бацькоў, кіраўнік прэс-службы папрасіла прайнфармаваць абітурыентаў: дадатковы набор на платную форму атрымання вышэйшай адукацыі (у дзённай і завочнай формах) аб'яўляцца не будзе. І чакаць зніжэння мінімальнага парoga значэнняў балаў на ЦТ для тых, хто паступае ў ВНУ на платную форму навучання, не варта. Тым, хто не набраў на ЦТ устаноўленых балаў, з марай атрымаць вышэйшую адукацыю давядзецца развітацца сама меней на год... Але ў іх яшчэ ёсць магчымасць паспрабаваць паступіць у сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, дзе прымаюць сертыфікаты ЦТ нават з адным балам...

Надзея НІКАЛАЕВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже единым лотом имущества, принадлежащего ИЧП «АРМАКАН-ПВХ» находящегося по адресу: 231300, г. Волковыск, ул. С. Панковой, 65

№ лота	№ п/п	Наименование и характеристики продаваемого имущества	Начальная цена продажи, руб. (без уплаты НДС)	Задаток, руб. (10% от начальной цены)	Шаг аукциона, %
1	1	Капитальное строение – здание цеха нестандартного оборудования – 1001,0 м. кв., инв. № 410/С-23922 – 407 700 000 рублей	2 210 690 700	221 069 070	5
	2	Капитальное строение – здание экспериментального участка – 908,9 м. кв., инв. № 410/С-25476 – 492 300 000 рублей			
	3	Капитальное строение – рама лесопильная – 356,6 м. кв., инв. № 410/С25474 – 182 700 000 рублей			
	4	Капитальное строение – будка сторожевая – 8,6 м. кв., инв. № 410/С-25475 – 7 092 000 рублей			
	5	Капитальное строение – склад – теплица 1150,9 м. кв., инв. № 410/С-25473 – 423 900 000 рублей.			
	6	Сооружение – склад № 6 пиломатериалов 152,85 м, с инв. № 410/С-25472 – 46 980 000 рублей.			
	7	Сооружение – ограждение, 502,7 м, с инв. № 410/С-25478 – 123 300 000 рублей.			
	8	Сооружение – внутризаводские автомобильные дороги, а/б, – 377 м, с инв. № 410/С-25479 – 465 300 000 рублей.			
	9	Сооружение – внутреннее ж/д пути – 210,4 м, с инв. № 410/С-25477 – 58 410 000 рублей.			
	10	Перегородка из стального листа 0,5/2,5/14 – 281 700 рублей.			
	11	КТП 1000/100/0,4 (внутренней установки) – 2 599 200 рублей.			
	12	Распределительный пункт 9272 – 63 900 рублей.			
	13	Распределительный пункт 9272 – 63 900 рублей.			

Аукцион состоится 14 августа 2014 года в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Волковыск, ул. С. Панковой, 65, к. 216 (2 эт.). Заключительная регистрация участников аукциона 14 августа 2014 года с 10.30 до 11.00.

Организатор аукциона – управляющий ИЧП «АРМАКАН-ПВХ» Бахуревич Е. В. тел. (8-029) 3608384.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет 3012015893504 в филиале № 402 ОАО «СБ «Беларусбанк» г. Волковыск, код 689, УНП 590740021.
2. По 13 августа 2014 г. включительно до 16.00 подать заявление на участие в аукционе и другие документы в соответствии с законодательством по адресу: 230025, г. Гродно-25, а/я 13.

В случае если аукцион признан не состоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, объекты аукциона продаются этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%.

Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать свое заявление на участие в нем. Не явка участника аукциона на аукцион

признается отказом от участия в аукционе. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается продавцом в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победителем аукциона будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем аукциона, обязано: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в срок не позднее 20 календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в сроки, определенные в договоре; возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 банковских дней с момента подписания протокола.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем, будет учтен в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи.

Более подробная информация об условиях участия в аукционе, перечне документов, прилагаемых к заявлению на участие в аукционе, опубликована в газете «Рэспубліка» от 19.06.2014.

Дополнительная информация по телефону организатора аукциона: 8029-360-8384.

Прозвішча адно, твары розныя

Адразу двух парушальнікаў затрымалі гомельскія памежнікі ў «Новай Гуце». Яны спрабавалі перасекчы мяжу па чужых пашпартах. Першы ехаў на мікрааўтобусе і прад'явіў пашпарт свайго брата, грамадзяніна Малдовы. Вечарам таго ж дня з чужым пашпартам быў затрыманы яшчэ адзін чалавек, які перасякаў мяжу з Украіны ў Беларусь пешшу. Ён таксама вырашыў скарыстацца пашпартам брата.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

■ Прамысловасць

САЛОДКАЕ ЖЫЦЦЁ — З БЕЛАРУСКИМ СМАКАМ?

Вытворчасць цукру за першае паўгоддзе 2014 года ў адносінах да аналагічнага перыяду 2013-га скарацілася ў 1,4 раза, што складае 73,6%. Дарэчы, прамысловым сеянем буркакоў займаюцца 450 сельскагаспадарчых прадпрыемстваў у 49 раёнах Брэсцкай, Гродзенскай і Мінскай абласцей. Перапрацоўкай — 4 цукровыя камбінаты: Гарадзейскі, Жабінкаўскі, Скідзельскі і Слуцкі. Сумарная гадавая магутнасць перапрацоўкі караняплодаў усімі заводамі — каля 2,8 млн тон. Сёлета пад цукровыя буркі была адведзена плошча 98,4 тыс. га.

ЭКСПАРТ ЦУКРУ СКАРАЧАЕЦЦА БОЛЬШ ЗНАЧНА, ЧЫМ ІМПАРТ

Паводле звестак Белстата, знешнегандлёвыя аперацыі з цукрам за перыяд са студзеня па май у 2013 і ў 2014 гадах характарызуецца значным змяншэннем экспартных паставак на фоне невялікага скарачэння імпарту. У параўнанні са студзенем — маем 2013 года экспарт цукру ў аналагічным перыядзе 2014-га паменшыўся на 30,5 млн да 125,5 млн у вартасным выражэнні і на 50 тыс. тон да 198 тыс. тон — у натуральным. Імпарт цукру ў параўнанні з папярэднім годам паменшыўся ў вартасным выражэнні на 6,2 млн долараў і склаў 88,7 млн, у натуральным выражэнні — на 6 тыс. тон да 200 тыс. тон.

У асноўным імпартуюць з Бразіліі, Кубы і Мексікі. Асноўны экспарт прыпадае на Расію, Казахстан і Кыргызстан. За студзень — май 2014 года ў натуральным выражэнні імпарт цукру перавышае экспарт на 2 тысячы тон, але ў грашовым — экспарт цукру большы за імпарт на 36,8 млн долараў. У аналагічны перыяд мінулага года экспарт ва ўсіх выражэннях быў вышэйшы за імпарт.

ЦУКРОВЫЯ КАМБІНАТЫ: СТРАТНАСЦЬ ТРЫ ДА АДНАГО

Тым часам дзяржава стымулюе цукровыя заводы да бясстратнасці. Урад Беларусі прыняў пастанову ад 14 ліпеня 2014 года № 678, згодна з якой заводам плануецца пакрыць частку працэнтаў за карыстанне крэдытамі, выдадзенымі на рэалізацыю інвестпраектаў, у разліку на павы-

шэнне прадпрыемствамі прадукцыйнасці працы і рэнтабельнасці продажу. У гэты спіс увайшлі тры з чатырох цукровых прадпрыемстваў Беларусі — якраз тыя, якія па выніках першага квартала сталі стратнымі альбо знізілі рост. Так, Гарадзейскаму цукравому камбінату частку працэнтаў па крэдытах, выдадзеным у нацыянальнай і замежнай валюце, кампенсуюць пры ўмове дасягнення прадукцыйнасці працы 110,7%, рэнтабельнасці продажаў — 5,9%; Жабінкаўскаму цукравому заводу — 87,7% і 1,8% адпаведна; Скідзельскаму цукравому камбінату — 104,2% і 1,3%.

Для кожнага з прадпрыемстваў, у адпаведнасці з заключанымі імі крэдытнымі дагаворамі, усталявана гранічная сума кампенсацыі часткі працэнтаў у 2014 годзе.

Па выніках першага квартала бягучага года, паводле справаздачы Мінфіна, ААТ «Слуцкі цукроварафінадны камбінат» павялічыла паказчык чыстага прыбытку ў параўнанні з аналагічным перыядам 2013 года. Гарадзейскі цукровы камбінат знізіў паказчык чыстага прыбытку, тады як Жабінкаўскі і Скідзельскі цукровыя камбінаты спрацавалі ў страту.

КОШТ

Паводле звестак Белстата, сярэдняя цана на цукар, які рэалізуецца ў рознічнай сетцы Рэспублікі Беларусь з пачатку 2014-га, вырасла на 658 бел руб за кг і ў чэрвені склала 8962 бел руб. З чэрвеня 2013 г. па чэрвень 2014-га цана на цукар вырасла на 1028 бел руб за кг. Самы дарагі цукар па-ранейшаму ў Мінску, цана на яго тут склала 9171 бел. руб. за кг. Самы танны цукар у Брэсцкай вобласці — 8689 бел. руб.

Цяперашні трэнд росту цаны на цукар на беларускім рынку сведчыць аб яшчэ большым яго верагодным падаражэнні да канца года.

Ілья КРЫЖЭВІЧ

■ Фінансавы выдатнік

ВАРТА БОЛЬШ СПАДЗЯВАЦЦА НА СЯБЕ

Попыт на добраахвотнае медыцынскае страхаванне ў краіне расце

У многіх, відаць, яшчэ ёсць стэрэатып, што страхуюць толькі вельмі дарагія рэчы, якія часта потым самі ў сябе крадуць і атрымліваюць велізарную грашовую кампенсацыю. У лепшым выпадку, нехта яшчэ ведае пра абавязковае страхаванне транспартных сродкаў і медыцынскае страхаванне пры паездках за мяжу (і тое толькі таму, што без страхуўкі могуць не выпусціць за мяжу, не даць візу). Аднак страхаванне, асабліва медыцынскае, — гэта з'ява, якая павінна быць блізкай для ўсіх.

Увогуле, эканамічная сутнасць страхавання заключаецца ў стварэнні адпаведных фондаў за кошт унёскаў зацікаўленых у страхаванні бакоў і прызначаных для пакрыцця шкоды (часцей за ўсё — у асоб, якія ўдзельнічаюць у фарміраванні гэтых фондаў). Паколькі верагодная шкода носіць непрадказальны характар (гэта называецца страхавой рызыкай), то адбываецца пераразмеркаванне страхавога фонду як у прасторы, так і ў часе. Можна сказаць, што пакрыццё шкоды ў пацярпелых асоб адбываецца за кошт узносаў ўсіх, хто ўдзельнічаў у фарміраванні гэтых страхавых фондаў.

Адным словам, прынцып дзеяння вельмі просты. Аднак толькі ў тым выпадку, калі наладжана ўся заканадаўчая база пад гэтыя дзеянні і назапашана вялікая

практыка. Асабліва з апошнім у нашай краіне пакуль ёсць праблема. У той жа час попыт на добраахвотнае медыцынскае страхаванне ў Беларусі расце хуткімі тэмпамі. Нядаўна пра гэта паведаміла генеральны дырэктар Беларускай асацыяцыі страхуўшчыкоў Ірына МЕРЗЛЯКОВА. Яна адзначыла, што сфера добраахвотнага медыцынскага страхавання мае добрую дынаміку. Летась, напрыклад, было павелічэнне амаль у два разы, як па узносах, так і па дагаворах. «Добрыя перспектывы ў гэтага віду страхавання. Падключаецца ўсё больш прадпрыемстваў», — адзначыла спецыяліст.

Між іншым, прадстаўнікі Беларускай асацыяцыі страхуўшчыкоў задзейнічаны ў працоўнай групе пры Міністэрстве аховы здароўя, якая акумулюе прапановы па развіцці добраахвотнага медыцынскага страхавання ў Беларусі. Па словах Ірыны Мерзляковай, яны тычацца ў тым ліку выдачы бальнічных прыватнымі медустановамі. Больш падрабязна пра магчымыя змены эксперт казаць не стала: «Пакуль яшчэ ўсё ў стадыі абмеркавання прапановы, як палепшыць гэтыя пытанні».

Калі паглядзець на справу глабальна, то нежаданне беларусаў актыўна карыстацца страхавымі паслугамі вынікае з усё той жа фінансавай неадукаванасці. «Няведанне элементарных рэчаў, адсут-

насць навыкаў абмяжоўвае чалавека ў прыняцці правільных рашэнняў. У выніку атрымліваецца, што грамадзяне неэфектыўна выкарыстоўваюць зберажэнні. А потым гэта ўсё стрымлівае развіццё фінансавай сістэмы, нараджае недавер да фінансавых інстытутаў, — лічыць Ірына Мерзлякова. — Вельмі хочацца, каб людзі ўмелі планавы свая зберажэнні, свой дабрабыт. Праблема ў тым, што сёння ў нашага насельніцтва ёсць неабгрунтавана завышанае чаканне адносна дзяржаўнай фінансавай падтрымкі. Людзі больш спадзяюцца на дзяржаву, чым на сябе. А гэта няправільна. Мы самі павінны думаць пра сябе».

Не ўсе яшчэ на гэтае гатовы. Аднак для многіх страхаванне пачынае ўваходзіць у звычку. Сёння вельмі часта прадпрыемствы ідуць на добраахвотнае медыцынскае страхаванне, выкарыстоўваючы яго як дадатак да сацпакета. Будзем спадзявацца, што такім чынам людзі ўбачаць усе перавагі страхавання.

Чакаем вашых пытанняў пра карыстанне грашыма і ўсё, што з гэтым звязана. Вы можаце звяртацца на электронны адрас газеты info@zvyazda.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі», ці па тэлефоне 8 017 292 38 02.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

ЯК ПАВЫСІЦЬ ПРОДАЖЫ І ПРЫБЫТАК

Некалькі хітрых і таных спосабаў

Часцей за ўсё ва ўладальніка альбо кіраўніка бізнесу разумеюць сувязі паміж тым, што ён робіць, і тым, што прыносіць прыбытак, ёсць толькі на падсвядомым узроўні. А бывае, што няма і гэтага.

НЕ ВАРТА «ЧАПЛЯЦЦА» ЗА ЛЮДЗЕЙ?

З аднаго боку, зразумела, што калі правесці велізарную колькасць кампаній па рэкламе ў СМІ, навучыць прадаўцоў працаваць з кліентамі, якасна абслугоўваць пакупнікоў і гэтак далей, то продажы, хутчэй за ўсё, вырастуць. З другога боку, невядома, да якога менавіта фінансавага выніку ўсё прывядзе.

Давайце трохі разбярэмся з гэтым, выкарыстоўваючы зусім іншы падыход. Арганізуем у сваім бізнесе наступную сістэму продажаў: кантраляваная — для таго, каб вы ўяўлялі, які вынік дае кожны крок; празрыстая — усе складнікі павінны быць прапісаныя і ўсім зразумелыя; адладжаныя — кожны кампанент сістэмы неабходна наладзіць, хутчэй за ўсё, неаднойчы, але так, каб ён функцыянаваў на «аўтапілоце» — з мінімальным удзелам

дырэктара; узаемазамежныя — калі вы ўскладаеце надзею на людзей, у вас будуць вялікія непрыйемнасці. Вядома, варта браць на працу класных спецыялістаў. Але бізнес усё роўна павінен быць заснаваны на стратэгіі, а не на асабістых якасцях супрацоўнікаў. Калі вы пазбаўляецеся кагосьці, то ў імгненне знаходзіце новага чалавека і замяняеце ім таго, хто сышоў, без істотных страт для бягучага працэсу працы.

НЯМА ІДЭАЛЬНАЙ СТРАТЭГІІ

Для таго, каб ажыццявіць стратэгію продажаў у сваім бізнесе, вам трэба выразна ўявіць некалькі галоўных складнікаў, кожны з якіх павінен быць вельмі высокай якасці:

- Уваходная плынь — магчымыя кліенты, якія даведаюцца пра вас з якіх-небудзь крыніц;

- Першая купля — як вы ператвараеце патэнцыйнага кліента ў рэальнага;

- Сярэдні чэк — на якую суму купляе ў вас сярэдні кліент (або сума сярэдняй здзелкі);

- Прыбытак — які прыбытак прыносіць вам продаж.

Калі ваш бізнес на пачатковым этапе патрабуе вялікіх укладанняў, то з ім нешта не так.

А цяпер невялікая перасцярога, якой мне прыйдзецца вас злёгка засмуціць: не існуе стратэгіі, укараненне якой прывяло б адразу да павелічэння прыбытку і продажаў на 100%, але існуе некалькі сотняў мэтадыч, выкарыстанне якіх павялічыць прыбытак і продажы на некалькі працэнтаў. Выкарыстаўшы іх усе альбо некаторую частку, вы даможацеся жаданых вынікаў.

ПРАДАВАЦЬ БОЛЕЙ — ЛЁГКА

Першы, самы просты і танны спосаб павялічыць продажы — гэта праца з сярэднім чэкам. Яго можна павялічыць некалькімі спосабамі, дастаткова хуткімі. Пачніце прапаноўваць вашым пакупнікам, якія ўжо нешта ў вас купілі, узяць яшчэ што-небудзь «у дадатак». Даволі часта кліенты згаджаюцца на такую куплю.

Другім, больш складаным метадам з'яўляецца праца па павелічэнні каэфіцыента канверсіі. Адзін са знач-

ных аспектаў — людзі, якія «закрываюць» продаж. Звычайна на званкі кліентаў адказвае «бесталковая сакратарка», якая адбівае ўсялякую ахвоту ў кліентаў што-небудзь купіць. Ліквідацыя гэтага «непаразумення» можна ў значнай ступені падняць продажы.

Трэці каэфіцыент, над якім можна папрацаваць, — колькасць транзакцый. Прадумайце, якім чынам вы зможаце прымусяць людзей звярнуцца альбо зайсці да вас і выклікаць у іх жаданне рабіць пастаянныя закупкі.

Апошнім ідзе павелічэнне колькасці патэнцыйных кліентаў. У большасці выпадкаў асноўным сродкам выступаюць розныя рэкламныя хадзі, якія даволі часта патрабуюць астранамічных укладанняў.

Перад тым, як выдаткаваць плейму грошай у сумніўную рэкламу, падумайце: магчыма, найбольш выгадна будзе прапанаваць іншыя каэфіцыенты? Калі ваш бізнес знаходзіцца на стадыі зараджэння і з фінансавымі праблемамі, то пачніце працу з першымі каэфіцыентамі. Выкарыстоўвайце спосабы абсалютна бясплатнага прыцягнення кліентаў. Вы здзівіцеся, але іх мінімум 20 для любога бізнесу. І толькі потым,

калі заробіце на гэтым дадатковыя сродкі, можаце выкарыстаць дарагія спосабы. Калі ваш бізнес на пачатковым этапе патрабуе вялікіх укладанняў, то з ім нешта не так. Бо пачатковыя ўкладанні патрэбны толькі для маштабавання бізнесу, гэта значыць, калі ў вас ужо ёсць продажы. А для прыцягнення патоку кліентаў на пачатковым этапе, для пабудовы сістэмы продажу хопіць бясплатных каналаў рэкламы.

Вось калі кліентаў наогул няма, то, вядома, варта пачынаць з пошуку патэнцыйных кліентаў. У адваротным выпадку ў вас не будзе іх наогул і прадаваць не будзе каму.

Андрэй МЯСНІКОЎ, бізнес-кансультант, бізнес-трэнер.

Калі ў вас ёсць нейкія канкрэтныя пытанні, звязаныя са сваёй справай, дасылайце іх, калі ласка, на электронны адрас газеты info@zvyazda.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі», ці задавайце па тэлефоне 8 017 292 38 02.

■ Бізнес-крок

Наблізіць Усход

Адна з ключавых сфер супрацоўніцтва з Ізраілем — аграпрамысловасць

Ізраіль заўсёды быў цікавы беларусам. І да Беларусі не можа быць аб'якавай значная частка жыхароў яўрэйскай дзяржавы. Таму што стасункі паміж двума народамі налічваюць стагоддзі. Таму што інтарэс гэты звязаны з самымі свяшчэннымі для чалавека рэчамі — верай і зямлёй продкаў. Наша размова з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Дзяржаве Ізраіль Уладзімірам СКВАРЦОВЫМ пра інтарэсы больш прыземленыя, аднак таксама вельмі важныя. Зрэшты, як у адносінах паміж людзьмі, так і ў адносінах паміж краінамі ўсё павінна быць у гармоніі: і ў духоўным, і ў матэрыяльным плане.

— **Уладзімір Мікалаевіч, вы амаль дзесяць месяцаў прадстаўляеце Беларусь у Ізраілі. Што больш за ўсё ўразіла вас у гэтай краіне?**

— Ізраіль — краіна сама па сабе незвычайная, шматтабличная, і, каб яе паспраўднаму зразумець, патрэбен час. Менавіта тут адбывалася большасць біблейскіх падзей. У Іерусаліме, напрыклад, ды і не толькі, усё прасякнута тысячагадовай гісторыяй. Гэта, натуральна, накладвае адбітак і на дзень сённяшні.

Пакуль магу толькі сказаць, што той не вельмі працяглы перыяд працы ў краіне, у якой раней не даводзілася бываць, пасля шматлікіх гадоў дыпламатычнай службы на еўрапейскім кірунку стаў для мяне чымсьці зусім новым, прынцыпова іншым у жыцці.

У прафесійным плане я пераканаўся, што гэта адно з найцікавейшых месцаў для дыпламатычнай працы.

Мяне адначасова здзівіла і парадавала тое, з якой лёгкасцю тут людзі ідуць на кантакт. Бо, нягледзячы на прагрэс у сферы камунікацый, пашырэнні прамых кантактаў паміж прадстаўнікамі палітычных эліт, бізнес-супольнасцяў дыпламатыя паранейшаму, як і пяцьдзесят гадоў таму, застаецца запатрабаванай. Сутнасць яе з часам сур'ёзна не змяняецца, а яна — у асабістых кантактах, пастаянных жывых зносінах, прычым не толькі ў істэблішменце, але і ў розных пластах грамадства.

Тыя, з кім мне давялося сустракацца ў Ізраілі, як правіла, аказваліся людзьмі адкрытымі, гасціннымі, што моцна радніць іх з беларусамі. Часта ўжо падчас першай сустрэчы адбываўся абмен нумарамі мабільных тэлефонаў, суразмоўцы выказвалі намер працягнуць зносіны, казалі пра гатоўнасць падтрымліваць развіццё двухбаковых адносін.

І яшчэ адна немалаважная акалічнасць, якая дае дадатковую матывацыю ў працы па развіцці нашых сувязяў. Беларуская зямля — месца нараджэння цэлай плеяды дзяржаўных ізраільскіх дзеячаў, прадстаўнікоў інтэлектуальнай сферы. Бо паглядзіце: ці не палова прэзідэнтаў і прэм'ер-міністраў за час існавання Дзяржавы Ізраіль маюць карані ў Беларусі!

Калі казаць пра жыццё ізраільскага грамадства, мяне становіць уразліва вялікая колькасць людзей, якія зай-

маюцца тут спортам. Па вечарах і ў выхадныя дні можна бачыць дзясяткі бегуноў-аматараў, веласіпедыстаў, серфінгістаў. І шчыра — не чакаў сустрэць у Тэль-Авіве такое мноства дзяцей, моладзі, што кідаецца ў вочы пасля «бабулькі Еўропы».

— **Наколькі пасольству ўдаецца прадстаўляць гандлёва-эканамічныя інтарэсы Беларусі ў гэтай краіне?**

— Развіццё гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва стала галоўным прыярытэтам майб працы тут з першых яе дзён. Асноўныя намаганні накіраваны на дыверсіфікацыю экспарту, садзейнічанне беларускім пастаўшчыкам у наладжванні сувязяў з зацікаўленымі кампаніямі, працу з інвестарамі ў інтарэсах рэалізацыі сумесных праектаў.

Дыпламатыя паранейшаму, як і пяцьдзесят-ста гадоў таму, застаецца запатрабаванай. Сутнасць яе з часам сур'ёзна не змяняецца, а яна — у асабістых кантактах, пастаянных жывых зносінах.

Першачарговае значэнне я надаваў усталяванню кантактаў з прадстаўнікамі міністэрстваў і ведамстваў эканамічнага блока, паколькі добра разумеў, што прасоўваць эканамічныя інтарэсы ад імя Беларусі змагу толькі пры ўмове рэальнай падтрымкі і цеснага ўзаемадзеяння з імі. З апарай на гэтыя кантакты, пры іх актыўным удзеле нам удалося правесці шэраг знаковых двухбаковых мерапрыемстваў.

Асаблівае месца я адвёў бы пасяджэнню Сумеснага камітэта па гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве, якое адбылося ў лютым у Іерусаліме. У яго рамках прайшлі сустрэчы нашага віцэ-прэм'ера Міхаіла Русага, які ўзначальваў беларускую дэлегацыю, з міністрамі ізраільскага кабінета. Былі ўзгоднены прынцыповыя пытанні, звязаныя з адкрыццём кредитных ліній пад гарантыі беларускіх банкаў замест урадавых, перспектывамі стварэння ў нашай краіне Беларускі-Ізраільскага аграпрамысловага парка.

Неўзабаве па прыездзе ў мяне адбылося некалькі цікавых сустрэч з кіраўнікамі шэрагу буйных мясцовых кам-

Фота Юліяна ПРАСЕЦКАГА

паній, такіх як Fishman Group, Magnezi, Merhav, AgriGo, якія актыўна супрацоўнічаюць з нашай краінай.

Мы спрабуем актыўна задзейнічаць разнастайныя асацыяцыі, аб'яднанні, якія прадстаўляюць бізнес-асяроддзе. У лютым у Тэль-Авіве была адкрыта Гандлёвая палата «Ізраіль—Беларусь», якая арганізавала ўжо два бізнес-форумы.

Спадзяёмся, што ў аснову супрацоўніцтва будуць пакладзены канкрэтныя праекты, і гатовыя садзейнічаць гэтаму. Разлічваем таксама на ўзаемадзеянне з палатай у правядзенні сумесных кангрэсаў і форумуаў высокага ўзроўню.

Нягледзячы на параўнальна невысокую ёмістасць рынку краіны, сыравінную спецыфіку ізраільскага імпарту з СНД (энергасыбіты, прыродныя рэсурсы, якія па вядомых прычынах не можа прапанаваць Беларусь), традыцыйную арыентацыю Ізраіля на сусветныя брэнды або ўласных вытворцаў, пасольства ўвесь час шукае шляхі пашырэння кааперацыі ў сферы гандлю.

Сёлета назіраецца пазітыўная дынаміка паставак айчыннай прадукцыі на ізраільскі рынак. У студзені—май аб'ёмы беларускага экспарту склалі 182,5% да аналагічнага перыяду мінулага года. Фіксуецца рост камп'ютарных, турыстычных і дзелавых паслуг (у сярэднім ад 130 да 160%). Спадзяёмся, што такія тэмпы ўдасца захаваць і ў другім паўгоддзі.

Развіваецца Kredytna-інвестыцыйнае супрацоўніцтва. Але тут ёсць свае асаблівасці. Прамыя інвестыцыі буйных ізраільскіх кампаній паступаюць у Беларусь, як правіла, праз іх даччыныя структуры ў іншых краінах, галоўным чынам на Кіпры — з-за высокіх падаткаў у Ізраілі. У гэтых умовах наша статыстыка не адлюстроўвае рэальныя маштабы інвестыцыйнага ўзаемадзеяння.

Паводле звестак Нацстата, у 2013 годзе аб'ём прамых ізраільскіх інвестыцый на чыстай аснове, якія паступілі ў нашу краіну, склаў \$6,2 мільн, у той час як толькі па інвестыцыйным дагаворы, заключаным паміж Беларуссю і кіпрскай кампаніяй Svitland Development Limited (дачыная кампанія ізраільскай Fishman Group) у будаў-

ніцтва аб'ектаў нерухомасці Парка высокіх тэхналогій летась інвеставана \$20 мільн.

У 2010 — 2013 гадах з удзелам ізраільскіх кампаній у нашай краіне рэалізаваны шэраг сумесных праектаў у вобласці сельскай гаспадаркі (у агракамбінаце «Дзяржынскі» пабудаваны комплекс птушкафермаў; у ААТ «Гомельагракамплект» наладжана вытворчасць даільных зал; у рыбаводнай гаспадарцы «Ясельда» ўведзены ў строй рыбны комплекс; у СВК «Забалоцкі» — свінагадоўчы).

Два самыя свежыя прыклады ўзаемадзеяння ў інвестыцыйнай сферы: у СЭЗ «Брэст» у хуткім часе пачне працаваць першая чарга прадпрыемства па выпуску кармавых давак і прэміксаў. Працягваецца будаўніцтва свінагадоўчага комплексу замкнёнага цыкла магутнасцю 24 тыс. галоў у год у ААТ «Бальшавік-Агра».

Разам з тым мы бачым, што патэнцыял нашых сувязяў выкарыстоўваецца яшчэ далёка не цалкам, неабходны дасканалы аналіз перспектывы нарошчвання супрацоўніцтва, актыўны пошук новых формаў партнёрства. А гэта патрабуе самых энергічных сумесных высілкаў як з боку пасольства, так і нашых экспарцёраў, і ўсіх іншых удзельнікаў знешнеэканамічнай дзейнасці.

Прамыя інвестыцыі буйных ізраільскіх кампаній паступаюць у Беларусь, як правіла, праз іх даччыныя структуры ў іншых краінах, галоўным чынам на Кіпры.

— **На якім этапе знаходзіцца праект стварэння Беларускі-Ізраільскага аграпрамысловага парка?**

— Цяпер зацвярджаецца сумесная рабочая група па яго стварэнні. Склад беларускай часткі ўжо вызначаны, ізраільская яшчэ фарміруецца. Адначасова нашымі партнёрамі вылучаецца праект міжуродавага дагавора аб стварэнні парка, які падрыхтаваў Дзяржаўны камітэт па навуцы і тэхналогіях.

Мы ўскладаем вялікія надзеі на рэалізацыю гэтага

праекта. У выніку павінна быць створана арганізацыя, якая будзе выступаць у якасці «інстытута развіцця» сельскагаспадарчай, аграхімічнай, біятэхналагічнай індустрыі. Гэта створыць умовы для фарміравання да 2020 года аграпрамысловага кластара, які забяспечыць высокі ўзровень канкурэнтаздольнасці сельскагаспадарчай і аграхімічнай прадукцыі, вырабленай на тэрыторыі Беларусі.

— **За якімі сферамі супрацоўніцтва вы бачыце будучыню?**

— Лічу, што адной з ключавых сфер з'яўляецца сельская гаспадарка. Шмат якія ізраільскія кампаніі зацікаўлены паўдзельнічаць у мадэрнізацыі беларускага АПК праз стварэнне сумесных экспартаарыентаваных прадпрыемстваў. Пераканааны, гэты ўзаемавыгадны кірунак неабходна паглыбляць.

Па некаторых ацэнках ізраільскіх экспертаў, пры правільным падыходзе Беларусь можа заняць істотную нішу ў вытворчасці малочных інгрэдыентаў кашэрнай прадукцыі.

У сферы гандлю перспектывым бачыцца развіццё ўзаемадзеяння па пастаўках на ізраільскі рынак якасных беларускіх прадуктаў харчавання. Цукар, рапсавы алей, маражанае, кандытарскія вырабы, сухое малако — далёка не вычарпальны пералік тавараў, запатрабаваных на ізраільскім рынку.

Па некаторых ацэнках ізраільскіх экспертаў, пры правільным падыходзе Беларусь можа заняць істотную нішу ў вытворчасці малочных інгрэдыентаў кашэрнай прадукцыі.

Паступаюць запыты на тавары беларускай лёгкай прамысловасці, якія ўжо даўно, але ў нязначным аб'ёме, прысутнічаюць у Ізраілі. Цяпер вядуцца сур'ёзныя перамовы паміж суб'ектамі гаспадарання дзвюх краін па павелічэнні гэтай наменклатуры экспарту. Эфектыўнай формай кааперацыі тут можа стаць вытворчасць адзення пад заказ.

Ёсць пэўныя перспектывы для прасоўвання нашых будаўнічых матэрыялаў. Пры наяўнасці гнуткіх падыходаў да фарміравання кошту праглядаюцца магчымасці паставак на ізраільскі рынак прадукцыі дрэвапрацоўчай прамысловасці, шкла, цэменту, керамікі, металапрадукцыі.

Рэальна ажыццяўленне сумесных праектаў у абласцях энергетыкі, сувязі, інфарматызацыі, развіцці інфраструктуры.

Пры відавочным дамінаванні эканамічных інтарэсаў мы не забываем і пра іншыя сферы кааперацыі, такія як істытуцыянальны дыялог, у тым ліку па лініі знешнепалітычных ведамстваў, куль-

турна-гуманітарнае супрацоўніцтва. Яны ўплываюць як на агульную атмасферу ўзаемадзеяння, так і ўскосна — на ўзровень узаемагандлю, на мабільнасць інвестыцый.

У рамках падтрымання палітычных кантактаў у канцы мінулага года — першыя месяцы гэтага рэалізаваны тры працоўныя візіты ў Беларусь на міністэрскім узроўні, якія дазволілі істотна прасунуцца па шэрагу важных пытанняў двухбаковага парадку дня. Праведзены чарговы раўнд кансультацый міністэрстваў замежных спраў. Развіваецца міжпарламенцкае супрацоўніцтва, пакладзены пачатак дыялогу па лініі міністэрстваў унутраных спраў дзвюх краін.

Завяршаецца працэс, накіраваны на лібералізацыю візавага рэжыму паміж Ізраілем і Беларуссю. Пасля канчатковага экспертнага ўзгаднення праекта дагавора ў зацікаўленых міністэрствах і ведамствах ідзе падрыхтоўка да яго падпісання ў адпаведнасці з унутрыдзяржаўнымі працэдурамі абедзвюх краін.

Актыўна развіваецца культурнае супрацоўніцтва. У 2013 годзе прайшлі Дні культуры Беларусі ў Ізраілі. Ізраільскія творчыя калектывы рэгулярна ўдзельнічаюць у фестывалях і конкурсах у нашай краіне. У мэтах папулярнага беларускай музычнай культуры пасольствам разам з мясцовымі прадзюсарскімі цэнтрамі праводзяцца канцэрты, вечары з удзелам беларускіх выканаўцаў папулярнай музыкі. У планах ізраільскага боку — правядзенне Дзён культуры Ізраіля ў Беларусі.

— **Якія вынікі можа чакаць Беларусь ад адмены візавага рэжыму з Ізраілем?**

— На мой погляд, пазітыўны эффект будзе складацца ў пашырэнні ўсіх відаў абменаў паміж дзвюма краінамі. Гэта, перш за ўсё, інтэнсіфікацыя двухбаковых турыстычных патокаў, павелічэнне колькасці ізраільскіх грамадзян — удзельнікаў культурных і спартыўных мерапрыемстваў, якія праводзяцца ў Беларусі. Спадарожнымі фактарамі будзе рост аб'ёмаў паслуг у сферы транспартнага абслугоўвання, турыстычнага і гасціннага бізнесу, а таксама санаторна-курортнага лячэння.

Як сведчыць вопыт шэрагу іншых дзяржаў, адмена візавага рэжыму суправоджаецца актывізацыяй дзелавых сувязяў і ростам інвестыцыйных патокаў. Будучы створаны больш спрыяльныя магчымасці для паглыблення двухбаковага дыялогу ў розных сферах, уключаючы міжведамскае супрацоўніцтва і рэгіянальныя сувязі, заканамерным вынікам павінна стаць павелічэнне ўзаемных візітаў прадстаўнікоў Беларусі і Ізраіля.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

РЕКЛАМНАЯ ИГРА «Приятные заботы»

Рекламная игра проводится на территории Республики Беларусь. Организатор – ООО «ГИПЕРМАРКЕТ УСЛУГ 124». Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 2409 от 22.07.2014. Выдано Министерством торговли Республики Беларусь. Срок рекламной игры: 01.08.2014 – 05.12.2014.

Правила участия

Лицами, принимающими участие в Игре (в дальнейшем – «Участники»), являются физические лица, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь, выполнившие все условия участия в Игре.

Для того чтобы принять участие в Игре, необходимо выполнить следующие условия:

1. В период с 01 августа по 31 октября 2014 года;
- Заказать работу мастера по короткому номеру 124;
- Принять выполненную работу мастера;

- Оплатить работу мастера после выполнения им работ;
2. В период с 01 августа по 03 ноября 2014 года;
- Подтвердить свое желание участвовать в розыгрыше призов при звонке оператора 124 в течение трех дней после выполнения работы мастера (оператор звонит узнать о качестве выполненных работ), назвать ФИО и адрес оператору;
- Каждой выполненной работе присваивается уникальный номер, который и принимает участие в розыгрыше.

Уникальные номера клиентов, которые не подтвердили свое желание участия в Игре, не принимают участие в розыгрыше призов.

При соблюдении настоящих Правил одно физическое лицо может участвовать в Игре неограниченное количество раз.

УНП 191310212

УТВЕРЖДЕНО
внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «ЭКСПОСИТИ»
«15» июля 2014 г.
Протокол № 15-07/2014

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ жилищных облигаций первого выпуска закрытого акционерного общества «ЭКСПОСИТИ»

1. Пункт 2.5 раздела 2 изложить в следующей редакции:
«2.5. Информация об обеспечении исполнения обязательств по жилищным облигациям (далее – облигации).»

Исполнение обязательств Эмитента по жилищным облигациям первого выпуска обеспечивается заключенным с Белорусским республиканским унитарным страховым предприятием «Белгосстрах» (далее – БРУСП «Белгосстрах» или Страховщик) договором добровольного страхования ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств эмитента облигаций от 18.07.2014 г. № 611087-14/7851 (далее – договор страхования).

Представительство по Минскому району БРУСП «Белгосстрах» расположено по адресу: 220073, г. Минск, ул. Скрыганова, 6-2/4, УНП 100122726.

Общий лимит ответственности БРУСП «Белгосстрах» устанавливается в размере общего объема эмиссии первого выпуска жилищных облигаций и составляет 20 500 000 000 (Двадцать миллиардов пятьсот миллионов) белорусских рублей. Конкретная сумма по каждому владельцу облигаций, в пределах которой несет ответственность Страховщик по договору страхования, определяется как сумма номинальных стоимостей облигаций, предъявленных к погашению владельцем облигаций.

Договор страхования действует с 21 июля 2014 года по 17 мая 2016 года.

2.5.1. Порядок предъявления требований к Страховщику в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Эмитентом обязательств перед владельцами облигаций.

До обращения к Страховщику за выплатой страхового возмещения владелец облигации обязан письменно обратиться к Эмитенту для получения подтверждения об исполнении обязательств по погашению облигаций в установленные сроки либо об отказе в исполнении таких обязательств.

С заявлением на выплату страхового возмещения к Страховщику обращается владелец облигации и представляет следующие документы:

- документ, подтверждающий личность заявителя, либо документ, удостоверяющий его право на представление интересов владельца облигации, заверенный в установленном порядке;
- копию выписки со счета «депо» владельца в отношении облигации (облигаций), по которой (которым) Эмитентом не исполнены обязательства по выплате денежных средств (передаче жилого помещения);
- письменный отказ Эмитента в исполнении обязательств по погашению облигаций, данный Эмитентом владельцу облигации (при наличии такового).

При неполучении владельцем облигации в течение 10 календарных дней со дня направления письменного запроса Эмитенту письменного отказа Эмитента в исполнении обязательств по погашению облигаций, подтверждением факта неисполнения Эмитентом своих обязательств является извещение о неисполнении Эмитентом своих обязательств по погашению облигаций, направляемое Страховщику депозитарием Эмитента, с приложением выписки со счета «депо» Эмитента на дату, когда Эмитентом должны были быть исполнены обязательства по погашению облигаций.

На основании представленных документов Страховщик обязан в течение 10 рабочих дней принять решение о признании или непризнании заявленного случая страховым либо об отказе в выплате страхового возмещения.

Решение о признании заявленного случая страховым и выплате страхового возмещения оформляется страховщиком путем составления акта о страховом случае.

Страховое возмещение выплачивается в течение 5 рабочих дней со дня составления акта о страховом случае.

Решение о непризнании заявленного случая страховым или об отказе в страховой выплате в течение 3 рабочих дней со дня его принятия сообщается владельцу облигации в письменной форме с обоснованием причин отказа.

2.5.2. Замена обеспечения исполнения обязательств по жилищным облигациям.

В случае аннулирования специального разрешения (лицензии) Страховщика, ликвидации Страховщика, а также прекращения действия договора страхования ранее трех месяцев после окончания срока обращения облигаций (за исключением случаев погашения (досрочного погашения) всех облигаций данного выпуска) Эмитент в течение двух месяцев с момента возникновения одного из вышеуказанных оснований осуществляет полную замену обеспечения исполнения обязательств по облигациям данного выпуска и (или) принимает решение о досрочном погашении облигаций данного выпуска.

Замена обеспечения исполнения своих обязательств по жилищным облигациям осуществляется Эмитентом после внесения соответствующих изменений в проспект эмиссии жилищных облигаций.

В случае замены обеспечения Эмитент в семидневный срок с момента регистрации соответствующих изменений в регистрирующем органе информирует владельцев жилищных облигаций о таких изменениях посредством публикации соответствующей информации в периодическом печатном издании, в котором ранее была опубликована краткая информация об открытой продаже жилищных облигаций данного выпуска.»

2. Оставшиеся пункты оставить без изменения.

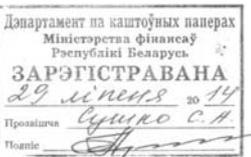
Управляющий ЗАО «ЭКСПОСИТИ» И.А.Михайловский

Главный бухгалтер ЗАО «ЭКСПОСИТИ» А.А.Дусова

От имени профессионального участника рынка ценных бумаг:

Заместитель начальника Управления – начальник отдела инвестиций и корпоративного финансирования Управления ценных бумаг ОАО «Белагропромбанк»

С.И.Савчик

УТВЕРЖДЕНО
внеочередным Общим собранием акционеров ЗАО «ЭКСПОСИТИ»
«15» июля 2014 г.
Протокол № 15-07/2014

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ жилищных облигаций второго выпуска закрытого акционерного общества «ЭКСПОСИТИ»

1. Пункт 2.5 раздела 2 изложить в следующей редакции:
«2.5. Информация об обеспечении исполнения обязательств по жилищным облигациям (далее – облигации).»

Исполнение обязательств Эмитента по жилищным облигациям второго выпуска обеспечивается заключенным с Белорусским республиканским унитарным страховым предприятием «Белгосстрах» (далее – БРУСП «Белгосстрах» или Страховщик) договором добровольного страхования ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств эмитента облигаций от 18.07.2014 г. № 611087-14/7852 (далее – договор страхования).

Представительство по Минскому району БРУСП «Белгосстрах» расположено по адресу: 220073, г. Минск, ул. Скрыганова, 6-2/4, УНП 100122726.

Общий лимит ответственности БРУСП «Белгосстрах» устанавливается в размере общего объема эмиссии второго выпуска жилищных облигаций и составляет 100 000 000 000 (Сто миллиардов) белорусских рублей. Конкретная сумма по каждому владельцу облигаций, в пределах которой несет ответственность Страховщик по договору страхования, определяется как сумма номинальных стоимостей облигаций, предъявленных к погашению владельцем облигаций.

Договор страхования действует с 21 июля 2014 года по 17 мая 2016 года.

2.5.1. Порядок предъявления требований к Страховщику в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Эмитентом обязательств перед владельцами облигаций.

До обращения к Страховщику за выплатой страхового возмещения владелец облигации обязан письменно обратиться к Эмитенту для получения подтверждения об исполнении обязательств по погашению облигаций в установленные сроки либо об отказе в исполнении таких обязательств.

С заявлением на выплату страхового возмещения к Страховщику обращается владелец облигации и представляет следующие документы:

- документ, подтверждающий личность заявителя, либо документ, удостоверяющий его право на представление интересов владельца облигации, заверенный в установленном порядке;
- копию выписки со счета «депо» владельца в отношении облигации (облигаций), по которой (которым) Эмитентом не исполнены обязательства по выплате денежных средств (передаче жилого помещения);
- письменный отказ Эмитента в исполнении обязательств по погашению облигаций, данный Эмитентом владельцу облигации (при наличии такового).

При неполучении владельцем облигации в течение 10 календарных дней со дня направления письменного запроса Эмитенту письменного отказа Эмитента в исполнении обязательств по погашению облигаций, подтверждением факта неисполнения Эмитентом своих обязательств является извещение о неисполнении Эмитентом своих обязательств по погашению облигаций, направляемое Страховщику депозитарием Эмитента, с приложением выписки со счета «депо» Эмитента на дату, когда Эмитентом должны были быть исполнены обязательства по погашению облигаций.

На основании представленных документов Страховщик обязан в течение 10 рабочих дней принять решение о признании или непризнании заявленного случая страховым либо об отказе в выплате страхового возмещения.

Решение о признании заявленного случая страховым и выплате страхового возмещения оформляется страховщиком путем составления акта о страховом случае.

Страховое возмещение выплачивается в течение 5 рабочих дней со дня составления акта о страховом случае.

Решение о непризнании заявленного случая страховым или об отказе в страховой выплате в течение 3 рабочих дней со дня его принятия сообщается владельцу облигации в письменной форме с обоснованием причин отказа.

2.5.2. Замена обеспечения исполнения обязательств по жилищным облигациям.

В случае аннулирования специального разрешения (лицензии) Страховщика, ликвидации Страховщика, а также прекращения действия договора страхования ранее трех месяцев после окончания срока обращения облигаций (за исключением случаев погашения (досрочного погашения) всех облигаций данного выпуска) Эмитент в течение двух месяцев с момента возникновения одного из вышеуказанных оснований осуществляет полную замену обеспечения исполнения обязательств по облигациям данного выпуска и (или) принимает решение о досрочном погашении облигаций данного выпуска.

Замена обеспечения исполнения своих обязательств по жилищным облигациям осуществляется Эмитентом после внесения соответствующих изменений в проспект эмиссии жилищных облигаций.

В случае замены обеспечения Эмитент в семидневный срок с момента регистрации соответствующих изменений в регистрирующем органе информирует владельцев жилищных облигаций о таких изменениях посредством публикации соответствующей информации в периодическом печатном издании, в котором ранее была опубликована краткая информация об открытой продаже жилищных облигаций данного выпуска.»

2. Оставшиеся пункты оставить без изменения.

Управляющий ЗАО «ЭКСПОСИТИ» И.А.Михайловский

Главный бухгалтер ЗАО «ЭКСПОСИТИ» А.А.Дусова

От имени профессионального участника рынка ценных бумаг:

Заместитель начальника Управления – начальник отдела инвестиций и корпоративного финансирования Управления ценных бумаг ОАО «Белагропромбанк»

С.И.Савчик

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2014 г.

Наименование банка: ОАО «Паритетбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2014	01.07.2013
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	64 516	41 850
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	379 967	273 536
5	Средства в банках	1104	72 248	95 351
6	Ценные бумаги	1105	186 730	93 366
7	Кредиты клиентам	1106	775 875	576 321
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	41	41
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	126 746	106 979
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	5 963	4 709
12	Отложенные налоговые активы	1111	-	-
13	Прочие активы	1112	15 328	9 893
14	ИТОГО активы	11	1 627 414	1 202 046
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
16	Средства Национального банка	1201	83 324	82 091
17	Средства банков	1202	92 592	122 091
18	Средства клиентов	1203	919 706	654 187
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	5 104
20	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
22	Прочие обязательства	1207	6 785	6 717
23	ВСЕГО обязательства	120	1 102 407	870 190
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
25	Уставный фонд	1211	327 936	178 368
26	Эмиссионный доход	1212	-	-
27	Резервный фонд	1213	24 510	22 623
28	Фонд переоценки статей баланса	1214	99 227	76 706
29	Накопленная прибыль	1215	73 334	54 159
30	ВСЕГО собственный капитал	121	525 007	331 856
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	1 627 414	1 202 046

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 июля 2014 г.

Наименование банка: ОАО «Паритетбанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2014	01.07.2013
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	124 749	81 060
2	Процентные расходы	2012	58 032	35 294
3	Чистые процентные доходы	201	66 717	45 766
4	Комиссионные доходы	2021	17 788	15 364
5	Комиссионные расходы	2022	2 226	1 693
6	Чистые комиссионные доходы	202	15 562	13 671
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	356	27
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	16 176	3 584
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	50 954	(87)
12	Прочие доходы	208	13 880	3 113
13	Операционные расходы	209	48 506	42 172
14	Прочие расходы	210	4 353	3 928
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	8 878	20 148
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	417	2 854
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	8 461	17 294

И.о. Председателя Правления Е.Н. Машнина

И.о. Главного бухгалтера О.Н. Шилова

Дата подписания «24» июля 2014 г.

Лицензия на осуществление банковской деятельности Национального банка Республики Беларусь от 08.05.2013 г. № 5. УНП 100233809.

■ Парламенцкі дзённік

ПРАВА НА АБАРОНУ

Новы закон аб адвакатуры абмеркавалі абедзве палаты Нацыянальнага сходу

Закон «Аб адвакатуры і адвакацкай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» быў прыняты ў снежні 2011 года. Па ступені наступстваў яго прызнаюць рэфармістамі, а міжнародныя эксперты называюць гэты закон адным з прагрэсіўных на прасторы СНД. Разам з тым, пасля яго прыняцця дыскусіі і спрэчкі вакол беларускай адвакатуры не сціхлі. Праз 2 гады парламентарыі правялі маніторынг палажэнняў закона і сабралі за «круглым сталом» вучоных, прадстаўнікоў адвакацкай суполкі, Адміністрацыі Прэзідэнта, Генеральнай пракуратуры, Следчага камітэта і Міністэрства юстыцыі, каб разам выразаваць канкрэтныя прапановы па вырашэнні праблем у гэтай сферы.

— Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь гарантуе права кожнага на атрыманне кваліфікаванай юрыдычнай дапамогі, — нагадала суразмоўцам старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Лілія МАРОЗ. — Сэнсам існавання адвакатуры як інстытуту прафесійнай абароны і прадстаўніцтва з'яўляецца аказанне юрыдычнай дапамогі ўсім, хто мае ў ёй патрэбу. Бясспрэчна, наяўнасць у дзяржаве асоб, якія здольныя правільна і кваліфікавана аказаць такую дапамогу, з'яўляецца залогам дэмакратычнага развіцця грамадства.

Закон «Аб адвакатуры і адвакацкай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь» быў прыняты якраз з мэтай аказання больш эфектыўнай прававой дапамогі. У ім замацаваны новыя кірункі дзейнасці адвакатаў, якія цяпер маюць права выступаць прымірцелямі, медыятарамі і трацейскімі суддзямі. Істотныя змены адбыліся ў сістэме органаў адвакацкага самакіравання, у правах і абавязках адвакатаў.

— Закон увёў адвакацкую манополію на прадстаўленне інтарэсаў кліентаў у судзе, што ў юрыдычнай грамадскасці, асабліва сярод адвакатаў, выклікала ў цэлым пазіўную рэакцыю, — канстатвала старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па заканадаўстве Людміла МІХАЛЬКОВА. — Аднак адразу пасля прыняцця закона і падчас яго дзеяння выказваліся і досыць крытычныя заўвагі, якія тычацца ўзмацнення кантролю дзяржавы над адвакацкай суполкай, бясплат-

най юрыдычнай дапамогі, адсутнасці цэласнай сістэмы падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі прафесійных кадраў адвакатуры.

Арганізатары «круглага стала» засяродзілі ўвагу астатніх яго ўдзельнікаў на тым, што ў адпаведнасці з рэгламентам, усе выказаныя ў будучы законпраект, бо праводзяць яго разам і дэпутаты Палаты прадстаўнікоў, і члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі.

— У цэлым закон «адбыўся» — як для большасці адвакатаў, так і для грамадзян, — прызнаў старшыня Рэспубліканскай калегіі адвакатаў Віктар ЧАЙЧЫЦ. — Да станючых навін закона трэба аднесці, перш за ўсё, манополію адвакатаў на прадстаўніцтва ў судах, утварэнне новых формаў адвакацкай дзейнасці і даступнасць юрыдычнай дапамогі. Разам з тым, ёсць новаўвядзенні, якія можна аднесці як да станючых, так і да адмоўных.

Сярод неадназначных нормаў старшыня Рэспубліканскай калегіі назваў самастойнасць адвакатаў у вызначэнні матэрыяльна-тэхнічнага развіцця калегіі.

«З аднаго боку, гэта цудоўна: у адвакатаў з'явілася рэальная магчымасць добра зарабляць. Акрамя таго, заканадаўца зрабіў усё для таго, каб максімальна зменшыць любы перадумовы для фінансавых парушэнняў. З іншага боку, не ўсе адвакаты зразумелі, што прадастаўлены магчымасці накладваюць на іх і абавязкі. Напрыклад, вырашаючы пытанне з унёскамі на ўтрыманне тэрытарыяльных калегіі і ў фонд раз-

віцця адвакатуры, неабходна думаць пра тое, што ў аснову пастаўлена даступнасць юрыдычнай дапамогі, і яна павінна быць аказана ўсім грамадзянам Беларусі, а не толькі жыхарам абласных цэнтраў і сталіцы», — патлумачыў Віктар Чайчыц.

Ён прапанаваў перакласці задачу вызначэння ўнёскаў на саветы адвакатаў, у якія выбіраць найбольш аўтарытэтных і прагрэсіўных прафесіяналаў, якія жадаюць працаваць на карысць усёй адвакатуры.

Далёка не адназначнай старшыня Рэспубліканскай калегіі назваў таксама норму па арганізацыі стажыроўкі і прыёму ў адвакатуру па заяўках юрыдычных кансультацый. «Упоўнены, што адвакатура праз уласныя саветы павінна самастой-

Пытанні адвакацкай тайны, аказання юрыдычнай дапамогі за кошт калегіі, атрыманне адказаў на запыты адвакатаў трэба прапісаць максімальна дакладна, лічаць у Рэспубліканскай калегіі адвакатаў.

на падбіраць кадры, навучаць, павышаць іх кваліфікацыю і вырашаць, у якіх выпадках плаціць стажорам, а ў якіх, наадварот, браць плату за навучанне, як гэта робіцца ва ўсім свеце».

— Аплачваю стажыроўку ў сталіцы немэтазгодна, але трэба плаціць у 3-4 разы больш тым, хто пайшоў бы працаваць, напрыклад, у Брагіне, дзе ў нас цяпер няма не толькі ніводнага стажора, але і ўласна адваката, — лічыць Віктар Чайчыц.

Фота БЕЛТА.

Сярод станючых новаўвядзенняў быў названы інстытут памочнікаў адваката. Але на практыцы высветлілася, што юрыдычныя ВНУ не маюць права накіроўваць маладых спецыялістаў па размеркаванні на гэтую пасаду, бо ў кваліфікацыйным даведніку няма такой спецыяльнасці. Універсітэт ужо быў папярэджаны Камітэтам дзяржаўнага кантролю, што размеркаванне на пасаду памочніка адваката з'яўляецца парушэннем і будзе карацца вялікімі штрафамі.

Ёсць шмат пытанняў, якія маюць важнае значэнне не толькі для работы адвакатаў, але для ўсіх арганізацый і ведамстваў, і самае галоўнае — для грамадзян, якім таксама неабходна ведаць, на што яны могуць разлічваць пры звароце па кваліфікаваную юрыдычную дапамогу, і што рабіць, калі гэтая дапамога аказваецца няясна. Пытанні адвакацкай тайны, аказання юрыдычнай дапамогі за кошт калегіі, атрыманне адказаў на запыты адвакатаў трэба прапісаць максімальна дакладна, лічаць у Рэспубліканскай калегіі адвакатаў.

— Адно з галоўных пытанняў: «Хто павінен вырашаць усе спрэчныя пытанні ў паўсудзёнай адвакацкай дзейнасці?» На наш погляд, гэта павінны рабіць органы адвакац-

кага самакіравання, — сказаў Віктар Чайчыц. — Недакладна прапісаныя ў законе паўнамоцтвы Рэспубліканскай калегіі не дазваляюць ёй якасна кіраваць тэрытарыяльнымі структурамі.

Сярод самых балючых праблем адвакатуры былі названы адказы на запыты. Адвакаты маюць права запытваць інфармацыю, але далёка не ўсе ведамствы лічаць неабходным ім адказаць. Напрыклад, Міністэрства аховы здароўя кажа: «А дзе напісана, што ваш закон больш важны, чым закон аб ахове здароўя?» З-за адсутнасці ўзгодненасці паміж прававымі актамі адвакаты не маюць магчымасці якасна падрыхтаваць іскавыя заявы, прыкласці ўсе неабходныя дакументы, што прымушае потым адкладаць судовы разбор.

«А мы не можам гэтыя дакументы сабраць, бо, калі, напрыклад, муж з жонкай дзеліць маёмасць і жонка ведае, што муж употайкі ад яе купіў аўтамабіль, то на наш запыт ДАІ спасылаецца на «тайну асабістага жыцця» і адмаўляе ў прадастаўленні інфармацыі. Мы прапануем рэалізоўваць механізм, які б папярэджваў злоўжыванні, але дазваляў бы нам якасна выконваць сваю работу», — слухна заўважаюць адвакаты.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

■ Пытальнік

РАБОТА Ў ЛЕТНІКУ: ДОБРААХВОТНАЯ ЦІ ПРЫМУСОВАЯ?

Звяртаюцца да вас выхавальнікі дзіцячых садкоў Навагрудка. Вось ужо другі год запар падчас летніх канікул нас прымушаюць у загадным парадку ехаць працаваць выхавальнікамі ў дзіцячы аздараўленчы летнік «Свіцязь» у Навагрудскім раёне. Хацелася б даведацца, ці мае права загадчыца дзіцячага сада накіроўваць нас туды працаваць? Чаму ніхто не ўлічвае, што на працягу ўсяго года мы і так працуем выхавальнікамі? І чаму за адпрацаваную поўную змену нам выплачваецца толькі сярэдняя заробатная плата?

З павагай, педагогі дзіцячых садкоў, г. Навагрудка.

Як патлумачылі нам у ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі, у адпаведнасці з артыкулам 33 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, у выпадку вытворчай неабходнасці наймальнік мае права перавесці работніка на не абумоўленую працоўным дагаворам работу (па іншай прафесіі, спецыяльнасці, кваліфікацыі, пасадае), а таксама на работу да іншага наймальніка.

Вытворчай неабходнасцю прызнаецца неабходнасць для гэтага наймальніка папярэджвання катастрофы, вытворчай аварыі або неадкладнага ўстаранення іх наступстваў або наступстваў стыхійнага бедства, папярэджвання няшчасных выпадкаў, прастою,

знішчэння, псавання маёмасці наймальніка або іншай маёмасці і ў іншых выключных выпадках, а таксама для замены работніка, які адсутнічае. Пры гэтым работнік не можа быць пераведзены на работу, якая супрацьпаказана яму па стане здароўя.

Часовы перавод у сувязі з вытворчай неабходнасцю ажыццяўляецца без згоды работніка на тэрмін да аднаго месяца, а для замены работніка, які адсутнічае, такі перавод не можа перавышаць адзін месяц на працягу каляндарнага года (з 1 студзеня па 31 снежня). Па ўзгадненні бакоў тэрмін такога пераводу можа быць павялічаны.

Часовы перавод у сувязі з вытворчай неабходнасцю ў іншую мясцовасць дапускаецца толькі са згоды работніка.

Пры часовым пераводзе ў сувязі з вытворчай неабходнасцю аплата працы ажыццяўляецца, зыходзячы з аб'ёмаў выкананай работы, але яна не можа быць ніжэйшай за сярэдні заробак на ранейшым месцы працы.

Работа ў аздараўленчым летніку не можа быць вытворчай неабходнасцю, паколькі дзейнасць летніка плануецца сістэматычна і ў загадзя вызначаны перыяд.

Летнікі абавязаны забяспечыць падбор, прыём на работу і расстаноўку кадраў, павышэнне іх кваліфікацыі (пдпункт 4.4 пункта 4 артыкула 285 Кодэкса Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі»).

Так, перад пачаткам аздараўленчай кампаніі кіраўнік летніка, установы адукацыі або іншай арганізацыі арганізуе работу па засваенні прыцягнутымі педагогічнымі работнікамі адукацыйнай праграмы навучальных курсаў (лекторыяў, тэматычных семінараў, практыкумаў, трэнінгаў і іншых відаў навучання). (Палажэнне аб выхавача-аздараўленчай установе адукацыі, зацверджанае пастановай Міністэрства адукацыі ад 19.07.2011 г. № 89.)

У адпаведнасці з загадам Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва «Аб зацвярджэнні прыкладных штатных нарматываў колькасці работнікаў аздараўленчых лагераў з кругласутачным знаходжаннем дзяцей» ад 25.04.2007 г. № 22 зацверджаны прыкладныя штатныя нарматывы колькасці работнікаў лагераў з кругласутачным знаходжаннем дзяцей. Акрамя таго, трэба мець на ўвазе, што ў лагеры педагогічныя работнікі, у адрозненне ад асноўнага месца працы, будуць працаваць па іншым працоўным дагаворы, на іншых пасадах, выконваць іншыя службовыя абавязкі і мець іншыя ўмовы аплаты працы. Гэта азначае іх прыём на работу з захаваннем працэдур, вызначанай заканадаўствам аб працы.

Надзея НІКАЛАЕВА

■ На кантролі

ВЯЛІЗНЫЯ СРОДКІ «ВЫЛЯТАЮЦЬ У ТРУБУ»

Многія кіраўнікі суб'ектаў гаспадарання «забыліся» аб патрабаваннях прэзідэнцкай Дырэктывы № 3 «Эканомія і बे-ражлівасць — галоўныя фактары эканамічнай бяспекі дзяржавы», лічыць Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці.

У сістэме жыллёва-камунальнай гаспадаркі вобласці толькі за мінулы год дапушчаны звышнарматыўны расход электраэнергіі, паліва, страты цеплаэнергіі ў сетках на агульную суму больш за 10 мільярдаў рублёў. У ААТ «Гроднажылбуд» утоена звышнарматыўнае спажыванне паліўна-энергетычных рэсурсаў у памеры каля 600 мільянаў рублёў. На прадрпрыемстве «Лідабудканструкцыя» цэлы год працавалі без зацверджаных норм расхода паліўна-энергетычных рэсурсаў, якія (на суму больш за 5 мільярдаў рублёў) былі спісаны на сабекошт вырабляемай прадукцыі.

Камітэт дзяржаўнага кантролю звяртае ўвагу на тое, што ў падобнай сітуацыі не заўсёды прынцыповую пазіцыю займаюць органы мясцовай улады, якія, згодна з патрабаваннямі заканадаўства, зацвярджаюць нормы расхода паліўна-энергетычных рэсурсаў, распрацаваныя падведанымі арганізацыямі. Напрыклад, у ААТ «Гроднажалеабетон» нормы зацвярджаліся без наяўнасці адпаведных разлікаў. Ва УЖРЭП Ленінскага раёна г. Гродна, у ААТ «Гроднажылбуд» — па разліках, у якія не ўключаны ўсе неабходныя звесткі.

Такім чынам, вялізныя сродкі, дзясяткі мільярдаў рублёў, фактычна «вылятаюць у трубу» і, разам з тым, не заўсёды забяспечваюцца своечасова аплата за энерганосьбіты, за якія краіна плаціць валютай. Запанычаныя арганізацыі вобласці за іх складае ўжо больш за 215 мільярдаў рублёў. «Лідарамі» тут з'яўляюцца ААТ «Белкард», два шклозаводы, Гродзенская агароднінная фабрыка, ААТ «Смаргоньлён». Камітэт дзяржаўнага кантролю даручыў мясцовым органам выканаўчай улады прыняць меры па забеспячэнні аплаты ў поўным аб'ёме за спажытыя ў рэгіёнах энергарэсурсы да 1 жніўня. Кантроль па гэтым пытанні будзе прадоўжаны.

Барыс ПРАКОПЧЫК

НАДЗЕЙНАЯ

70 гадоў Мінскі завод тэхналагічных ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ» вырабляе заводаў, стадыёнаў

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Кожны будынак мае свой каркас, сваю вышыню, шырыню пралётаў і г.д., — працягвае Іван Крэнец. — Так што серыйнай, тыпавай вытворчасці ў нас няма. Дакладна трэба зрабіць адроз. Права на памылку няма. І няма магчымасці нешта выпрабавваць, як, напрыклад, у той жа аўтамабільнай вытворчасці. Як можна выпрабавваць канструкцыі велізарных будынкаў? Якім чынам паназіраць, ці перажывуць нашы каркасы наступствы вялікага снегападу ці іншых стый? Мы першапачаткова павінны ўсё разлічыць, быць упэўненымі ў якасці. Мы гэта робім і даём гарантыю на нашу прадукцыю.

Увасабленне пэўнага праекта ў жыццё пачынаецца з канструктарскага аддзела, у якім працуе 26 чалавек. Яны распрацоўваюць чарцяжы, пасля чаго падключаюцца тэхнолагі, набываецца сыравіна і пачынаецца сам працэс вытворчасці. Наш рабочы павінен умець прачытаць чарцёж і ўявіць, як па ім зрабіць тое, што патрабуецца.

Тым не менш будаўнічыя металаканструкцыі ў любым выпадку вырабляюцца паводле пэўных правілаў. У нацыянальным тэхналагічным універсітэце на будаўнічым факультэце ёсць спецыяльнасць «Прамысловае і грамадзянскае будаўніцтва», дзе выкладаецца курс па металаканструкцыях. Неабходна вучыцца асноўным момантам тэхналагічнага працэсу — нарыхтоўцы са сталёвага ліста, вырабу дэталей, зборцы ў канструкцыю па чарцяжы, зварцы гэтай канструкцыі. Для ўсіх гэтых этапаў — нарыхтоўка-зварка — выкарыстоўваецца, вядома, універсальнае абсталяванне, але яно здольнае спраўляцца з любым заказам.

У апошнія гады мы набылі даволі шмат абсталявання замежнай вытворчасці — з Германіі, Чэхіі, Італіі, Іспаніі, ЗША. Жыццё не стаіць на месцы, аб'екты ўсклад-

няюцца. Патрэбы ў нашых канструкцыях сёння досыць вялікія. Істотна выраслі і патрабаванні да іх якасці. І мы сёння звяртаем увагу на тую ж антыкарызійную апрацоўку металу. У нас з'явіліся адмысловыя метады ачысткі металу перад афарбоўкай. У спецыяльных камерах з дапамогай спецыяльнай тэхналогіі адбываецца ачыстка сталі ад усяго, што можа

спецыфічныя ўмовы.

Згодна з нашым планам тэхнічнага развіцця, летась на мадэрнізацыю вытворчасці было затрачана каля 7 млрд рублёў. Наперадзе не менш сур'ёзныя планы, хоць мы і абмежаваны матэрыяльнымі магчымасцямі, бо выкарыстоўваем на падобныя мэты галоўным чынам грошы з прыбытку. Усё неабходнае абсталяванне ў нас, па вялікім рахунку, ёсць, але нельга спыніць працэс пастаяннага паляпшэння ўмоў працы, павышэння прадукцыйнасці вытворчасці. Гэта, дарэчы, важна для замацавання маладых спецыялістаў, якія вельмі прыхільна ставяцца да сучасных тэхналогій.

Дарэчы, у рэспубліцы склалася даволі складаная сітуацыя з прафесійнай падрыхтоўкай слесару-зборшчы-

Мінскі завод тэхналагічных металаканструкцый з'яўляецца філіялам ААТ «Праметэхмантаж», у складзе якога 8 мантажных упраўленняў і два заводы тэхналагічных металаканструкцый, што дазваляе прапанаваць заказчыку і выраб, і мантаж металаканструкцый.

быць на ёй. Сталь ачышчаецца да металічнага бляску, і толькі пасля наносіцца фарба.

На нарыхтоўчым участку дэталі ўжо вырабляюцца на абсталяванні, якое кіруецца камп'ютарнай сістэмай. Наогул цэлы шэраг аперацый сёння выконваецца з дапамогай абсталявання, якое працуе пад кіраваннем лічбавага праграмнага забеспячэння.

Увесь працэс вырабу металаканструкцый і рэзервуару разбіты на элементарныя тэхналагічныя аперацыі, пад якія і набываецца абсталяванне. Новая тэхналогія зваркі істотна павысіла якасць канструкцый. Афарбоўка ажыццяўляецца ў двух вытворчых гмах, укамплектаваных новым абсталяваннем амерыканскай вытворчасці. Гэта беспаветранае распыленне, якое забяспечвае вельмі якаснае антыкарызійнае пакрыццё.

Летась на заводзе металаканструкцый была наладжана вытворчасць вырабаў з нержавейнай сталі (у першую чаргу — рэзервуараў). Для гэтага завод набыў спецыяльнае абсталяванне, паколькі для такой тэхналогіі патрабуюцца асаблівыя,

каў металаканструкцый — іх падрыхтоўкай не займаецца ніводнае вучылішча. Таму даводзіцца навучаць непасрэдна на прадпрыемстве. Пачатковая падрыхтоўка можа доўжыцца літаральна 2-3 месяцы, але для таго, каб стаць сапраўдным спецыялістам, спатрэбіцца каля 2-3 гадоў. На працягу года звычайна каля 20-ці новых работнікаў пад наглядом наставнікаў даводзяцца да патрэб нашай вытворчасці.

ГЭТА НАША БІЯГРАФІЯ

На працягу сваёй гісторыі завод не раз мяняў назву — гэта быў Мінскі рамонтна-механічны завод, завод вежавых кранаў, механічны завод, Мінскі завод мантажных нарыхтовак, Мінскі завод тэхналагічных металаканструкцый. А пачыналася ўсё 8 жніўня 1944 года, калі на сталічным Дабрамысленскім завулку ў паўразбураных аднапавярховых драўляных і цагляных будынках пачалася фактычна сама-тужная вытворчасць. Даводзілася адначасова і навучаць, выходзяць рабочыя кадры (маладзё з бліжэйшых вёсак), і выконваць дзяржаўны план. Кувалды, ламы, тачкі, адвесы, малаткі, локі — усё гэта было неабходна для аднаўлення Беларусі пасля жудаснай вайны.

Сёння цяжка ўявіць, што менавіта ў тых прымітыўных умовах рукамі некалькіх чалавек былі створаны рэчы, да сузірання якіх

было будаўніцтва ваенных гарадкоў у пасёлках Чысць пад Маладзечнам і Рось у Гродзенскай вобласці.

ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ» можна лічыць «бацькам» такіх магутных прадпрыемстваў, як «Беларуськалій», Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод, шэраг дрэваапрацоўчых, цукровых заводаў, прадпрыемстваў па вырабе будматэрыялаў.

Па самых сучасных тэхналогіях быў узведзены шматфункцыянальны спартыўна-відовішчы комплекс «Мінск-Арэна» — адзін з найбуйнейшых у Еўропе спартыўных аб'ектаў, галоўная арэна якога змяшчае да 15 тысяч чалавек, дзякуючы чаму комплекс займае чацвёртае месца ў Еўропе па ўмяшчальнасці. Васьмігранны медыякуб з плазменнымі экранамі на кожнай грані выраблены на заводзе металаканструкцый.

Спартыўна-забаўляльны комплекс «Чыжоўка-Арэна» завод таксама забяспечыў цэлым шэрагам вырабаў.

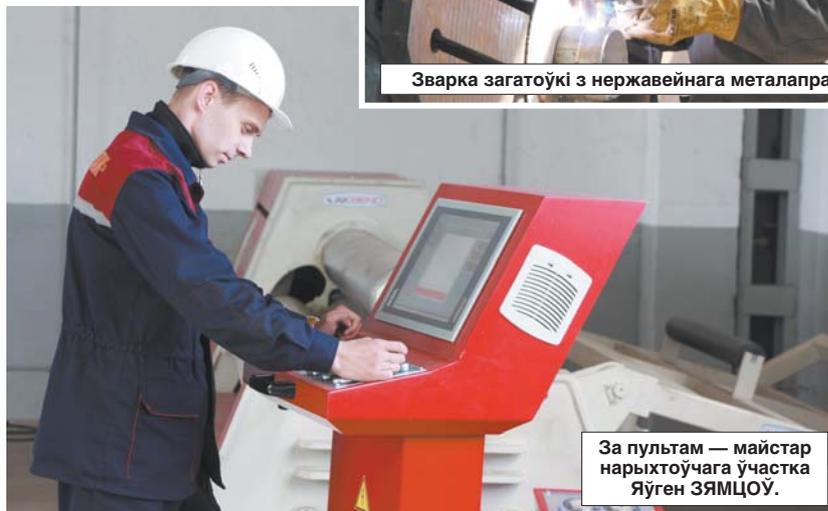
Яшчэ можна прыгадаць каркас спартыўнага аб'екта міжнароднага ўзроўню, адзінага на тэрыторыі СНД цэнтры, дзе арганізавана цэнтралізаваная падрыхтоўка юнакоў і юніёраў — Рэспубліканскага цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі коннага спорту і конегадоўлі ў Ратамцы. У гэтым шэрагу — і будынак Нацыянальнага алімпійскага камітэта, упрыгажэннем якога стала арыгінальная, ажурная канструкцыя. Немагчымым без намаганняў завадчан было б і ўзвядзенне тэнісных кортаў, стадыёнаў, лядовых палацаў, На-

цыянальнага акадэмічнага вялікага тэатра оперы і балета, Летняга амфітэатра ў Віцебску, Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы, Беларускага дзяржаўнага цырка... Падчас рэканструкцыі апошняга быў зманціраваны ўнікальны механізм, з дапамогай якога падлога манежа здольная хутка мяняцца. Варыянтаў падлогі — чатыры. Гумавае для коней і драпежнікаў, лядовая для выступлення на каньках, паркетная — для танцаў, пластыкавая — для іншых эфектных выступленняў. Усе металаканструкцыі для гэтага механізму, як і для балюстрады, а таксама платформы для аркестра завод вырабіў па чэшскім праекце.

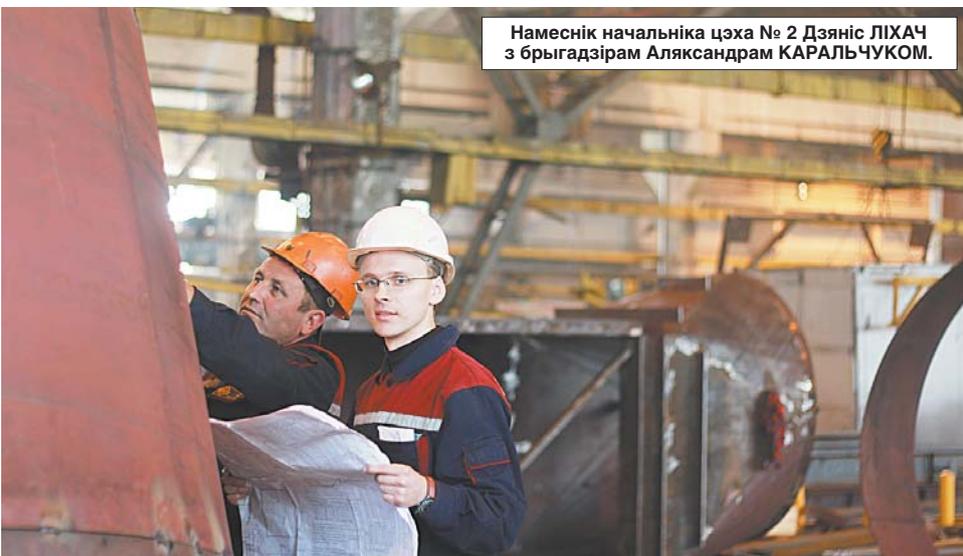
Шэраг сур'ёзных аб'ектаў у розных гарадах Расіі таксама былі ўзвядзены дзякуючы металічным канструкцыям з Мінска. Некалькі гадоў таму завершаны работы па будаўніцтве вадава вапны ў Калуге, сталепракатнага завода ў Смаленскай вобласці, на аб'ектах Калініградскай вобласці. Вядуцца перамовы па будаўніцтве двух заводаў у Туле.

Сур'ёзнае супрацоўніцтва працягваецца і з Туркменістанам. Так, самым значным беларуска-туркменскім аб'ектам стала будаўніцтва беларускімі спецыялістамі горна-узбагачальнага камбіната Гарлыкскага радовішча калійных соляў. Для гэтага комплексу будзе выраблена каля 22 тысяч тон металаканструкцый. Камбінат, дарэчы, павінен стаць флагманам хімічнай прамысловасці Туркменіі.

- На заводзе сёння працуе 320 чалавек, 70 з іх — ветэраны працы. Нягледзячы на «жалезную» вытворчасць, амаль трэць складаюць жанчыны.
- Большасць рабочых маюць высокія кваліфікацыйныя разрады. Падрыхтоўка зваршчыкаў металаканструкцый арганізавана на базе прафтэхвучылішча №31.

Намеснік начальніка цэха № 2 Дзяніс ЛІХАЧ з брыгадзірам Аляксандрам КАРАЛЬЧУКОМ.

прызвычаліся мінчане — агароджа маста цераз Свіслач на праспекце Незалежнасці, дэкаратыўная агароджа з чугунным ліццём каля Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта і Акадэміі навук...

У 1946 годзе ў новым ліцейным цэху было выраблена звыш тысячы мачтаў вулічнага асвятлення, сотні тон агароджаў для бульвараў, сквераў, мастоў.

На пачатку 1950-х на заводзе было чатыры цэхі — механарамонтны, ліцейны, металаканструкцый і электрацэх. Працавала ўжо 173 чалавекі, аднак ручная праца па-ранейшаму пераважала. З 1953 па 1959 гады гэта нездарма быў завод вежавых кранаў — звыш 50 адзінак БКСМ-5 выпушлі падпрыемства ў той час.

У 1960-я без металаканструкцый немагчыма было б уявіць будаўніцтва Беларускага азотна-тукавага завода, Полацкага і Наваполацкага нафтаперапрацоўчых заводаў, Гомельскага хімізавода, Беларускага шыннага камбіната, Салігорскага калійнага камбіната і шэрагу іншых. Дарэчы, у Салігорску быў арганізаваны (у 1962-м) цэх металаканструкцый. Цэх працуе і сёння (толькі цяпер гэта — Салігорскае мантажнае ўпраўленне ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ»).

Каля 1000 т металаканструкцый спатрэбілася ў 1970-я для ўзвядзення мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць-герой». Столькі ж завод вырабіў і для мемарыяльнага комплексу «Курган Славы», які пакаля пачатак падобным мемарыялам па ўсім СССР. Пазней паступілі заказы для ўзвядзення самых розных аб'ектаў, важнасць якіх цяжка пераацаніць — гэта і пагранічныя вышкі, і Камароўскі рынак, і Мінскі метрапалітэн, і... чаша для алімпійскага агню. Яшчэ пазней

АПОРА

металаканструкцый
аснову для новабудоўляў,

**ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ» —
адна з найбуйнейшых будаўніча-монтажных
арганізацый Беларусі, уваходзіць у 50 найбольш
паспяховых акцыянерных таварыстваў краіны.**

ПРЫЙШЛІ І ЗАСТАЛІСЯ

Асноўныя тэхналагічныя ўчасткі завода — вытворчасць нарыхтовак, зборазварачныя аперацыі, ачыстка паверхні металаканструкцый і нанясенне лакафарба-

вых пакрыццяў — укамплектаваны сучасным высокапрадукцыйным абсталяваннем. А вось касцяк працоўнага калектыву многія гады не мяняецца.

Начальнік цэха №1 Міхаіл ЦІЦЯНКОЎ:

— Я прыйшоў у аддзел кадраў з сябрамі ў жніўні 1971 года. Адзін з нас пайшоў на зварку, а з другім сябрам мы адпрацавалі некалькі гадоў рэзчыкамі металу ў нарыхтоўчым цэху — раней быў такі асобны цэх... Мы разам працавалі, разам жылі ў інтэрнаце. Нам было і зручна, і нясумна. І некалькі разоў адчулася цікавасць да працы. Давялося раскладваць метал пад разметку, прымаць з-пад разметкі, свідраваць, каб падрыхтаваны намі «паўфабрыкат» перадаць далей на зборку.

Працуеш па чарцяжах, а таму ведаеш, для якіх аб'ектаў прызначаны канструкцыі. Я асабіста прыклаў руку і да вырабу канструкцый «Кургана Славы», і да чашы з алімпійскім агнём...

У 1977 годзе я на два гады паехаў працаваць у Ірак. Калі вярнуўся, мяне прызначылі майстрам нарыхтоўчага ўчастка. Далей стаў старшым майстрам таго ж участка, пазней старшым майстрам участка зборазваркі, намеснікам начальніка цэха №1. І вось ужо 26 гадоў працую начальнікам цэха.

Стаміць праца можа таго, хто займаецца не сваёй справай, адбывае павіннасць. Я такога ніколі не адчуваў. Сёння ў маім цэху працуюць 85 чалавек. Фактычна кожны трэці работнік адпрацаваў на заводзе звыш 20 гадоў. Паступова людзі сыходзяць на пенсію, але мы рады, што прыходзяць новыя спецыялісты. У нас адмысловыя ўмовы працы, добрае спецадзенне. Два гады таму было ўсталявана новае зварачнае абсталяванне замежнай вытворчасці. Зараз выконваем на ім заказ для наваполацкага нафтаперапрацоўчага завода.

Начальнік цэха №2 Марат ЖЫЛІНСКІ:

— У 2004 годзе я адразу прыйшоў у гэты цэх майстрам зборазваркі. Працаваў ужо да таго на іншых заводах, а таму праца мне, што называецца, была знаёмая. Праз некалькі гадоў я стаў начальнікам участка, потым намеснікам начальніка цэха. І вось ужо хутка год, як я працую начальнікам цэха.

У нашым цэху 70 чалавек. Мы запрашаем і маладых спецыялістаў, якім у любым выпадку трэба будзе падвычыцца непасрэдна на прадпрыемстве... Выконваем заказы, якія патрабуюць асаблівых стандартаў якасці, а таксама нестандартныя, павышанай складанасці. На працягу гэтага лета павінны вырабіць каля 500 тон металаканструкцый для «Нафтана».

У нас самае маладое падраздзяленне на заводзе, сярэдні ўзрост работнікаў — 36 гадоў. Ёсць унікальныя спецыялісты. Наш 30-гадовы Ігар Аніськовіч — лепшы ў рэспубліцы сярод электразваршчыкаў у намінацыі «Паўаўтаматычная зварка ў асяроддзі ахоўнага газу» — заняў на сёлетнім міжнародным конкурсе электразваршчыкаў у Пекіне 3-е месца! У конкурсе ўдзельнічалі звыш 200 чалавек з 12 краін.

Намеснік начальніка цэха ахоўных пакрыццяў і адгрукі Яўген АМЕЛЬЯНОВІЧ:

— На гэтай пасадзе я тры гады, а наогул у цэху працую ўжо дзесяць гадоў. Прыйшоў адразу пасля службы ў войску ізаліроўшчыкам па гідраізаляцыі менавіта ў гэты цэх. Некаторыя навывы ў мяне былі, так што я хутка стаў брыгадзірам ізаліроўшчыкаў, а потым вырашыў атрымаць спецыяльнасць «Эканоміка і кіраванне прадпрыемствам» у Міжнародным гуманітарным эканамічным інстытуце.

Пасля гэтага я стаў ужо намеснікам начальніка цэха. У нашым цэху сёння працуюць работнікі, сярэдні ўзрост якіх — 25-45 гадоў. Калектыву даволі дружны, асаблівай цяжкай кадры ніколі не было. Кожны год практычна кожны наш работнік павышае кваліфікацыю без адрыву ад вытворчасці, непасрэдна на прадпрыемстве. Тое, што вырабляецца ў першых двух цэхах, мы фарбуем і адгружаем. Выконваем у тым ліку заказы для краін СНД.

Лепшы ў рэспубліцы сярод электразваршчыкаў у намінацыі «Паўаўтаматычная зварка ў асяроддзі ахоўнага газу» Ігар АНІСЬКОВІЧ.

ПАПРАЦАВАЎ — ПАДСІЛКУЙСЯ

Пры заводзе працуе сталовая. Стравы прапануюцца класічныя, але затое разнастайныя і прыгатаваныя з душой. Так што ў абедзенны час тут аншлаг. Перакусіць заходзяць не толькі супрацоўнікі прадпрыемства, але і ўсе ахвотныя. Яны кажуць, што іх задавальняюць суадносіны кошт-якасць.

— У нашай сталовай распрацоўваецца шмат страў, у тым ліку дыетхарчаванне, — расказвае **загадчыца вытворчасці сталовай Ганна ДЗЯРЫБА**. — Набываем ачынную гародніну, мяса, рыбу. Я асабіста распрацоўваю і рэцэпты страў, і меню. Асартымент заўсёды падтрымліваем вялікі. На гарнір — і бульбяное пюрэ, і драпікі, і розныя кашы, і фасолія струковая... З мясных страў — шніцалі, катлеты, запечаная свініна.

Багаты асартымент і першых страў. Летам, вядома, прапануем халаднікі. Людзей у нас заўсёды шмат, паколькі заходзяць на абед не толькі работнікі завода. Водгукі пра нашу кухню толькі станоўчыя. І таму, што смачна, і таму, што выбар страў ёсць. Бясplatна работнікі завода забяспечваюцца графілактывым харчаваннем. Акрамя таго, на харчаванне кожнага работніка выдаткоўваецца 20 тысяч рублёў, якія пагашаюцца непасрэдна пры аплаце абеду. А сярэдні кошт комплекснага абеду складае ўсяго каля 30 тысяч рублёў.

8 жніўня ў Палац чыгуначнікаў на святочны канцэрт будуць запрошаны не толькі работнікі прадпрыемства, але і 62 ветэраны, якія адпрацавалі на прадпрыемстве звыш 20 гадоў і цяпер знаходзяцца на заслужаным адпачынку. Усе атрымаюць віншаванні і падарункі. Да юбілейнай даты пабачыць свет і гістарычная кніга.

АД ШАШАК ДА ПАДАРОЖЖАЎ

У прафсаюзнай арганізацыі завода, якую складае большасць работнікаў, вырашаюць не толькі вытворчыя і фінансавыя пытанні, але і арганізуюць актыўныя, разнапланавыя адпачынак. Так, падчас штогадовых спартыўных спаборніцтваў і спартакіядаў, якія праходзяць у розныя сезоны года, каманды прадпрыемства выступаюць па такіх відах спорту, як валејбол, плаванне, у тым ліку сямейнае, лыжныя гонкі, настольны тэніс, стрэльбы, бильярд, дартс. Праводзяцца і ўнутрызаводскія спаборніцтвы па шашках, шахматах, бильярдзе, настольным тэнісе і дартсе.

Сярод філіялаў завод займае прызавыя камандныя месцы. Дарэчы, зборная каманда ААТ «ПРАМТЭХМАНТАЖ» з удзелам нашых спартсменаў заняла сёлета першае месца па лёгкай атлетыцы сярод будаўнічых арганізацый.

Ёсць на тэрыторыі завода і магчымасць падтрымліваць сябе ў выдатнай фізічнай форме. Дзейнічае трэнажорная зала, басейн, сауна.

— Абсалютная большасць работнікаў завода — члены прафсаюзнай арганізацыі, — тлумачыць **начальнік фінансава-камерцыйнага аддзела, старшыня прафкама Канстанцін КАМЯНЕЦКІ**. — У нас адзін з узорных калектывных дагавораў сярод будаўнічых

прадпрыемстваў. Сыходзячы на пенсію, той, хто адпрацаваў звыш 20 гадоў, атрымлівае аднаразовую выплату — матэрыяльную дапамогу ў памеры 6-8 сярэднямесячных заробкаў, у залежнасці ад колькасці адпрацаваных гадоў. Дагавор ахоплівае самыя шырокія сацыяльныя гарантыі.

Прафсаюзная арганізацыя рэгулярна прапануе работнікам удзел у паездках па Беларусі і бліжэйшым замежжы. Апошняя наша паездка — па славутых беларускіх мясцінах. Набываем таксама білеты на цыркавыя паказы, тэатральныя пастановкі, спартыўна-масавыя мерапрыемствы. Пры гэтым у асноўным улічваюцца пажаданні самога калектыву.

■ Начны рэпартаж

ВАКЗАЛ... ДЛЯ АДНАГО

Што ноччу людзі робяць ля «варот горада», каго з «зорак» можна сустрэць на вакзале і як атрымаць ад іх падарунак? Падчас начнога дзяжурства на Полацкім чыгуначным вакзале карэспандэнт «Звязды» пашанцавала пазнаёміцца з вельмі цікавымі і дружалюбнымі людзьмі.

А ШТО ВЫ ТУТ РОБІЦЕ?

З Віцебска я прыехаў на цягніку ў Полацк у 2.30 ночы. І адразу — у міліцыю.

Неўзабаве разам з **Аляксеем ПЕРВЫШАВЫМ**, малодшым лейтэнантам, оперупаўнаважаным групы крымінальнага вышуку Полацкага аддзялення ўнутраных спраў на транспарце, адправіліся ў шпачыр па першым пероне чыгуначнай станцыі «Полацк».

Зайшлі ў будынак вакзала. Дарэчы, у Полацку іх два: «новы», пабудаваны ў пачатку 1990-х, і стары — пасляваеннай забудовы. Апошні, дзе знаходзяцца касы прыгарадных цягнікоў, на ноч закрываецца.

Бландзінка бальзакаўскага ўзросту зацікавіла тым, што ля яе былі тры надзіманыя шарыкі. Мо ў яе сёння свята? Сказала, проста як «зорка», што нічога каментавачь не збіраецца.

Ідзем далей. Адна насупраць другой сядзяць дама і дзяўчына. Першая адразу пагадзілася пагутарыць, толькі прасіла не называць прозвішча.

— Мяне Людміла Сямёнаўна завуць. Чакаем з пляменніцай маскоўскай цягнік, трэба чалавека сустрэць. Мы з Санкт-Пецярбурга прыехалі. Дачакаемся каго трэба, а потым пойдзем у госці да сяброўкі. Я ў Піцеры жыву. Мая пляменніца — з Узбекістана.

Я часты госць у Беларусі. Мне тут падабаецца, — расказала яна. Фота, праўда, прасіла не рабіць. Яна ж не рыхтавалася для здымання!

Чарговым маім суразмоўцам стала **Наталля КЛЮКІНА**, якая працуе ў буфэце.

— Што купляюць ноччу? Сок, ваду, паесці... Не, спіртное ноччу нам забаронена прадаваць. Бывае, засядзіцца кампанія, але калі яны раней за 23.00 купілі, напрыклад, піва, я ж не магу іх прагнаць. Вядома, ноччу выручка малая. Заходзяць у буфет і тыя, хто з цягнікоў, якія ў 4, 5 гадзін прыязджаюць, — паведамліла работніца гандлю.

«І ЛЕДЗЬ НЕ НАРАДЗІЛА!»

Жанна ЕЛІСЕЕНКА, дзяжурны памочнік начальніка Полацкага чыгуначнага вакзала, усё турбавалася, што напішу «не тое, што трэба». Але ж прысутнасць міліцыянера, якога яна, вядома, добра ведае, і мой расказ пра двух маіх маленькіх сыноў: Аляксея і Міхаіла, якія не зразумеюць, калі тата не заробіць грошай на добрым рэпартажы, паўплывалі на яе. Гаварылі праз шкло, бо яна знаходзілася на працоўным месцы.

— Я ўжо 25 гадоў на чыгунцы працую. У даведчанай спачатку... Усё звычайна ціха і спакойна. Ноччу ў асноўным пагранічнікі працуюць — праз станцыю — апошняя — на мяжы з Еўрасаюзам, ды і міліцыя. У нас добрыя міліцыянеры, служаць старанна. Што здаралася? Можна, бойка нейкая, ды толькі раз на год (*смяецца*. — **Аўт.**). Наконт колькасці пасажыраў за дзень дакладна сказаць не магу. Прыкладна 14,6 тысячы квіткоў штодня зараз прадаём — толькі на прыгарадных цягніках. Масква (маскоўскі цягнік. — **Аўт.**) учора пайшла «па нулях» увогуле: не было квіткоў ні на Гомель, ні на Маскву. Не, медпункт ноччу не працуе. Калі

— Яна ехала ў Віцебскі дзягнастычны цэнтр. Хадзіў раней праз Полацк цягнік Віцебск — Друя — Лынтупы. Цяпер такога няма. Да цягніка выклікалі «хуткую». Каго нарадзіла, не ведаю, — успомніў Аляксей.

А на Новы год што здаралася? Дзяжурная па станцыі і міліцыянер расказалі, што той жа «Друйскай» цягнік раней адыходзіў роўна за тры хвіліны да бою курантаў. І яны разам сустрэкалі Новы год на пероне. Здаралася, пасажыры вымушаны былі начаваць у навагоднюю ноч на вакзале. Напрыклад, дэмабілізаваныя з арміі, якім няма на чым было з'ехаць пад Новы год.

«ЗОРКА» ХОДЗІЦЬ ПА ПЕРОНЕ

Аляксандр ГЕРАСІМАЎ, аглядчык-рамонтнік вагонаў, аказаўся нешматслоўным. Усе, хто хоць аднойчы назіраў за тым, як прыходзіць цягнік, бачылі такіх людзей з малаточкам у руцэ.

— Навошта той малаточак? Са стаў прыходзіць, яго «апрацоўваем», правяраем тармазы. Годзік яшчэ папрацую — і на пенсію. Мне ж ужо 55 гадоў будзе, а чыгуначнікі маюць права раней пайсці на

Жанна ЕЛІСЕЕНКА, дзяжурны памочнік начальніка Полацкага чыгуначнага вакзала.

каму кепска, «хуткую» выклікаем. Бывае, у цягніку дзіцяці дрэнна, або сардэчны прыступ у дарослага. Але не памятаю, каб кагосьці з-за хваробы здымалі з цягніка, — адказвае на мае пытанні яна.

Міліцыянер дадаў, што летась маладая жанчына ў цягніку ледзь не нарадзіла.

пенсію. Не хачу больш працаваць. Цяжка: ногі стамляюцца. Гісторыі якія цікавыя былі? Калі пра «зорак» расказваць, шмат артыстаў прыязджалі. Вось, нядаўна Барыс Маісеў адзін ішоў па пероне ноччу. Пасля «базару» (віцебскі міжнародны фестываль мастацтваў. — **Аўт.**) прыехаў. Мы яшчэ з ім віталіся. Не я, а ён першы, калі ішоў міма. А потым пайшоў у вагон. Іншыя артысты як: да цягніка на крутых машынах. Селі ў вагон і паехалі. Убачыць блізка такіх нерэальна, — падарыў трохі «свецкай хронікі» мужчына.

Супрацоўнік міліцыі дадаў, што наш «зорны» зямляк (Барыс Маісеў) насамрэч вельмі просты чалавек.

— Памятаю, летась у Полацк з Віцебска прыязджаў сюды на машыне, а ад'язджаў на цягніку — на Рыгу. З Віцебска ж на Рыгу цягнік не ходзіць. Дык ён сядзеў на вакзале. У зале чакання на першым паверсе — і без аховы і суправаджальнікаў, — удакладніў Аляксей.

Мужчыны дадалі, што Барыс Маісеў і піражкі купляў, дыск чыгуначніку падарыў...

ПРЫВАБНЫ КВАРТЭТ

Чатыры вельмі прывабныя дзяўчыны фатаграфуюцца на пероне. Падыходзім да іх з міліцыянерам. Высветлілася, што прыгажуні жыюць у Гродне, Брэсце, Гомелі і

Дзяўчаты з «квартэта».

Магілёве. Яны — былыя аднакурсніцы, разам у БДУ вучыліся.

— Проста разам вандруем па Беларусі. Выраслі Полацк і Віцебск наведваць, — растлумачыла Жэня.

— І не баіцеся? Усялякія людзі бываюць...

— Нас жа чацвёрка, — сказала адна з дзяўчат і так на мяне паглядзела, што адразу зразумеў: яны не дазваляць нікому сябе пакрыўдзіць.

Дзяўчаты расказалі, што пасля Полацка, калі паглядзець горад, адправяцца ў Віцебск, дзе і заначуюць — на здымнай кватэры. Жэня — самая гаманкая з іх — сказала, што ў Брэсце немцы іх фатаграфавалі, абяцалі фота даслаць ды падманулі. У «Звяздзе» не падманваюць! Абяцаў, што абавязкова паведамлю, калі выйдзе нумар з публікацыяй пра іх.

«ШУКАЮ ДЗЯЎЧЫНУ»

У дзяжурнай часці Полацкага аддзялення ўнутраных спраў на транспарце міліцыянеры расказалі пра сваю працу. За дапамогу ім дзякуюць грамадзяне. У адпаведнай кнізе толькі падзякі. Адна дама мабільны згубіла, другая — сумачку...

Неяк пасажыр вялікую суму грошай забыў у цягніку. У свой час на іх можна было не адну кватэру купіць. А наступная гісторыя — наогул, як той казаў, і смех і грэх, такое дакладна не прыдумаеш. У камеры захоўвання мужчына аджонкі схававу 65 мільёнаў рублёў — на той час — каля 35 тысяч долараў! І сёння сума вялікая, а калі гэта адбылося, чалавека з такімі грашыма можна было назваць багацею. Камеры захоўвання, калі там доўга ляжыць здадзенае, адчыняюць. Знайшлі гаспадара скарбу. Высветлілася, што мужчына пасварыўся з жонкай. Відаць, не хацеў «па суду» дзяліць мільёны тыя...

Вячаслаў АНОШКА, старшы прапаршчык, затрымаў злачынцу. Апошні ўчыніў у Наваполацку рабаванне ў кавярні. Галоўным апісаннем у арыенціроўцы быў надпіс на ягонай майцы: «Шукаю дзяўчыну». Злодзеі хацеў купіць квіткок на цягнік. Калі заўважыў міліцыянера, спрабаваў уцячы. Ды куды там! Потым высветлілася, што ён скраў тры пашпарты, два фотаапараты, больш за 1 мільён грошай. Хітры аказаўся: паспеў зняць сябе на фотаапараты. Калі што: «Яны ж — мае, я ж на фота!» Той злодзеі да ўчынення новых

злачынстваў сядзеў на «хіміі». Адпусцілі яго дзяўчыну праводзіць, а ён...

А зусім нядаўна ў прыгарадным цягніку Бігосава — Полацк злодзей, пагражаючы нажом, адабраў у падлеткаў грошы. Па дапамогу ў міліцыю яны звярнуліся не адразу, а толькі ўвечары. Міліцыянеры «адпрацавалі» ноччу ўсе станцыі паміж згаданымі населенымі пунктамі, суседнія вёскі. Высветлілі, з якой станцыі і куды той мужчына ехаў, дзе жыве. Аказалася, што ён прыехаў з Віцебска да сябра ў госці на пару дзён. І за гэты час учыніў аж чатыры злачынствы! Калі б не быў затрыманы міліцыянерамі, цяжка ўявіць, колькі б яшчэ ліхих спраў натварыў.

Цягнік, які ідзе з Калінінграда на Піцер і наадварот, стаіць у Полацку 40 хвілін. Бывае, пасажыры пытаюць міліцыянераў дзе бліжэйшая крама. Зразумела, алкаголь у рэстаране цягніка каштуе дарага. Некаторыя потым не паспяваюць на цягнік. Прыходзіцца на таксі яго даганяць.

УНІВЕРСАЛЬНЫЯ МІЛІЦЫЯНЕРЫ

Міліцыянеры не адмаўляюць, калі іх просяць старыя, пасажыры з дзеціма дапамагчы рэчы паднесці. А дапамагчы інваліду ў вагон падняцца, як мовяць, — святая справа.

Вадзім Пятровіч ШАХАЎ, падпалкоўнік міліцыі, начальнік Полацкага аддзялення ўнутраных спраў на транспарце, сваім падначаленым часта нагадвае, што яны — «візітная картка» краіны. І не толькі сочаць за парадкам.

— Шмат іншаземцаў едуць у цягніках. І яны павінны на платформе бачыць людзей у форме ветлівымі і падцягнутымі. Чыгунка — самы танны від транспарту, таму вельмі папулярны. Штодня тысячы людзей прыязджаюць у Полацк, пакідаюць горад. І кожны можа быць упэўненым у тым, што на вакзале ён у параўнальнай бяспецы. Толькі б самі, як той казаў, «не ўлезлі ў гісторыю».

Маё «дзяжурства» скончылася прыкладна ў 6.35. Дзякуючы міліцыянерам трохі вывучыў начное вакзальнае жыццё. Добрай ім службы, а пасажырам — бяспечных паездак і толькі прыемных дарожных прыгод!

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Полацк — Віцебск — Полацк. Фота аўтара

У будынку аддзялення ўнутраных спраў на транспарце (злева — Аляксей ПЕРВЫШАЎ, справа — старшы лейтэнант Вячаслаў ЛЕДАХОВІЧ).

Гісторыкі любяць вылоўліваць у творах пісьменнікаў пра мінуўшчыну розныя недакладнасці, не пацверджаныя дакументамі факты і абвешчаныя: «Няпраўда!» Аднак мастацкая літаратура — рэч спецыфічная, і спрэчкі пра тое, наколькі вольна можа абыходзіцца аўтар з яе вялікасцю Гісторыяй наўрад ці калі сціхнуць, і тыя, хто знаходзіцца па розныя бакі «барыкада», пакінуць іх, абдымуцца і паціснуть адно аднаму рукі. Калісьці за рамантызацыю беларускай гісторыі дужа перападала Уладзіміру Караткевічу, але гэта не перашкодзіла яму стаць класікам айчыннай літаратуры. Таму пытанне «Праўда ці праўдападобнасць?» у дачыненні да мастацкага твора, можа быць, і важнае, але не самае галоўнае. Не будзем адрасаваць яго і Віктару Варанцу. Галоўнае, што апавяданне чытаецца з цікавасцю. Хіба не так?

Алесь БАДАК.

ЦАР Фёдар Іаанавіч адстаяў абедню і, як заўсёды перад трапезай, слухаў байкі манахаў. Гэтым разам у святліцы сядзеў стары чалавек з блізнай праз увесь твар і расказаў пра далёкія паўднёвыя астравы, дзе круглы год сонечнае лета і таму не патрэбна адзенне; дзе ежа сама расце з зямлі, і з тае прычыны мясцовыя жыхары ніколі не працуюць, а толькі плятуць з кветка вянкі і скачуць вакол вогнішча. Цар слухаў, прыплюшчыўшы вочы, і на яго вялікім жаўтаватым твары гуляла шырокая ўсмешка. Раптам рыпнулі дзверы, і на парозе з'явіўся бліжэйшы дарадчык расійскага самадзержца Барыс Фёдаравіч Гадуноў. Манах тут жа ўскочыў з маленькага ўслончыка, на якім сядзеў перад царом, нізка пакланіўся і выслізнуў з пакоя. Фёдар Іаанавіч расплюшчыў вочы і, убачыўшы Гадунова, па-дзіцячы весела і звонка зарагатаў.

— Вітаю цябе, гасудар. Ці добра адпачываў ты? Ці не сніўся адзінарог? Ці па душы была служба ў царкве? — усё гэта Гадуноў вымавіў на адным дыханні, крыху схліпнуўшы галаву перад уладаром. Праўда, схліпеная галава дазволіла схаваць з'едлівую ўсмешку, што прабегла па твары царскага апекуна.

— Барыс, як шкада, што ты так позна прыйшоў і не чуў манаха, — шчасліва замармытаў Фёдар Іаанавіч. — Ён мне пра райскія землі расказаў. Вось куды б я злятаў, каб мог ператварыцца ў птушку. А чаму ж чалавек не можа лятаць?

— Так ужо Бог вырашыў: птушкі павінны лятаць, а чалавек хадзіць. А цар яшчэ і думы думаць за ўсіх, — адказаў Барыс Фёдаравіч.

— Ах, — уздыхнуў цар, — а ўсё ж шкада, што мы не можам лятаць.

Самадзержца летуценна задумаўся. Але ўжо праз хвіліну ён змяніў тэму.

— А ці даведаўся ты, што сёння мне пададуць на абед? — з цікавасцю ўперыўся ён у дарадчыка. Той зноў пакланіўся і з годнасцю паведаміў:

— Гасудара чакае юшка, бацвінне, губы лася ў заліцы, смажаная дзічына, кулябьяка, каша, заедкі.

— Ах, як добра, — пляснуў у далоні шчаслівы Фёдар Іаанавіч і, ўспомніўшы, запытаў: — А царыцу не забылі паклікаць?

— Царыца марыць убачыць свайго сужэнца, — супакойна яму Гадуноў, пасля чаго падышоў бліжэй і амаль зашаптаў на вуха гаспадару.

— Гасудар, лазутчыкі данеслі, што на нас вайноў збіраецца ісці гэты нягоднік, польскі кароль Сцяпан Баторый.

— Ах, — легкадумна адмахнуўся цар, — адслужым абедню, Бог і не дапусціць сюды палякаў. Памятаеш, як наслаў на іх мароз пад Псковам. І гэтым разам што-небудзь нашле. Таму не бойся, баярын, пайшли лепш абедцаць.

Гадуноў доўга глядзеў услед цару, затым, як бы схамануўшыся, выйшаў са святліцы і, паблукнуўшы вузкімі пераходамі Крамля, увайшоў у невялічкі пакой. Пасярэдзіне пакоя ста-

ялі стол і дзве лавы. Акенцы адсутнічалі, і ўсё святло давала невялічка свечачка, што гарэла на сталі. На лаве сядзеў той жа стары манах з блізнай на твары. Ubачыўшы Гадунова, манах устаў. Баярын сеў насупраць і рукой паказаў, каб сядзеў і госць.

— Ну што, лёва, — загаварыў Гадуноў, — як я і казаў, цару больш цікавы абед з царыцай, чым хуткая вайна з Польшчай. А ваяваць нам

Віктар ВАРАНЕЦ

АПОШНЯЕ ПАЛЯВАННЕ СТЭФАНА БАТОРЫЯ

зараз ніяк нельга. Казна пустая, войска малое, Шуйскія толькі і чакаюць, каб я спатыкнуўся. Таму да вайны даводзіць справу ніяк нельга.

Манах доўга і уважліва глядзеў на Гадунова, пасля чаго адказаў крыху хрыплаватым голасам.

— Вайны хоча Баторый. Не будзе Баторый — не будзе і вайны. Лягчы знішчыць важака, чым усю зграю. Як у ваўкоў.

Гадуноў прысунуўся бліжэй да манаха.

— І што ты прапануеш, лёва?

— Калісьці, вельмі даўно, я вучыўся ў Падуі з адным цікавым хлопцам, які называў сябе Мікалай Бучэле. Ён шмат чым абавязаны мне і, што самае галоўнае, вельмі любіць грошы.

— Чакай, — усхліпнуў Гадуноў, — а чым нам можа дапамагчы гэты Бучэле?

Манах ледзь прыкметна ўсміхнуўся:

— Мікалай Бучэле — адзін з двух лекараў Баторыя.

Гадуноў узрадавана засмяяўся.

— І ты можаш яго купіць?

Манах моўчкі кінуў галавой.

— Цудоўна. Заўтра ж адпраўляйся ў Польшчу, адшукай свайго знаёмца і дай яму грошай.

Лёва зноў моўчкі кінуў.

— Слухай, манах, даўно хацеў запытацца: а чаму ты, ліцвін, нам дапамагаеш? Грошы цябе, бачу, асабліва не цікавяць. Тады чаму?

— Бо я спраўды ліцвін, і я не прымаю здрадніцкую Люблінскую унію. Калі гэта нешта гаворыць табе, баярын.

Гадуноў абьякава паціснуў плячыма...

КАВАЛЬКАДА паляўнічых шумна праехала замкавую браму і апынулася ў прасторным двары. Стэфан Баторый, славеты кароль Рэчы Паспалітай, саскочыў з каня і яшчэ раз кінуў вокам на вазы, што замыкалі паляўнічы рэй. На іх ляжалі два дзясяткі забітых сёння

на паляванні дзікоў. Але зусім не яны грэлі душу магутнага ўладара. Асобным возам везлі агромістага, памерам з добрага бычка-трацячка, секача. З вялізнай пашчы тырчалі неверагоднай даўжыні жоўтыя іклы, усё яшчэ наводзячы страх на прысутных. І ў вачах караля зноў і зноў паўставала карціна сённяшняга палявання.

... Яны сядзелі на конях паўмесяцам, трымаючы ў руках доўгія дзіды. Брэх сабак у лесе паволі набліжаўся да верхнікаў. Праз якую хвіліну на паляне павінна была з'явіцца дзічына, якую выганялі загоншчыкі. І тут з хмызняку выйшаў велічэзны сякач. Памерамі дзік быў падобны на вялізны валун. Яго вочы гарэлі шалёным чырвоным полымем. Следам з гушчару выскачылі два загоншчыкі з трашчоткамі. Адзін з іх ледзьве не наскочыў на дзіка і ад нечаканасці замір на месцы. У руцэ ўсё яшчэ круцілася непатрэбная трашчотка. Раз'юшаны дзік рэзка павярнуўся да загоншчыка, у момант хібам збіў таго на зямлю і вострымі ікламі ўпіўся ў неба-раку. Праз імгненне з хлопцам было скончана.

А з боку лесу нарастаў брэх сабак. І тады сякач з усяе моцы кінуўся наперад да бліжэйшага верхніка. Ім і быў Баторый. Кароль не разгубіўся, замахнуўся дзідай і глыбока ўбіў яе ў карак кабана. Але звер, быццам і не адчуваючы болю, увагнаў прагныя іклы ў круп каня. Конь захрыпеў і пачаў завальвацца на бок. Кароль спрытна саслізнуў са спіны каня, кульнуўшыся праз плячо, выхаліў доўгі паляўнічы нож і секануў па горле дзіка. Сякач працягла захрыпеў і задрыжаў у канвульсіях, не ў стане ўжо выцягнуць свае іклы з крывага зваленага каня...

І зараз, стаячы каля свайго любімага гарадзенскага замка, Стэфан Баторый адчуваў неверагоднае задавальненне: ёсць яшчэ сіла, ёсць яшчэ спрыт. І такі фінал чакае ўсіх караляўскіх ворагаў.

ЯК і належыць у такіх выпадках, абед рабілі ў паляўнічай зале замка. Два рады стала: расольныя пеўні з імбіром і качкі з агуркамі, цяцёркі з шафранам і кнедлікі з мёдам... Але ўсе чакалі сапраўднага пачастунку — смажанай дзічыны, удала ўпаляванай сёння каралём. Госці весела і гучна гаманілі, ракой лілося такайскае, рэйнскае, мушкатэль. Баторый з задавальненнем аглядаў сталы, і сэрца поўнілася шчаслівым узрушэннем. Любіў, ох любіў ён сваю Гародню, дзе бавіў цяпер большую частку вольнага часу, дзе заўсёды былі яму рады гасцінныя гарадзенцы...

Дзесьці апоўначы кароль устаў з-за стала. Госці таксама падняліся і, дзякуючы і жадаючы гаспадару здароўя і дабрабыту, годна пакінулі залу. Кароль застаўся адзін. Да яго падышоў хатні лекар Мікалай Бучэле.

— Вашамосць зноў п'е віно, — з адчаем загаварыў ён. — А вам жа нельга. Ці памятае пан свой апошні прыступ «in carpitis affectionem»?

Віно толькі пагаршае ваш стан.

Кароль усміхнуўся.

— А вось твой калега Сімоніус, наадварот, кажа, што віно мае гаючыя ўласцівасці. Дарэчы, дзе ён?

— Гэты блазан ад медыцыны, Вашамосць, дзесьці швэндаецца па мясцовых кабетках, замест таго, каб займацца справамі. І я настойліва прашу, мой кароль, выпіць гэты лячэбны напоі, каб віно не справакавала новы прыступ.

Бучэле дастаў з кішэні невялічкую бутэльку і выліў яе змесціва ў кубак. Баторый з хвіліну глядзеў п'янаватымі вачыма на кубак і затым, на здзіўленне лекара, без слоў выпіў прапанаваныя лекі. Пасля чаго, зноў жа моўчкі, падняўся з крэсла і накіраваўся ў спальныя пакоі...

Здэнініка каралеўскага сакратара Ежы Хякоры!

«б снежня. Кароль з раніцы скардзіцца на цяжар у грудзях, удушша і адчуванне, што яго кусае бляха.

7 снежня. Нягледзячы на забарону лекараў, кароль на кані едзе ў царкву. З вечара адчувае гарачку ў галаве. У яго няма апетыту. Аднак выпівае дзве шклянкі моцнага віна. Не можа спаць. Гуляючы па палацы, губляе прытомнасць, разбівае калена.

8 снежня. У Баторыя моцны прыпадак.

9 снежня. Увечары ў караля адбываецца новы прыпадак у спалучэнні з удушшам і сутаргамі. Бучэле дыягнастуе падучку.

10 снежня. Караля наведваюць канцлеры. Каралю крыху лепш. Але ўначы здараюцца новыя прыпадкі. Верны венгр Веселы намагаецца прывесці караля да свядомасці, адкрываючы яму рот, каб палегчыць дыханне. Лекары спрачаюцца пра карысць віна. Сімоніус сцвярджае, што пацыент пакутуе на дышавіцу.

11 снежня. У караля спынілася мочаспусканне. П'е толькі ваду са спецыямі. Зноў быў прыступ.

12 снежня. Кароль вельмі слабы. У замак з'езджаюцца сенатары. Кароль сказаў Бучэле: «Адаю сябе ў рукі Боскія», — аднак апошнія таямствы адкладаюцца на заўтра. Падчас другога прыступу жыцця караля абрываецца. Мы страцілі Стэфана Баторыя, вялікага караля Рэчы Паспалітай!»

...Да вярчэння малебна быў яшчэ час, і Фёдар Іаанавіч займаўся свайой любімай справай: гуляў з блазнамі і карлікамі. Ён весела рагатаў, калі аднавокі карлік ускачыў на спіну апранутай у чорта карліцы і з крыкам: «Грэшнік чорт у пекла вязе», — паскакаў па палаце. Тут у дзвярах з'явіўся Барыс Гадуноў. Карлікі імгненна схаваліся пад лаву. Фёдар Іаанавіч з той жа цікавасцю, што і на блазнаў, стаў глядзець на баярына.

— З добрай весткай прыйшоў я, гасудар! — урачыста прамовіў Гадуноў і зрабіў паўзу, гледзячы на рэакцыю цара. Але той па-ранейшаму моўчкі з паўадкрытым ротам глядзеў на Барыса Фёдаравіча.

— Польскі кароль Стэфан Баторый памёр ад невядомай хваробы! Вайны не будзе...

Фёдар Іаанавіч расчаравана адварнуўся ад Гадунова, прамовіўшы:

— Так сабе вестка... Я ж табе казаў: шчыра памолімся — і Бог адварне ад нас ворага. Так яно і сталася. Гэй, блазны, а ну вылазьце з-пад лавы!

І зноў пачалася царская пацеха. Барыс Гадуноў крыху пастаяў, паглядзеў на гэтае вар'яцтва і, прашаптаўшы: «А блазан застаўся...» — выйшаў з пакояў...

¹ Па меркаванні некаторых гісторыкаў пад гэтым імем выступаў доктар Бучэле.

■ Эклібрыс «Звядзі»

НОВЫЯ ПРЫГОДЫ ВЫРВІЧА І ЛЁДНІКА

Людміла Рублеўская. *Авантуры студыёзуса Вырвіча*. — Мінск: Выдавецкі дом «Звязда», 2014. — 320 с.

Пісьменніца Людміла Рублеўская выдатна ўмее распавядаць гісторыі, нават калі яны не змяшчаюцца ў адну кнігу і патрабуюць ад аўтара (і адпаведна, чытача) больш часу і намаганняў, чым стварэнне і знаёмства з адным раманам. У першай кнізе пра юнака Пранціша Вырвіча і яго настаўніка Баўтрамея Лёдніка — «Авантуры Пранціша Вырвіча, шкаляра і шпега» (Мінск: Рэдакцыя газеты «Звязда», 2012) — мы знаёмімся з героямі, разам з імі перажываем зняволенне ў Слуцкім замку, падарожнічаем па полацкіх лабірынтах (амаль слядамі герояў Вацлава Ластоўскага) у пошуках таямніча зніклай бібліятэкі Сафійскага сабора і чароўнай рамфеі. Мы ўпершыню бачым пекную паненку Паланею Багінскую, свавольную і капрызлівую дзяўчыну, якая бярэ ў палон сэрца Пранціша, бачым і каханне ўсяго жыцця доктара Баўтрамея Лёдніка, чароўную і разумную Саламею. Нібыта за кадрам паміж кнігамі застаюцца досыць

спакойныя і шчаслівыя гады, калі пасля ўсіх прыгод і нястач першай часткі Саламея з Бутрымам ствараюць сям'ю, а Пранціш пад кіраўніцтвам прафесара Лёдніка становіцца студэнтам Віленскага ўніверсітэта.

Новы раман пераносіць чытача ў час, калі бяспрашныя навукоўцаў ужо вабяць адкрыцці эпохі Асветніцтва, але ў галовах простых людзей усё яшчэ трывала гняздуцца рэлігійныя забабоны Сярэднявечча; калі ўсё больш захапляльнымі становяцца далёкія падарожжы, а моцнае каханне яшчэ здольнае даваць крылы і натхняць на самыя бяздумныя ўчынкi. У «Авантурах студыёзуса Вырвіча» геаграфія пашыраецца, тэмп расповеду паскарэецца, прыгоды герояў становяцца ўсё больш і больш небяспечнымі, а характары персанажаў раскрываюцца з новых бакоў. Перад намi ўжо ўзмужнелы Пранціш, які не пакіне свайго сябра і настаўніка Баўтрамея нават у самыя складаныя моманты. Прафесар Лёднік, які ўражвае не толькі моцай інтэлекту, але і фізічнай сілай і майстэрствам вясці бой. Саламея, дзеля кахання і спакойнага жыцця

здольная вытрываць нават самыя складаныя выпрабаванні і дараваць мужу здраду. Паланея, здатная вытрымаць самае цяжкае і далёкае падарожжа ў мужчынскай вопратцы, а потым з галавой кінуцца ў вяр прыгод разам з каханым.

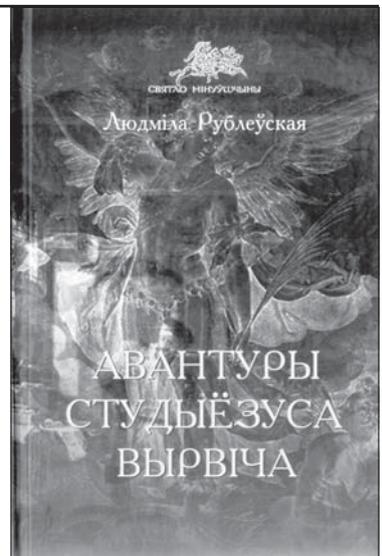
Аднак самым нечаканым раскрыццём характару я назвала б пераўвасабленне Амерыканца — пана Гервасія Агалінскага. Калі ў пачатку расповеду, прыстаўлены сачыць за галоўнымі героямі, ён марыць толькі пра далёкія падарожжы ў Амерыку (таму і атрымаў мянушку Амерыканец), нават за самыя вялікія грошы набывае рэчы, хоць неяк звязаныя з экзатычнымі краінамі, захапляецца жанчынамі і выпіўкай, то напрыканцы рамана ён ператвараецца ў рамантыка-бунтара, які знаходзіць сваю каханую і разам з ёй выпраўляецца насустрач новым прыгодам. Амаль як у галівудскім фільме: яна ўрасьве час побач, але сама яшчэ не ведае, што кахае Гервасія. Хоць гэта і разбівае сэрца яшчэ аднаму герою кнігі (не буду раскрываць усіх сакрэтаў), чытач не можа не парадавацца за абаіх закаханых і пажадаць ім

шчаслівага падарожжа ў Амерыку.

Што да галоўнай авантуры кнігі, у якую трапляюць Вырвіч, Лёднік, Багінская і Агалінскі, то гэта вялікае падарожжа з Вільні ў Лондан, падчас якога трэба разгадаць таямніцы васковай лялькі Пандоры і загадкавага англійскага доктара Дзі. Падчас паездкі Пранціш змагаецца з цмокам у польскіх Дракошчыне і вызваляе горад, які зусім не хоча быць вызваленым; Бутрым трывае самую цяжкія цялесныя пакуты ў абдымках святога Тамаша, каб атрымаць магчымасць пакінуць горад, што засцерагаецца ад эпідэміі чумы...

Сама Людміла Рублеўская жанр твора акрэслівае як «раман прыгодніцкі і фантазмагарычны». Тут рэальнасць пераплятаецца з фантазіяй, а падзеі, што маглі б адбыцца, набываюць цалкам рэалістычнае ўвасабленне. Як сказаў бы адзін з герояў беларускай народнай казкі: «Свет вялікі — можа, гэта і праўда», асабліва актуальныя гэтыя словы, калі гаворка ідзе пра XVIII стагоддзе.

Напрыканцы кнігі мы бачым крыху новага Пранціша — ужо выпускніка Віленскага ўніверсітэта, які вырашае

паступіць на вайсковую службу. Новы Бутрым становіцца клапатлівым бацькам. Але, думаю, іх спакойнае і шчаслівае жыццё на доўга не зацягнецца. Чытачоў чакае трэці раман пра Вырвіча і Лёдніка, а значыць, героі выправяцца насустрач новым небяспечным прыгодам. Спадзяюся, чакаць выхаду новай кнігі давядзецца на доўга, і мы не паспеем засумаваць па персанажах, якія ўжо сталі любімымі.

Марына ВЕСЯЛУХА

■ Адпачнём?

Краявіды балота Ельня.

БАЛОТА ЯК «ФІШКА»

ШТО ЧАКАЕ АМАТАРАЎ ЭКАТУРЫЗМУ Ў МЁРСКІМ РАЁНЕ?

Апошнія гады ў Мёрскім раёне актыўна развіваецца экатурызм. Безумоўна, ключавы турыстычны аб'ект рэгіёна — рэспубліканскі ландшафтны заказнік «Ельня».

Дарэчы, афіцыйны ўлік турыстаў тут пачалі весці толькі пяць гадоў таму. У 2012 годзе сюды прыехалі каля сотні гасцей, летась лічба павялічылася ў чатыры разы, а сёлета «Ельню» наведалі ўжо каля шасцісот чалавек. Павялічваецца як колькасць турыстычных груп, так і іх геаграфія.

— Летась нас наведалі каля 90 замежных турыстаў з 15 краін, — распавёў дырэктар дзяржаўнай прыродаахоўнай установы «Ельня» Іван БАРОК. — Днямі ў нас была група з 27 турыстаў з 14 краін, у тым ліку Новай Зеландыі, Аўстраліі, Кубы.

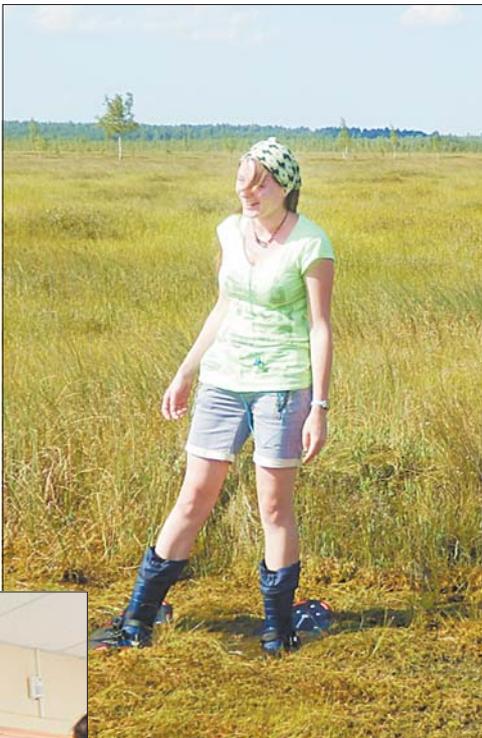
Па словах дырэктара, часцей за ўсё ў заказнік завітваюць госці з Германіі, Фінляндыі, а вось расіян пакуль няшмат. Заяўкі на экскурсіі ўжо прымаюць на пік сезона, які будзе доўжыцца з сярэдзіны жніўня да кастрычніка. Тут створаны ўнікальны для Беларусі візіт-цэнтр з інтэрактыўнымі інфармацыйнымі стэндамі, электроннымі гульнямі і тэстамі па экалагічнай тэматыцы. Каб патэнцыйным турыстам лягчэй было знайсці заказнік і візіт-цэнтр, у Мёрах і наваколлі ўсталяваны інфар-

Адной з тутэйшых іскрынак з'яўляецца падарожжа па экасцежцы «Азяраўкі», якая толькі-толькі адкрылася на балоце Ельня. Дарэчы, найбуйнейшаму ў Беларусі верхавому балоту Ельня ўжо каля 9000 гадоў. Маючы плошчу 200 кв.км, яно з'яўляецца адным з найстарэйшых прыродных аб'ектаў Еўропы. Толькі ў падобных месцах яшчэ захоўваюцца ўнікальныя віды раслін і жывёл, можна ўбачыць рэшткі пасляледавіковай тундры і птушак (чарназобую гагару, белую курапатку і інш.), якія знікаюць. Тут растуць адразу два віды драпежнай расянікі — паляўнічай на насякомых.

Ельня адносіцца да верхавых балотаў, якія маюць від плоскага ўзгорка. Вяршыня балота ўзвышаецца над краем на 7 м. Дзякуючы сцежцы цяпер можна пабачыць незвычайныя краявіды балота, якія раней былі маладаступныя. Прайсці літаральна па багне і адчуць яднанне з прыродай — для гараджан гэта сапраўдны выбух эмоцый. Экскурсія па экасцежцы ў сярэднім будзе каштаваць 50 тысяч рублёў на чалавека. Пры гэтым чым большая група, тым меншым будзе

шляху па балоце на балотаступах. Таксама ў заказніку можна наведаць экацэнтр, паназіраць за жураўлямі ў навакольных паллях. Зімой, калі плынь турыстаў спадае, заказнік прапануе гасцям вывучэнне слядоў дзікіх жывёл. Па словах Івана Барока, гіды цікава расказваюць пра звяроў і іх паводзіны, і экскурсіі гэтыя настолькі захапляльныя, што могуць цягнуцца да шасці гадзін.

Ёсць у «Ельні» яшчэ адно цікавае прыстасаванне — магутны ўсюдыход ці, як тут кажуць, балотаход. Гэта машына ездзіць па балотах і

Тэсціраванне балотаступаў прыносіць сапраўднае задавальненне.

азёрах, служыць для правядзення ахоўных мерапрыемстваў, эвакуацыі арганізаваных груп турыстаў пры надзвычайных сітуацыях. Так, на ім летась ужо паспелі выратаваць з багны чалавека, якому стала кепска з сэрцам. Для балотахода цяпер таксама распрацоўваюць эксклюзіўны маршрут.

— Вядома, на балота на гэтай тэхніцы мы людзей не павязём — гэта выклікае буру пратэстаў у нашых калег-экалагаў, — кажа Іван Барок. — Але ёсць цікавы маршрут уздоўж каналаў з элементамі экстрэму.

Праўда, кошт такой паслугі яшчэ не пралічылі. Увогуле, пытанне эканомікі для заказніка пакуль што застаецца балючым. Першыя свае невялікія грошы — 8 мільёнаў — зарабілі летась. Сёлета, мяркуючы супрацоўнікі, будзе больш, бо з адкрыццём экасцежкі колькасць турыстаў павялічыцца ў некалькі разоў.

Дзіяна СЕРАДЗЮК.
Фота аўтара.

Мёрскі раён.

■ Футбол

НЕ ЗДОЛЕЛІ...

БАТЭ ў першым паядынку трэцяга кваліфікацыйнага раўнда Лігі чэмпіёнаў саступіў венгерскаму «Дэбрэцэну».

Нягледзячы на скептычны настрой большасці айчынных балельшчыкаў, беларускі клуб пачаў гасцявы паядынак з бесперапынных атак на вароты сапернікаў. Барысаўчане дзейнічалі вельмі хутка і на працягу першых 15-ці хвілін упэўнена кантралявалі ход гульні, адначасова ствараючы небяспечныя моманты каля чужых варот. Праўда, у завяршальнай стадыі беларускім футбалістам нечага не хапала. Магчыма, адбілася адсутнасць у стартывым складзе Сяргея Крыўца і Аляксандра Паўлава — лепшых крэатыўных гульцоў БАТЭ.

Бліжэй да канца першага тайма «Дэбрэцэн» выраўняў сітуацыю і таксама пачаў пагражаць варотам беларусаў. Аднак на перапынак каманды пайшлі, не адкрыўшы лік.

У другой палове ініцыятыва ў большай ступені належала гаспадарам. Складвалася адчуванне, што барысаўчане проста «набегаліся». Свае кіламетры па полі яны працягвалі намотваць, а вось на асэнсаваныя атакі хлопцаў дакладна не хапала. БАТЭ збіўся на пастаянныя навесы з флангаў, якія старанна падпільноўвалі абаронцы і галкіпер «Дэбрэцэна». На 56-й хвіліне варатар барысаўчан Сяргей Чэрнік нехайна згуляў рукамі ў падзенні, выпраўляючы памылку ўласных абаронцаў, і збіў чарнакурага нападаючага венграў Ібраіма Сідзібэ. Арбітр прызначыў у вароты БАТЭ пенальці, які ўпэўнена рэалізаваў сам Сідзібэ.

Фота fbale.by

Пасля прапушчанага гола трэнер барысаўчан Аляксандр Ермаковіч тэрмінова выпусціў на поле Крыўца і Паўлава. Забіты ў гасцявы гол значна спрасціў бы беларусам задачу на гульні ў адказ. Але да фінальнага свістка БАТЭ так і не здолеў арганізаваць стапрацэнтную галявую магчымасць ля варот «Дэбрэцэна». Мала таго, барысаўчане маглі прапусціць болей. Некалькі разоў нападаючыя венгерскага клуба стваралі вельмі перспектыўныя контратакі, якія павінны былі завяршацца галамі ў вароты Чэрніка. Але свае магчымасці забіць «з гульні» венгры выкарысталі нехайна.

Вынік сустрэчы на пасляматчавай прэс-канферэнцыі пракаментавалі галоўны трэнер БАТЭ Аляксандр ЕРМАКОВІЧ:

— Нам спадабалася ўсё, акрамя ліку на тэбле. Як мы і чакалі, матч аказаўся вельмі складаным, напружаным. Шкада, што не атрымалася рэалізаваць моманты, якія мы мелі. Іх у такіх паядынках шмат стварыць не даюць. У любым выпадку ёсць яшчэ сустрэча ў адказ, ёсць час, каб падумаць, выправіць памылкі, якія сёння былі. Думаю, гульня ў Барысаве таксама атрымаецца цяжкай. У гэтым супрацьстаянні не ўсё ясна. І мы пастараемся выбрацца з няпростай сітуацыі.

БАТЭ прайграў, але пакінуў за сабой шанц на агульны поспех. У Барысаве нашым футбалістам абавязкова трэба будзе забіваць і не даваць адзначыцца венграм. Пасля першага раўнда супрацьстаяння гэтая задача выглядае даволі цяжкай — «Дэбрэцэн» добра ўмее абараняцца і заўжды гатовы выкарыстаць магчымасць для контратакі. У БАТЭ, у сваю чаргу, з пазіцыйным нападзеннем пакуль што ёсць пэўныя праблемы.

Пажадаем нашым хлопцам удачы падчас гульні ў адказ на «Барысаў-Арэне»! І будзем спадзявацца, што еўракубкая вясень нарэшце вернецца ў Беларусь.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.

Уражанні беларускіх і венгерскіх заўзятараў пасля гульні:

sireni7y, by.tribuna.com:

— Пра гульні БАТЭ вельмі трапна сказаў Эйнштэйн: «Самае вялікае глупства — гэта рабіць тое ж самае і спадзявацца на іншы вынік». Два гады барысаўчане кажуць: «Будзем працаваць, аналізаваць і рабіць высновы»... Ну нельга прывіваць камандзе ўзроўню БАТЭ качанне мяча. Браку шмат, гэта ж не «Барселона». А цяпер так прывыклі качаць мяч, што ўвогуле няма абстрагальных праходаў і перадач у штрафную... Трэба гуляць, як раней з «Іроні», дагэтуль памятаю той матч.

RUN_BY, by.tribuna.com:

— Надта шмат незразумелых навесаў! Столькі атак добрых завяршалася падачай з фланга. Не ставала добрай перадачы. Хуткі праход да штрафной саперніка — і ўсё! Крыўца, відавочна, не хапала, ды і Паўлава... Ліхтаровіча, магчыма... Гульця з добрым прыёмам, абстрагальным пасам. Ды і ўсе стандарты БАТЭ змарнаваў — то занадта мудрагеліста, то спяшаюцца незразумела куды! Але хлопцы стараліся. Хагус спадабаўся сваім зарадам на барацьбу. Каманды

роўныя. Правільных рашэнняў Ермаковічу па стартывым складзе, а гульцам удачы!

nabukodonozor, csakfoci.hu:

— Гэты БАТЭ проста нікі, у іх было ўсяго два нармальныя праходы ў пачатку гульні. Больш нічога да канца сустрэчы яны не зрабілі. Беларуская каманда за два гады значна аслабела, наш «Локі» быў відавочна мацнейшы. У «Дэбрэцэна» больш шанцаў, павінны выкарыстоўваць іх і як мінімум выходзіць у Лігу Еўропы.

LowCostCowLost, csakfoci.hu:

— Шчыра кажучы, не бачу нічога складанага для БАТЭ ў тым, каб забіць «Дэбрэцэну» два галы ў сябе на стадыёне. Праблемай для беларусаў можа стаць толькі тое, што яны самі будуць гуляць, як сёння — без сапраўды сур'ёзнага ціску. БАТЭ быў моцным толькі ў стартывыя хвіліны, якія сталі для нашых хлопцаў цяжкімі псіхалагічна. Спадзяюся, нашы хлопцы добра перанясуць падарожжа, выйдуць на поле ў Барысаве з яснай галавой і атрымаюць рэванш за параженне двухгадовай даўнасці.

Адзін з інтэрактыўных стэндаў у візіт-цэнтры.

мацыйныя паказальнікі. Да паслуг турыстаў тут ёсць снегаступы, лыжы, веласіпеды, засідкі для фатаграфавання, падзорныя трубы і біноклі для назірання за птушкамі, намёты і іншыя турыстычны рыштунак. Што рабіць з усім гэтым абсталяваннем? У заказніку турыстам прапануюць некалькі цікавых турпрадуктаў.

кошт, але максімальная колькасць людзей у групе — 15.

Апроч падарожжа па экасцежцы, можна здзейсніць вандроўку на візітоўку заказніка — возера Курганістае. Гэты маршрут уключае ў сябе двухкіламетровы пераход па прыгожым лесе, адпачынак на яго ўскраіне і каля 700 метраў

Даведка:

Ландшафтны заказнік рэспубліканскага значэння «Ельня» створаны ў 1968 годзе і размешчаны ў межах Мёрскага і Шаркаўшчынскага раёнаў Віцебскай абласці. З 2002 года заказнік мае статус водна-балотнага ўгоддзя міжнароднага значэння. Балота Ельня мае 118 азёр і з'яўляецца тэрыторыяй, важнай для птушак, а таксама ключавой батанічнай тэрыторыяй міжнароднага значэння.

ПАДАННЕ ПРА ШКЛЕНІКОВА

Майстар-разьбяр Міхаіл Чарняўскі захоўвае памяць пра народнага паэта і пра гісторыю роднай вёскі

«**Яўген Скурко ў маленстве быў вельмі рухавым, дапытлівым хлопчыкам. У школьцы вельмі любілі адну забаву: падчас перапынку паміж урокамі дзеці залазілі на печку і скакалі на плечы вучням, якія заходзілі ў пакой. Адночы так зрабіў маленькі Жэня — і нечакана для сябе скокнуў на спіну... настаўніку». Пагадзіцеся, такія звесткі пра народнага паэта Максіма Танка не прачытаеш ні ў адным падручніку.**

З рамеснікам Міхаілам Чарняўскім мы пазнаёміліся гарацым сёлетнім маем на кірмашы ля сталічнага Палаца спорту. Чэмпіянат свету па хакеі павольна рухаўся да свайго завяршэння, як і прыпалацавы гандаль. Гарачы інтарэс у мяне выклікалі не толькі драўляныя кубкі, але і апеведы Міхаіла пра яго родную вёску Шкленікова, паэта Максіма Танка, з якім, аказваецца, вучыўся ў адной школе ягоны бацька. Крыху пагаварыўшы, мы развіталіся і дамовіліся летам сустрэцца ўжо на яго тэрыторыі.

Зямля лясоў, бацяноў, залацістых, як смажаных драўнінкі, палёў, і раскіданых паўсюль, нібы гарох, валуноў. Гэта першыя мае ўражанні ад Мядзельшчыны. Напэўна, калі б праехаў на маршруты праз сам райцэнтр, дадаў бы ў гэты спіс яшчэ і азёры, якія калісьці кармілі амаль усё тутэйшае насельніцтва. А пакуль я люблю мясцовымі краевідамі і задаю пытанні пра вялікія камяні Міхаілу Чарняўскаму, які сустрэў мяне з аўтобуса ля павароту на Шкленікова.

— Ведаеш, Пімен Панчанка неяк трапіла пажартаваў: «Аматар трымаць чорны камень за пазухай тут мог бы набраць іх на дзесяць вякоў, — усміхаецца спадар Міхаіл і коціць далей свой ровар да вёскі. — Ёсць і каля Шкленікова сапраўдны каменны гігант. Навукоўцы нават устанавілі, што ваżyць ён больш за 40 тон. Экскурсавод мне аднойчы распавёў, што завецца ён Чортавым каменем. Я слухаю, слухаю, а пасля заўсміхаўся: «Столькі гадоў прахы ў Шкленікове, а такую назву ўпершыню чую». Затое дакладна магу сказаць, тое азэрка ля шашы, — Чарняўскі спыняецца і паказвае рукой назад, у

бок шумнай дарогі, — вершам апеў Максім Танк і назваў яго легендай пра Шкленікаўскае возера. Між іншым, сам Танк лічыў гэту легенду дэбютам у паэзіі...

Знешне вёска Шкленікова нагадвае дзясяткі сваіх сучасных сясцёр: старых жыхароў можна пералічыць літаральна на пальцах адной рукі, маладыя з'ехалі, а летам у вёсачцы час бавяць дачнікі. Старадаўня брукаванка разразае паселішча на дзве часткі. Да дома Чарняўскага ісці доўга не трэба. Яго «фазэнда» — амаль на самым уездзе. Знешне дом нагадвае сапраўдную аграсядзібу: разная таблічка паведамляе нумар дома, а над варотамі выбіты надпіс «Скленікова 1324».

— Менавіта так на старажытных картах называлася вёска. Пра гэта я даведаўся ў музеі, — здагваецца пра маё пытанне спадар Міхаіл. — А 1324 годам датуецца першая згадка пра Мядзел. Праўда, ёсць верагоднасць, што вёска калісьці знаходзілася ў іншым месцы. Хто ведае, у тых часы людзей часта касіў мор, эпідэміі, і ім прыходзілася пераязджаць з месца на месца.

Магчыма, Міхаіл Чарняўскі мае рацыю, бо нават Геаграфічны слоўнік Каралеўства Польскага і іншых славянскіх краёў згадваў Шкленікова пад 1865 годам. Храніцёры паведамлялі: са 135 жыхароў 24 вызнавалі каталіцызм, амаль усе астатнія — праваслаўе. Свае праваслаўныя карані мясцовыя жыхары захавалі і да

сённяшніх часоў. Чарняўскі ўзгадвае, як людзі раней ездзілі на набажэнствы ў Княгінін і Сваткі, пакуль там камуністы не разбурылі святыню. Мясцовы старшыня сельсавета, які кіраваў гэтым працэсам, пасля перакуліўся на сваім матацыкле, але застаўся жывы. Тамтэйшыя вернікі перашэптваліся паміж сабой і бачылі ў гэтым здарэнні непасрэдную сувязь са здзекам з царквы.

— Гэты дом бацька збудаваў ужо пасля вайны — у 1946-м, — рамеснік запуская мяне ў сваё жылло, добрую частку якой займаюць майстэрні. — У мяне з жонкай ёсць кватэра ў Маладзечне, але апошнія гадоў 7 больш часу жыву і працую менавіта тут — на малой радзіме.

Пакуль п'ём гарбату, Чарняўскі распавядае пра колішніх суседзяў. Напрыклад, праз дарогу жылі іх цёзкі па прозвішчы, у якіх пэўны час кватараваў Максім Танк, калі вучыўся ў шкленікоўскай польскай пачатковай школе.

— Маленькі Яўген Скурко дабіраўся пешкі з роднай Пількаўшчыны ў Шкленікова і, каб позна не вяртацца дадому, заставаўся начаваць у Вольгі Чарняўскай. Давыд Лаўрэнцэвіч, мой тата, хоць і быў старэйшы за яго на два гады, будучага паэта памятаў няблага. Жэня Скурко ў дзяцінстве быў вельмі рухавым, дапытлівым хлопчыкам. Добра вучыўся. У іх школьцы вельмі любілі адну забаву:

падчас перапынку паміж урокамі дзеці залазілі на печку і саскоквалі на плечы вучням, якія заходзілі ў пакой. Адночы менавіта так зрабіў маленькі Жэня, але нечакана для сябе скокнуў на спіну... настаўніку. Ох, і добрага ж ён тады атрымаў выпятка!

Я прашу спадара Міхаіла паказаць месца, дзе калісьці месцілася тагачасная школка. Мы ідзем па ціхай вёсцы амаль да самага лесу, бярэм управа, пралазім пад нізкімі галінамі дрэў і неўзабаве натракуем на яму, выкладзеную вялікімі камянямі. Гадоў 90 таму тут быў склеп, і настаўнікі трымалі ў ім свае харчы. Сёння забудула адпачывальнікі скідаюць у яму сваё смецце...

Вайна прынесла ў Шкленікова шмат гора.

— У тых часы тут было сапраўднае безуладдзе. Паліцай сядзеў у Сватках, немцы — у Мядзеле. Усе толькі і думалі, як перажыць вайну. Кагосьці забралі на фронт, нехта пайшоў у партызаны... А вераснем 1943-га прыйшла пагалоска, што немцы палляць вёскі. Брусы, Андрэйкі, некалькі дамоў у Замашы... Да Шкленікова было не так далёка, і маладыя, тыя, хто яшчэ мог хадзіць, вырашылі схавацца ў балоце.

Астатнія ў вёсцы засталіся. Сярод іх — бабуля нашага суразмоўцы. Праз некалькі дзён з балота пабачылі, як з боку паселішча ідзе дым. Колькі чалавек вырашылі даведацца, ці застаўся жывым нехта, што здарылася з хатамі? І калі людзі падпаўзлі да першых двароў, Давыда Чарняўскага ў траве заўважыў вартавы, адвёў у вёску. Нямецкі афіцэр яго доўга дапытваў, спрабаваў прыпісаць яму сувязь з партызанамі. Нават у Гальяша Чарняўскага, стрычнага брата Давыда, солтыса вёскі, не атрымалася пераканаць вайскоўца. У выніку як «партызана» яго загадалі расстра-

ляць. Аднак фашысцкі салдат адвёў яго ў іншы канец вёскі, ударыў нагой у спіну і стрэліў у паветра. Усё перамышалася ў гэты момант у галаве Давыда, але думкі пра жыццё, пра тое, што вёску «забілі», а яго — не, гналі яго з усіх ног назад у лес да тых, хто яшчэ жывы.

Калі карнікі з'ехалі, жыхары вярнуліся і замест двароў знайшлі папалішчы, а на месцы гумна — косці 16 чалавек. Пазнаць, чые яны, было немагчыма. А таму і хавалі сем'ямі тое, што атрымалася супольна знайсці. Пасля вайны ўсе двары адбудавалі. Праўда, напаміны пра тых часы знаходзяць і зараз. Каля падмурка спадар Міхаіл неяк выкапаў галавешкі, відаць, ад спаленай хаты. Захоўвае іх цяпер, як музейны экспанат.

— Цікава, а які лёс напаткаў вашага солтыса?

— Дзядзьку Гальяша пасадзілі. Але прайшоў час, і ён вярнуўся — майклывым, не вельмі гаваркім чалавекам. Мы часта разам з ім хадзілі на пасту, то бок пасвіць кароў, і выбіць з яго ўспаміны з турэмнага жыцця было неймаверна складана. Нягледзячы на гэта, ён пастаянна чытаў і выпісваў газету «Праўда».

Мы развітваемся з Чарняўскім якраз на тым месцы, дзе і сустрэліся — каля павароткі на Шкленікова. Штодня тут праносяцца тысячы машын, кіроўцы якіх ніколі не чулі і, магчыма, не пачуюць пра гэту вёсачку, па якой калісьці са школы за сабрамі бег маленькі Жэня Скурко, будучы паэт Максім Танк, а людзі клалі трывалую брукаванку, якая яшчэ перажыве нас усіх. Якая вялікая сапраўды нараджаецца ў маленькім. Напрыклад, у вёсках. Шкада, што з часам гэта маленькае не толькі становіцца для нас чымсьці далёкім, але і знікае назаўжды.

Тарас ШЧЫРЫ.
Фота аўтара.

Увага: віктарына!

II тур

Першы тур рэдакцыйнай віктарыны «Звязда» як падручнік прайшоў напрыканцы чэрвеня. Сёння ж стартуе працяг захапляльнай вандроўкі па старонках гісторыі газеты — і краіны. Самыя памятливыя, уважлівыя і дасведчаныя ўдзельнікі віктарыны будуць адзначаны прызамі, дый наогул усе, хто далучыцца да гістарычнай вандроўкі, спадзяёмся, зробіць для сябе шэраг цікавых адкрыццяў.

Адказы на пытанні з пазнакай «Віктарына» прымаюцца на паштовы (220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А) і электронны (info@zvyazda.minsk.by) адрас рэдакцыі да 7 жніўня ўключна. І нагадваем — якасць, г.зн. правільныя і поўныя адказы, можа аказацца куды важнейшай за хуткасць!

1 «Звязда» была першай каляровай газетай у гісторыі беларускай журналістыкі — яшчэ за паўстагоддзя да масавага пераходу на колер. Калі дакладна выйшаў спецыяльны святочны нумар «Звязды»?

- 9 мая 1945 года
- 3 ліпеня 1945 года
- 9 мая 1950 года
- 31 снежня 1944 года

2 «Суджана, стаўлена пад перакладзіны, Сечана, палена, а не аддадзена, Не парастрачана і не раскрасдзена, Рупна ў падмуркі на золку пакладзена Роднае слова».

Паэт, якому належаць гэтыя радкі, пасля дэмабілізацыі з фронту ў 1944 годзе працаваў у «Звяздзе» загадчыкам аддзела культуры, а пазней узначальваў кінастудыю «Беларусьфільм». Сучасныя школьнікі, праўда, знамяцца па падручніку не з яго вершамі, а з аповесцю пра «добрага хлопца Дзіка». Як яго

імя (прымаецца як пашпартнае, так і псеўданім, пад якім паэт стаў вядомым у беларускай літаратуры)?

3 Колькі каштаваў нумар «Звязды» дваццаць гадоў таму, напрыканцы 1994 года, і якімі ўласна беларускімі купюрамі можна было набраць неабходную суму без здачы?

- 150 рублёў
- 80 рублёў
- 200 рублёў
- 120 рублёў

4 Фірмовы цягнік «Мінск — Санкт-Пецярбург» №51/52 ужо некалькі дзесяцігоддзяў носіць імя «Звязды». Колькі ён праводзіць у дарозе з беларускай сталіцы ў паўночную расійскую?

- 16 гадзін
- 8 гадзін
- 13 гадзін
- 12 гадзін

5 11 лютага 1972 года «Звязда» пісала: «З кожным днём у крамах нашай рэспублікі можна ўбачыць усё больш і больш прадукцыі з маркай Мінскага трактарнага завода. Не так даўно з'явіўся ў продажы набор для гаспадынь. У прыгожа аформленай скрыні — неабходныя прадметы дамашняга ўжывання... Некалькі тысяч іх было адразу ж распрададзена». Адгадайце лагічным шляхам, што з ніжэйпералічанага ўваходзіла ў «набор для гаспадынь»?

- качалка і патэльня,
- машынка для закатак, нож для кансерваў і накрывкі для слоікаў,
- мясарубка, бляха і формы для выпечкі,
- металічныя выбівалка, швабра і ражок для абутку.

«ГІСТОРЫЯ ГАЗЕТЫ — ГІСТОРЫЯ КРАІНЫ»

6 Гэты сусветна вядомы мемарыял («Воін-вызваліцель» у Берлінскім Трэптаў-парку — савецкі салдат раўняе нямецкую дзяўчынку) — звязваюць з імёнамі некалькіх савецкіх салдат, у тым ліку і беларуса, ураджэнца Лагойшчыны. Помнік бачылі многія, а вось імя яго гераічнага прататыпа, занатаванае пісьменнікам Барысам Паліявым, ведаюць далёка не ўсе.

У многім дзякуючы публікацыям «Звязды» ў Мінску ў кастрычніку 1997 года з'явілася вуліца, якая носіць імя нашага земляка. Узгадайце яго і вы.

7 У 70—80-я гады мінулага стагоддзя, паводле ўспамінаў былога рэдактара «Звязды» Аркадзя Тоўсціка, была распаўсюджана практыка шэфства над прадпрыемствамі. Якое прадпрыемства па выпуску камбайна «курувала» «Звязда»?

- «МАЗ»
- «Гомсельмаш»
- «Бабруйскаграмаш» (тады Бабруйскі завод машын для ўнясення ўгнаення)
- «БелАЗ»

8 Вытрымка з публікацыі ў «Звяздзе»: «Першыя ўзоры новай школьнай формы для дзяўчат выпушчаны на Гродзенскай швейнай фабрыцы. У камплект формы для вучаніц малодшага ўзросту ўваходзяць жакет, камізэлька, сарафан і блузка. Такі набор дазваляе выкарыстоўваць форму ў залежнасці ад пары года і надвор'я. У камплекце для вучаніц 9-10 класаў сарафан заменены спадніцай. Усе вырабы шыюцца з сіняватай з блакітам

ваўнянай тканіны, а блузка — з папліну шэра-блакітнага ці белага колераў». Узгадаўшы перыпетыі школьнай формы ў СССР, паспрабуйце адказаць, у якім годзе была надрукавана гэта заметка?

- 1950 год
- 1965 год
- 1972 год
- 1984 год

9 Ужо амаль 10 гадоў у сталіцы існуе праспект газеты «Звязда» — гэта перайменаваны паводле рашэння Мінскага гарадскога савета дэпутатаў (16.06.2005 г.) былы праспект газеты «Известия». Адным з самых актыўных ініцыятараў перайменавання, дарэчы, выступіў...

- пісьменнік Іван Шамякін
- былы рэдактар газеты «Звязда» Васіль Пыжкоў
- архітэктар Леанід Левін
- мастак Міхаіл Савіцкі

10 Перыядычныя выданні святкуюць не толькі круглыя даты з дня заснавання, але і круглыя лічбы выхаду. Так, паводле архіўных звестак, у 1923 годзе калектыў тагачаснай «Звязды» шырока святкаваў выхад 1500-га нумара газеты. Журналісты падлічылі, у прыватнасці, што за 6 гадоў існавання ў «Звяздзе» было змешчана 10,5 тысячы артыкулаў, 180 тысяч карэспандэнцый і 200 тысяч заметак.

А ўжо ў новым тысячагоддзі, прытым параўнальна нядаўна, «Звязда» адзначала выхад 25-тысячнага нумара. Калі ён убачыў свет?

- у жніўні 2004 года
- у сакавіку 2008 года
- у снежні 2003 года
- у кастрычніку 2010 года.

Извещение о проведении 21 августа 2014 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ»

Предмет торгов – капитальные строения бывшего пионерского лагеря «Восток» (сведения о продаваемом имуществе)
Корпус № 1 – клуб, площадь – 389,4 кв. м, инв. номер 600/С-120065; Корпус № 2, площадь – 152,0 кв. м, инв. номер 600/С-120064; Корпус № 3, площадь – 144,8 кв. м, инв. номер 600/С-120063; Корпус № 4, площадь – 148,5 кв. м, инв. номер 600/С-120062; Корпус № 5, площадь – 199,2 кв. м, инв. номер 600/С-120061; Корпус (8 комнат) № 6, площадь – 229,2 кв. м, инв. номер 600/С-120060; Корпус (8 комнат) № 7, площадь – 211,6 кв. м, инв. номер 600/С-120059; Корпус хозяйственный, площадь – 90,3 кв. м, инв. номер 600/С-120056; Кухня-склад, площадь – 31,1 кв. м, инв. номер 600/С-120057; Столовая, площадь – 388,3 кв. м, инв. номер 600/С-120052; Цех предварительной очистки картофеля, площадь – 22,3 кв. м, инв. номер 600/С-120055; Овощехранилище с подвалом, площадь – 91,7 кв. м, инв. номер 600/С-120058; Медпункт, площадь – 127,7 кв. м, инв. номер 600/С-120054; Спальный корпус на 72 места (незавершенное законсервированное капитальное строение), площадь – 1584,4 кв. м.
Площадь земельного участка – 5,1124 га, кадастровый номер 623685206101000889
Местонахождение – Минская область, Минский район, Острошицко-Городокский с/с, западнее д. Острошицкий Городок
Начальная цена – 3 500 000 000 белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка – 350 000 000 белорусских рублей

Продавец имущества – ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ», ул. Руссиянова, д. 4, пом. 9а/09, 220141, г. Минск.

Организатор торгов – УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток, заключившие соглашения с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также представившие организатору торгов в установленный срок следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию

устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Заявитель, желающий участвовать в торгах по нескольким предметам торгов, вносит задаток в размере, установленном для предмета торгов с наибольшей начальной ценой.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 не позднее окончания срока приема документов на участие в торгах.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе

торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 календарных дней со дня проведения торгов.

Затраты на организацию и проведение торгов возмещает победитель торгов (покупатель).

Торги проводятся **21 августа 2014 года в 15.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **01.08.2014 по 20.08.2014 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 – (УП «Минский городской центр недвижимости»);
(0177) 75-49-39, (029) 664-77-97 (ООО «БЕЛКАСПИСТРОЙ»).

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТКРЫТОЙ ПРОДАЖЕ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ СЕДЬМОГО ВЫПУСКА Закрытого акционерного общества «ТОПЗАПЭЛЕКТРО» (ЗАО «ТОПЗАПЭЛЕКТРО»)

1. Полное и сокращенное наименование эмитента (на русском и белорусском языках)
На русском языке:
полное наименование: Закрытое акционерное общество «Топзапэлектро»
сокращенное наименование: ЗАО «Топзапэлектро».

На белорусском языке:
полное наименование: Закрытае акцыянернае таварыства «Топзапэлектра».
сокращенное наименование: ЗАТ «Топзапэлектра».

2. Место нахождения эмитента
Республика Беларусь, 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, дом 25, комн. 1а, телефон: 8 (017) 290-89-54, факс: 8 (017) 363-04-16, e-mail: topzap@yandex.by, www.tze.by.

3. Основные виды деятельности эмитента
Согласно Общегосударственному классификатору Республики Беларусь «Виды экономической деятельности» ОКРБ 005-2006:

Код	Наименование вида деятельности
45211	Общее строительство зданий
74201	Деятельность в области архитектуры, инженерные услуги
70110	Подготовка к продаже недвижимого имущества

4. Номер расчетного счета эмитента для зачисления денежных средств при проведении открытой продажи

Денежные средства при проведении открытой продажи облигаций будут поступать на расчетные счета эмитента:

- № 3012004261000 в ЗАО «Идея Банк», код 755 (г. Минск, ул. К. Маркса, 25, УНП 807000122);
- № 3012132420016 в ЗАО «МТБанк», код 117 (г. Минск, Партизанский пр-т, 6А, УНП 100394906).

5. Наименование периодического печатного издания, определенное эмитентом для раскрытия информации, сроки ее публикации

Бухгалтерская отчетность эмитента в составе, определенном законодательством, будет публиковаться в газете «Звязда», не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного финансового года.

Информация о принятом эмитентом решении о реорганизации подлежит публикации в газете «Звязда» не позднее двух месяцев с даты принятия соответствующего решения уполномоченным органом.

Информация о принятом эмитентом решении о ликвидации подлежит публикации в приложении к журналу «Юстиция Беларуси» в порядке определенном законодательством, но не позднее двух месяцев с даты принятия соответствующего решения уполномоченным органом эмитента.

Информация о возбуждении в отношении эмитента производства по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) публикуется в журнале «Судебный вестник Плюс: ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПРАВОСУДИЕ», а также в печатном органе определенном приказом Председателя Верховного Суда Республики Беларусь, в течение пяти дней с момента получения соответствующего судебного постановления.

Информация об изменениях, внесенных в проспект эмиссии, будет опубликована эмитентом в газете «Звязда» в семидневный срок с даты государственной регистрации соответствующих изменений в регистрирующем органе.

6. Размер уставного фонда
Уставный фонд эмитента сформирован в размере 5 000 000 (Пять миллионов) белорусских рублей. Уставный фонд разделен на простые (обыкновенные) акции в количестве 100 штук номинальной стоимостью 50 000 (Пятьдесят тысяч) белорусских рублей каждая. Уставный фонд сформирован за счет денежных средств.

7. Наименование депозитария, обслуживающего эмитента
Депозитарное обслуживание эмитента осуществляет Закрытое акционерное общество «Минский транзитный банк» (ЗАО «МТБанк»), код депозитария 014, зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 14 марта 1994 года, регистрационный номер 38, расположен по адресу: Республика Беларусь, г. Минск, Партизанский пр-т, 6А.

Специальное разрешение (лицензия) №02200/5200-1246-1112 на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам, продлено Министерством финансов Республики Беларусь на основании решений № 265 от 27.07.2007 на пять лет, №145 от 16.05.2012 на десять лет и действительно до 29.07.2022.

8. Дата, номер государственной регистрации эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего

Закрытое акционерное общество «Топзапэлектро» (далее по тексту – эмитент) зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета от 14 сентября 2000 года №1044 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №100896485.

9. Место, время и способ ознакомления с проспектом эмиссии облигаций

Ознакомиться с проспектом эмиссии можно в течение всего срока обращения жилищных облигаций в офисе эмитента ежедневно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: 220121, г. Минск, ул. Притыцкого, д. 39, офис 8Н.

10. Форма выпуска и вид облигаций, объем эмиссии, количество, серия, номера

Форма выпуска и вид облигаций	Жилищные, бездокументарные, именные, неконвертируемые
Объем эмиссии	30 500 000 000 (Тридцать миллиардов пятьсот миллионов) белорусских рублей
Количество облигаций	5 000 (Пять тысяч) штук
Серия, номера облигаций	ТЗЭ-7, №№ 000001-005000

11. Номинальная стоимость облигаций
Номинальная стоимость одной облигации составляет 6 100 000 (Шесть миллионов сто тысяч) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилых помещений в строящихся многоквартирных жилых домах с объектами торгового и общественного назначения по ул. Алибегова, Я. Брыля. Вторая очередь. Жилые дома № 20 и № 28 по генплану.

Эквивалент номинальной стоимости облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения облигаций настоящего выпуска.

12. Цель выпуска облигаций и направление использования средств, полученных от размещения облигаций

Целью выпуска жилищных облигаций является привлечение денежных средств физических и (или) юридических лиц для осуществления строительства объекта – «Комплекс многоквартирных жилых домов с объектами торгового и общественного назначения по ул. Алибегова, Я. Брыля. Вторая очередь. Жилые дома № 20, № 28, и автостоянка № 20А по генплану», в том числе для хозяйственной деятельности эмитента, связанной с выполнением им функций заказчика (застройщика) по указанному объекту строительства и возможностью временного размещения привлекаемых денежных средств на депозитные счета банков.

Эмитент использует средства, полученные от размещения облигаций в соответствии с целями их выпуска.

13. Обеспечение выпуска облигаций

Исполнение обязательств по жилищным облигациям эмитента седьмого выпуска (далее по тексту – облигации) обеспечивается договором добровольного страхования ответственности за неисполнение (ненадлежащее исполнение) обязательств эмитента облигаций на условиях страхования № 126/КБ от 17.07.2014 года, заключенным с Ведущим страховщиком – Страховым обществом с ограниченной ответственностью «Белкоопстрах» (адрес: 220004, г. Минск, пр-т Победителей, 17, УНП 100706519) и Страховщиком – Представительством по Минскому району Белорусского республиканского унитарного страхового предприятия «Белгосстрах» (адрес: 220073, г. Минск, ул. Скрыганова, 6/2-4, УНП 100122726) (далее по тексту – «со-страховщики»).

Срок действия договора страхования 697 дней с 04.08.2014 по 30.06.2016.

Лимит ответственности по договору страхования в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения эмитентом обязательств по облигациям составляет 30 500 000 000 (Тридцать миллиардов пятьсот миллионов) белорусских рублей.

Обеспечение по обязательствам эмитента в отношении облигаций действует в течение всего срока обращения облигаций, а также в течение трех месяцев после окончания срока обращения облигаций.

Срок действия обеспечения может быть сокращен в случае досрочного погашения облигаций эмитентом.

14. Период проведения открытой продажи облигаций

Дата начала открытой продажи облигаций: 04 августа 2014 года.

Дата окончания открытой продажи облигаций: дата продажи последней облигации, но не позднее 29 марта 2016 года.

15. Место и время проведения открытой продажи облигаций

Размещение облигаций осуществляется эмитентом ежедневно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: 220121, г. Минск, ул. Притыцкого, д. 39, офис 8Н.

16. Порядок размещения облигаций

Размещение облигаций осуществляется путем открытой продажи физических и юридических лицам – резидентам и нерезидентам Республики Беларусь на внебиржевом рынке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

До момента покупки облигаций, покупатель должен заключить с эмитентом договор в простой письменной форме, предусматривающий обязательства эмитента по строительству жилых помещений владельцам жилищных облигаций.

Цена размещения облигаций определяется исходя из соотношения спроса и предложения, сложившегося в период размещения облигаций на рынке строительства недвижимости и может отличаться от номинальной стоимости облигаций.

17. Срок обращения облигаций

Срок обращения облигаций: 605 календарных дней, с 04 августа 2014 года по 31 марта 2016 года включительно.

18. Дата начала погашения облигаций

Дата начала погашения облигаций: 31 марта 2016 года.

Генеральный директор В.Н. Косило

Главный бухгалтер М.Л. Гришилова

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже имущества ОАО «Рапс»

Продавец капитальных строений	Открытое акционерное общество «Рапс» Юридический и почтовый адреса: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, 20. УНН 6000 68 480, ОКПО 148 021 57 Р/с 301 220 143 0014 в филиале ОАО «Белагропромбанк» – Минское областное управление, г. Минск, пр-т Победителей, 91 ФФФ 153001942, контактный телефон: (8017) 506 92 11, 506 91 51.
-------------------------------	---

ЛОТ № 1 (единым комплексом)

Наименование предмета аукциона, краткая характеристика	- Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (зернохранилище) с инвентарным номером 600/С-124842, общей площадью 1 474,7 кв. метров. - Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (зернохранилище) с инвентарным номером 600/С-124843, общей площадью 612,0 кв. метров.
--	--

Местонахождения предмета аукциона: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район деревни Пятавщина, площадь земельного участка 0,6619 га.

Начальная цена продажи предмета аукциона: 2 664 000 000 белорусских рублей с НДС

Шаг аукциона 5% начальной цены продажи предмета аукциона.

Размер задатка, текущий (расчетный) счет для внесения суммы задатка	Задаток для участия в аукционе в размере 5% от начальной цены продажи предмета аукциона (133 200 000 белорусских рублей) перечисляется на р/с 301 220 143 0014 в филиале ОАО «Белагропромбанк» – Минское областное управление, код банка 942, УНП 600068480, получатель платежа – ОАО «Рапс». Назначение платежа – задаток 5% от начальной цены предмета аукциона (лот № 1) согласно условий проведения аукциона.
---	---

ЛОТ № 2 (единым комплексом)

Наименование предмета аукциона, краткая характеристика	- Здание нежилое (здание пропускного пункта) с инвентарным номером 600/С-121220, общей площадью 21,7 кв. метров. - Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (здание склада для хранения запчастей) с инвентарным номером 600/С-121228, общей площадью 294,8 кв.метров. - Здание специализированное автомобильного транспорта (здание навеса сельскохозяйственных машин) с инвентарным номером 600/С-121224, общей площадью 548,3 кв.метров. - Здание специализированное автомобильного транспорта (здание автогаража с бетонной площадкой и ограждением) с инвентарным номером 600/С-121223, общей площадью 775,8 кв.метров. - Здание нежилое (здание ремонтно-механической мастерской) с инвентарным номером 600/С-121227, общей площадью 401,2 кв. метров.
--	---

Местонахождения предмета аукциона: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район деревни Аннополь, площадь земельного участка 1,6045 га.

Начальная цена продажи предмета аукциона: 3 808 000 000 белорусских рублей с НДС

Шаг аукциона 5% начальной цены продажи предмета аукциона.

Размер задатка, текущий (расчетный) счет для внесения суммы задатка	Задаток для участия в аукционе в размере 5% от начальной цены продажи предмета аукциона (190 400 000 белорусских рублей) перечисляется на р/с 301 220 143 0014 в филиале ОАО «Белагропромбанк» – Минское областное управление, код банка 942, УНП 600068480, получатель платежа – ОАО «Рапс». Назначение платежа – задаток 5% от начальной цены предмета аукциона (лот № 2) согласно условий проведения аукциона.
---	---

Место, дата и время проведения аукциона 01.09.2014 в 15.00 по адресу: Республики Беларусь, Минская область, Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, 20, актовый зал.

Место, дата и время приема заявлений на участие в аукционе по 28.08.2014 до 17.00 в рабочие дни по адресу: Республики Беларусь, Минская область, Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, 20, кабинет юрисконсульта.

Условия аукциона	Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником либо для участия в нем явился только один участник и он согласен приобрести предмет аукциона (лот) по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) – единственный зарегистрированный участник аукциона, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи предмета аукциона (соответствующего лота) в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Победитель аукциона (единственный зарегистрированный участник аукциона) должен оплатить продавцу всю стоимость предмета аукциона (соответствующего лота) в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня заключения договора купли-продажи. Победитель аукциона (единственный зарегистрированный участник аукциона) обязан возместить Продавцу стоимость фактических затрат по организации и проведению аукциона в размере и на основании счета-фактуры в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. На единственного зарегистрированного участника аукциона распространяются правила и условия, установленные для Победителя аукциона.
------------------	--

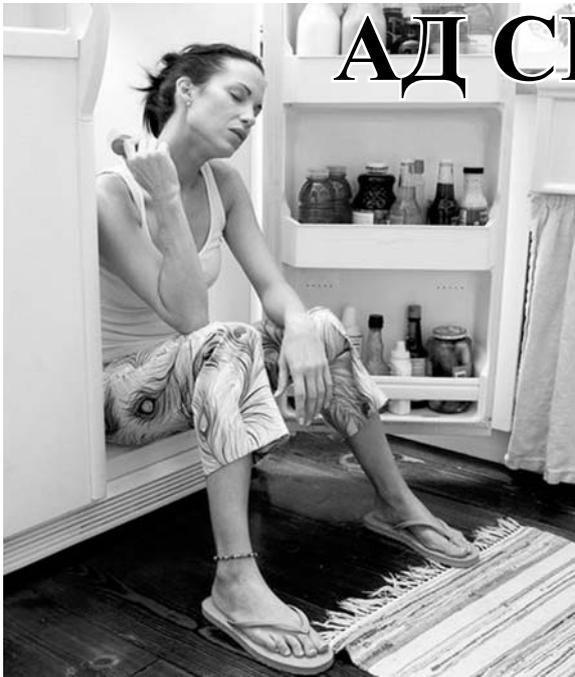
Цель использования предмета аукциона: не ограничивается.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юридические лица и индивидуальные предприниматели, зарегистрированные в Республике Беларусь, а также иностранные граждане, иностранные юридические лица, иностранные организации, не являющиеся юридическим лицом, созданные в соответствии с законодательством иностранных государств, иностранным государством и его административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, подавшие заявление на участие в аукционе (по установленной форме), предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка и заключившие с Продавцом соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по установленной форме).

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Предметом аукциона.

Дополнительную информацию можно получить:
• +375 17 506 92 11 • +375 29 113 79 43
• e-mail: raps92@yandex.ru

■ Сезонныя парады

ЯК РАТАВАЦЦА
АД СПЁКІ ДОМА?

Ёсць некалькі няхітрых спосабаў палепшыць самаадчуванне ў спякотнае надвор'е. Паводле слоў урача-метадыста 3-й гарадской дзіцячай клінічнай паліклінікі г. Мінска Галіны САФРОНАВАЙ, калі мы дома, у першую чаргу трэба паклапаціцца аб тым, каб на тых вокнах, куды цягам дня трапляюць сонечныя промні, аказаліся шторы ці жалюзі. Можна заклеіць шкло сонцаахоўнай плёнкай.

1 Ідэальна будзе праветрываць пакоі раніцай, познім вечарам і ноччу. Гэта сапраўды ахалоджае памяшканне. Аднак будзьце асцярожнымі са скразнякамі, якія могуць стаць прычынай запалення мышцаў шыі, спіны, плечавога пояса.

2 Самы прасты спосаб ахаладзіцца — выпіць халаднаватай вады, з лёдам і лімонам, лісцем мяты. Добра спатольвае смагу зялёны чай. Каб не пераахладзіць горла, халодныя напоі трэба заўсёды піць невялікімі глыткамі. На піку спёкі галаву і шыю можна абгарнуць мокрым рушніком.

3 Рэгулярна прымайце цёплы або халаднаваты душ, які зніжае тэмпературу цела і ўвільгатняе скуру.

4 Добра зніжае тэмпературу ў памяшканні вентылятар. Варта прыбраць дываны, часцей рабіць вільготную прыборку.

5 Пастаўце ў пакоях ёмістасці з вадай — паветра будзе ахалоджвацца за кошт выпарвання вады.

6 Самыя неабходныя справы, асабліва звязаныя з фізічнай нагрузкай, рабіце раніцай або ўвечары. У самую спёку адпачывайце.

7 Перагледзьце рацыён харчавання. Менш ужывайце тлустай і салёнай ежы, аддайце перавагу агародніне, садавіне, халодным закускам і супам.

8 Адзенне павінна быць свабодным, з натуральных тканін.

Святлана БАРЫСЕНКА

■ Гэта будзе...

Дрыбін запрашае на таржкі,
а Чыгірынка — на бард-рыбалку

Выбіраць паміж фестывалем народных промыслаў і музычна-спартыўным святам на беразе вадасховішча каля быхаўскай вёскі Чачэвічы даўдзецца ўжо ў гэтыя выхадныя. Але, як кажуць арганізатары мерапрыемстваў, сумаваць не будзеце нідзе.

У сталіцы шапавалаў Дрыбіне будзе магчымасць набыць валёнкі, папоўніць запасы мёду, паспытаць гарбату з гаючых зёлак на «жывой вадзе», паласавацца рыбнымі стравамі і пабачыць яшчэ шмат чаго іншага не менш прыемнага. Майстры запрасяюць на майстар-класы, дзе навучаць усіх ахвотных асновам старадаўніх рамёстваў. Будзе магчымасць з першых вуснаў пачуць сакрэты дрыбінскіх шапавалаў, промысел якіх лічыцца нацыянальнай каштоўнасцю краіны. Фестываль пройдзе пад акампанемент 30 творчых калектываў Беларусі і Расіі, а завершыцца вялікім шоу агню экстрэм-тэатра «Берсек», канцэртм беларускай спявачкі Іскуі Абалян і феерверкам.

Не менш цікавая праграма свята «Вялікая бард-рыбалка», дзе збіраюцца зварыць аж паўтары тысячы літраў юшкі! Будзе магчымасць папарыцца ў лазні і атрымаць карысную інфармацыю ад лепшых парыльчыкаў Беларусі, Расіі і Украіны, пагуляць у пляжны футбол, наведаць кулінарны майстар-класы і фотавыставы. Прыхільнікаў аўтарскай песні чакае шмат цікавых сустрэч з вядомымі бардамі. Прыедзе нават скандальна вядомы Псой Караленка з Масквы. А га-лоўнае, у рыбаловаў будзе магчымасць на справе даказаць, хто з іх самы спрытны і ўдачлівы. У спаборніцтвах па лоўлі рыбы звычайным аматарам складуць канкурэнцыю барды. Арганізатары абяцаюць нават вандроўку на верталёце, каб з вышыні птушынага палёту ўбачыць усю прыгажосць Чыгірынскага вадасховішча.

Трэба адзначыць, што ўсе дрыбінскія мерапрыемствы бясплатныя, а вось уваходны квіток на бард-рыбалку каштуе 30 000 рублёў.

Нэллі ЗІГУЛЯ

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ

САКРЭТЫ
САДАВОДАЎ

✓ Пры пасадцы вішань і сліў унясенне гною ў пасадачную яму неабавязковае. Значна больш карысці будзе ад унясення драўнянага попелу, касцяной мукі, старой вапны, перапаленай гліны або бітай тынкоўкі. У занадта ўрадлівай, «тлустай» зямлі вішні і слівы пачынаюць хварэць, у іх адбываецца растрэскванне кары і цяжэнне камедзі. Плодана-шэнне ад гэтага зніжаецца. І вішні, і слівы не любяць абрэзкі кроны, пераносяць яе даволі хваравіта. Таму рэкамендуецца фармаваць крону адразу пры пасадцы саджанцаў. Ад бакавых галін пакідаюць прыкладна на 1/3 даўжыні, цэнтральныя парасткі кароцяць напалову ці крыху менш. У наступныя гады дапушчальна толькі выдаляць падмерзлыя парасткі. Прыжывальнасць саджанцаў плодовых дрэў значна вышэй пры пасадцы іх у паслябедзенны час, бліжэй да вечара.

✓ Зямлю пад дрэвамі задзірваняць непажадана, паколькі трава моцна высільвае глебу. Лепш пасадзіць кветкі, духмяныя травы або ягаднік, якія ўсё роўна даўдзецца рыхліць і ўгнайваць, а значыць, і дрэву будзе толькі карысць. Глебу пад кронамі плодовых дрэў абавязкова трэба рыхліць і ўгнайваць. Пры гэтым перакопваць на глыбіню не больш за 10 см. Каб унесці ўгнаенні глыбей, трэба вострым калом асцярожна прарабіць у глебе паглыбленні на 30-50 см, адступішы ад ствала прыкладна на 1 метр ці бліжэй да перыметра кроны. Такія паглыбленні робяць вакол дрэва ў некалькіх месцах. У іх і наліваюць прыгатаваныя ўгнаенні, пакуль глеба будзе іх убіраць. Затым адтуліны засыпаюць рыхлай урадлівай зямлёй.

✓ Дарослыя пладаносныя дрэвы можна падкарміць наступным чынам: па перыметры кроны капаюць па крузе канаўку шырынёй і глыбінёй каля 35 см. Яе запаўняюць перапрэлым гноем з дабаўленнем 3-4 кг драўнянага попелу, трохі ўшчыльняюць і засыпаюць глебай. Пры ўгнаенні сліў і вішань карысна яшчэ дадаць гашанай вапны або старой тынкоўкі.

✓ **Дрэвы бываюць бясплоднымі па розных прычынах.**

○ Калі пры пасадцы была заглыблена каранёвая шыйка, то дрэўца дрэнна расце і хварэе.

○ Пры пасадцы саджанцаў у сырым халаднаватым месцы, калі карані дакранаюцца да палітоў глебы з блізкім заляганнем халодных грунтавых водаў.

○ Калі глеба занадта бедная.

○ Калі ж глеба ўрадлівая, а дрэвы скідаюць кветкі і завязь, значыць, не хапае мінеральных рэчываў. Трэба тэрмінова ўнесці мінеральныя ўгнаенні з фосфарам і каліем.

○ Калі глеба занадта тлустая. Пры гэтым на дрэвах шмат лістоты і вельмі мала плодовых галінак. У такім выпадку да глебы прымешваюць гліну, попел, вапну або ўносяць фосфарна-калійныя ўгнаенні.

○ Пры занадта моцным абрэзванні адбываецца інтэнсіўны рост вегетатывных, але не плодовых парасткаў.

○ Калі падчас цвіцення назіраліся моцныя замаразкі альбо стаяла вельмі сырое дажджлівае надвор'е. У такім выпадку насякомых вельмі мала і кветкі застаюцца неапыленымі.

○ Пры моцным пашкодванні дрэў насякомымі. Неабходна праводзіць прафілактычнае апыркванне адпаведнымі прэпаратамі ва ўстаноўленыя тэрміны.

СІСТЭМА КРОПЕЛЬНАГА
ПАЛІВУ СВАІМІ РУКАМІ

Зладзіць аўтаматызаванае кропельнае арашэнне сваімі рукамі — задача даволі складаная. Аднак тыя агароднікі, хто змог абсталяваць такой сістэмай свой участак, не шкадуць пра выдаткаваны час і грошы.

Пры кропельным паліве, у адрозненне ад традыцыйных спосабаў, вада расходуюцца эканомна, да расліны яна падаецца рэгулярна ў патрэбнай колькасці і ў патрэбнае месца — у каранёвую зону. Гэты метаідэальны для паліву прыгожа аформленых кветнікаў, градак, плодовых дрэў і кустоў, жывых агароджаў.

Якасную сістэму кропельнага паліву можна зрабіць самастойна. Аднак з самага пачатку варта адмовіцца ад думкі вырабіць самому ўсе кампаненты сістэмы. Інакш вы дарэмна страціце шмат часу, і ваша сістэма будзе непрацаздольнай. Калі ўжо вы вырашылі зрабіць кропельны паліў сваімі рукамі, на будзьце якасныя камплектуючыя і збярыце з іх дыхтоўную і даўгавечную сістэму, якая будзе працаваць пры мінімальным вашым удзеле шмат гадоў.

Што трэба для таго, каб зрабіць кропельную сістэму паліву, якая нармальна функцыянуе? Выкажам здагадку, што да вашага ўчастку падведзена труба з водаправоднай вадай, і больш у вас нічога няма.

Для ўладкавання кропельнай сістэмы паліву сваімі рукамі спатрэбіцца:

Кропельніцы, якія з'яўляюцца галоўнымі элементамі сістэмы. Ад іх функцыянавання непасрэдна залежыць, наколькі добра працуе кропельнае арашэнне. Кропельніцы бываюць з нерэгуляваным і рэгуляваным расходам вады. Дыяпазон гэтага параметру даволі шырокі — ад 2 да 20 літраў за гадзіну. Акрамя гэтага, кропельніцы бываюць кампенсацыйнымі і некампенсацыйнымі. Першыя захоўваюць стабільны расход незалежна ад ціску вады ў трубаправодзе. Лепшымі з'яўляюцца рэгуляваныя кампенсацыйныя кропельніцы.

Разгалінавальнікі, якія называюць «павукамі». Іх колькасць павінна быць роўная колькасці кропельніц, да якіх яны далучаюцца. «Павукі» маюць ад 2 да 4-х адыходзячых штуцараў.

Мікратрубкі. Тонкія пластмасавыя трубка, якія надзяваюць на штуцары «павукоў» і якія адводзяць ваду ў непасрэдны пункт паліву.

Стойкі. Гэтыя элементы служаць для ўстаноўкі ў пэўны пункт паліву. Да іх мацуюцца канцы мікратрубак.

Размеркавальная трубка. Адзін яе канец мацуецца да трубаправода, другі затыкаецца заглушкай. З бакоў да трубка пэўнай адлегласці адна ад адной мацуюцца кропельніцы з прымацаванымі да іх «павукамі» і мікратрубкамі. Звычайна размеркавальная пластмасавая трубка мае дыяметр 16 мм, таўшчыню сценкі 1,1 мм. Гэтая трубка з далучанымі да яе элементамі з'яўляецца асноўнай зборачнай адзінкай (модулем) сістэмы арашэння. Колькасць такіх модуляў на агародзе залежыць ад

плошчы, якую вы хочаце паліваць. Напрыклад, дзвюх размеркавальных трубак у зборы дастаткова, каб ажыццявіць кропельны паліў у цяпліцы сярэдніх памераў.

Стартканэктары, якія ўяўляюць сабой асаблівыя штуцеры для мацавання размеркавальнай трубка да трубаправода. Для ўстаноўкі стартканэктара ў трубаправодзе свідруецца адтуліна, у якую ўстаўляецца штуцэр стартканэктара. Ушчыльненне адбываецца з дапамогай заціскай гайкі, якая знаходзіцца на стартканэктары.

Трубаправод. Гэта не што іншае, як пластмасавая трубка, якая падводзіць ваду ад фільтра да размеркавальных трубак. Адзін канец яе мацуецца да фільтра, другі закрыты заглушкай.

Вадзяны фільтр. Не варта думаць, што вада ў водаправодзе і без фільтра досыць чыстая. Працаздольнасць сістэмы кропельнага арашэння наўпрост залежыць ад чысціні вады. Невялікі кавалачак іржы або гразі можа забіць вузкія адтуліны кропельніцы. Перш чым купляць фільтр, трэба вызначыцца з яго маркай і прадукцыйнасцю. Каб падлічыць неабходную прадукцыйнасць, трэба ведаць, колькі кропельніц будзе на агародзе. Памножышы іх колькасць на расход, атрымаем прадукцыйнасць фільтра, неабходную для забеспячэння ўсіх кропельніц

чыстай вадай. Вадзяны фільтр мацуецца да трубы з водаправоднай вадай.

Розная злучальная арматура, прызначаная для злучэння ўсіх элементаў: штуцеры, фітынгі, траякі, кампенсатары ціску, краны. З дапамогай апошніх можна перакрываць ці адкрываць ваду на асобных участках агарода. Кампенсатары ціску выкарыстоўваюцца для рэгулявання напору ў сістэме.

Апісаная сістэма кропельнага паліву з'яўляецца найбольш надзейнай і даўгавечнай. Тэрмін яе службы можа складаць 8-12 гадоў. Абсталяваўшы агарод такой сістэмай, можна на доўга забыцца на праблемы, звязаныя з палівам.

СІСТЭМА КРОПЕЛЬНАГА
ПАЛІВУ З ВЫКАРЫСТАННЕМ
КРОПЕЛЬНАЙ СТУЖКІ

Існуюць больш простыя і менш даўгавечныя сістэмы паліву з выкарыстаннем кропельных стужак, якія ўяўляюць сабой трубка з таўшчынёй сценкі ад 125 да 200 мкм. Стужка мае сістэму выпускных адтулін, размешчаных на пэўнай адлегласці адна ад адной — звычайна 20, 30, і 100 сантыметраў. Адным канцом яна далучаецца да падводзячага трубаправода з дапамогай стартканэктара, на другім канцы замацоўваецца заглушка. Пры падачы вады яна пачынае выцякаць з выпускных адтулін стужкі.

Перавагай сістэм з кропельнымі стужкамі з'яўляецца іх прастата і таннасць. Адна стужка замяняе ўсю тую частку вышэй-апісанай сістэмы кропельнага арашэння, якая складаецца з размеркавальных трубак, кропельніц, «павукоў», мікратрубак і стоек. Аднак тэрмін службы кропельных стужак не перавышае 2—3-х гадоў. Акрамя таго, яе тонкія сценкі могуць прагрызці розныя насяліныя гравяды. Такі небяспечны шкоднік, як мядзведка — «субмарына агародаў» — адным рухам сківіць здольная ператварыць кропельную стужку ў бескарысную дзіравую трубку.

Акрамя гэтага, пры выкарыстанні кропельных стужак нельга рэгуляваць колькасць вады, якая падаецца да расліны; яна будзе мяняцца ў залежнасці ад напору ў трубаправодзе. Не дазваляе кропельная стужка і падводзіць ваду ў пэўнае месца.

Найбольш дасканалая сістэмай кропельнага арашэння з'яўляецца цалкам аўтаматызаваная сістэма падачы вады да раслін, якая можа працаваць практычна без удзелу чалавека. Часам яе ўключэння і адключэння, расходам вады кіруе апаратура, праграмаваная на пэўны рэжым.

«БАГАТЫ ХЛЕБАМ БЕЛАРУСКІ КРАЙ»

Па гарызанталі: 1. Зарадзіла ... — хлеба палавіца (прык.). 4. «Наш хлеб — жыцця ..., \Працяга і барацьба». З верша П. Панчанкі «Хлебныя словы». 7. Добры гаспадар з вясны б'е ... (прык.). 10. Абы ..., хлеба будзе (прык.). 11. Нутранае свіное сала. 12. Спас памілуе нас, а ... прынясе нам хлеба чыстага (прык.). 13. Узор з мноствам дзірачак. 15. Чужына — не родная ..., хлеба не дасць (прык.). 16. Вялікі гармонік. 20. ... бяда — не

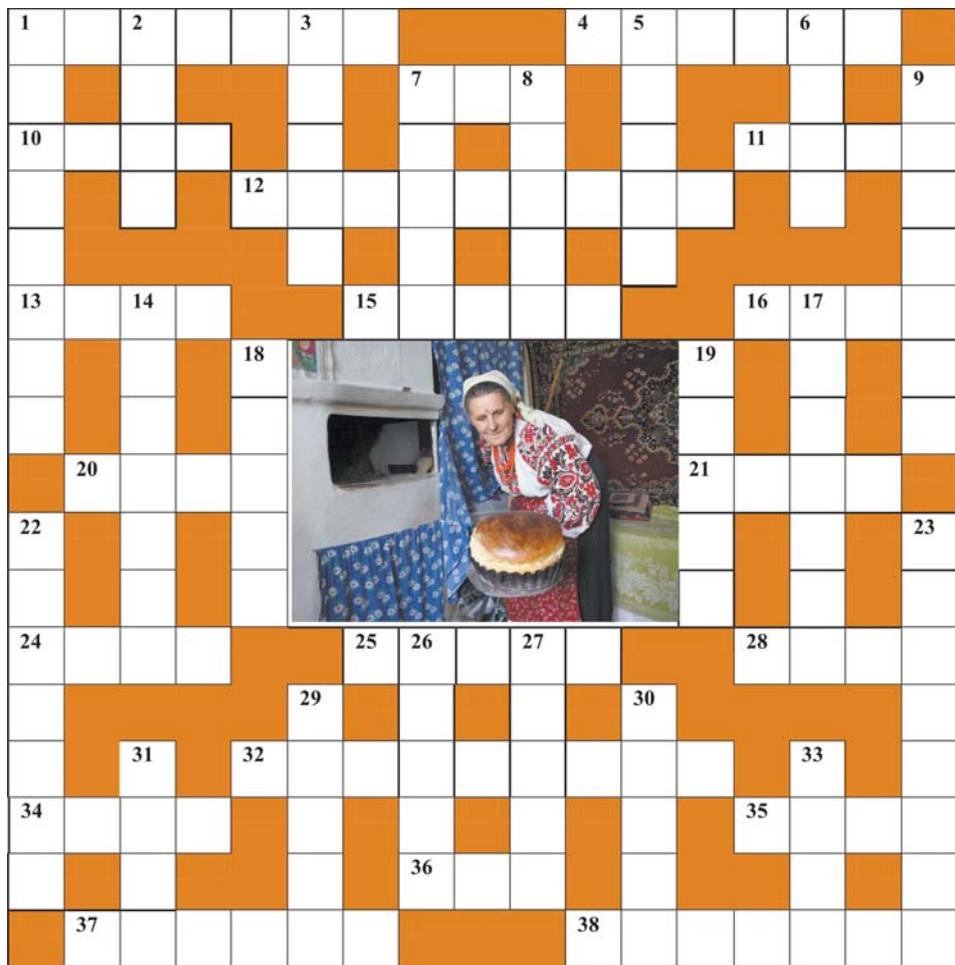
бяда, а калі дзве-тры разам, тады бяда (прык.). 21. Уласціваць ежы. 24. Незгарадная металічная шафа. 25. Закончыш ... ў пору, будзе што вазіць у камору (прык.). 28. Працягласць дзейнасці ў якой-небудзь галіне. 32. «О, ...! Хлебпёкі! \За вашу працу — вам паклон!». З верша Т. Дзямянавай «Хлеб». 34. «Хвалілі госці хлеб і старажытны, \ Багаты хлебам беларускі ...». З верша Л. Геніюша «Хлеб». 35. Хлеб-... еш, а праўду рэж (прык.). 36. Калі

хлеба край, дык і пад елкай ... (прык.). 37. «... Беларусі — гэта белы бусел, \... дабрабыту — гэта чорны хлеб». З верша М. Курьілы «Песня пра хлеб». 38. «О Беларусь, мая ...». Верш Ул. Дубоўкі.

Па вертыкалі: 1. ... іграе — жонка хлеба не мае (прык.). 2. Вялікі цюбік. 3. Невялікі шчыпковы інструмент у выглядзе фігурнай скрыпкі. 5. Падвяленая здробненая трава, корм для жывёлы. 6. Хлеб ды ... — салдацкая яда (прык.).

7. Шост, падпорка для павойных раслін. 8. Едзеш на часок — бяры хлеба ... (прык.). 9. Лепей свой посны ..., чым чужое сала (прык.). 14. Не зважаў на ...: сей жыта — хлеб будзе (прык.). 17. Шаўковая тканіна з мяккім і густым ворсам. 18. Няма хлеба і сала — і ... стала (прык.). 19. Будзе хлеб — будзе і ... ! (прык.). 22. Месца, на якім пасаджаны расліны. 23. «Ах, ... ты мой!». Словы, з якімі падымалі ўпушчаны хлеб, цалуючы яго. 26. Друкарскія літары, што перадаюць які-небудзь тэкст. 27. Чарада пералётных птушак. 29. У каго чорна ..., у таго хлеба скіба (прык.). 30. «Плывуць па шляхах Беларусі \... чырвоныя з хлебам». З верша Я. Купалы «Новая восень». 31. «Было ўрачыста і ціха ў хаце - \Хлеб з новага жыта ўчыняла...». З верша А. Вярцінскага «Песня пра хлеб». 33. Пакуль ... — патуль свет, пакуль рукі — патуль хлеб (прык.).

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
 Па гарызанталі: 1. Мятліца. 2. Сімава. 3. Ток. 4. Аснова. 5. Матка. 6. Баян. 7. Пастава. 8. Сімава. 9. Сімава. 10. Сімава. 11. Сімава. 12. Пастава. 13. Сімава. 14. Сімава. 15. Матка. 16. Баян. 17. Сімава. 18. Сімава. 19. Сімава. 20. Сімава. 21. Сімава. 22. Пастава. 23. Сімава. 24. Сімава. 25. Сімава. 26. Сімава. 27. Сімава. 28. Сімава. 29. Сімава. 30. Сімава. 31. Сімава. 32. Сімава. 33. Сімава. 34. Сімава. 35. Сімава. 36. Сімава. 37. Сімава. 38. Сімава.
 Па вертыкалі: 1. Мятліца. 2. Сімава. 3. Ток. 4. Аснова. 5. Матка. 6. Баян. 7. Пастава. 8. Сімава. 9. Сімава. 10. Сімава. 11. Сімава. 12. Пастава. 13. Сімава. 14. Сімава. 15. Матка. 16. Баян. 17. Сімава. 18. Сімава. 19. Сімава. 20. Сімава. 21. Сімава. 22. Пастава. 23. Сімава. 24. Сімава. 25. Сімава. 26. Сімава. 27. Сімава. 28. Сімава. 29. Сімава. 30. Сімава. 31. Сімава. 32. Сімава. 33. Сімава. 34. Сімава. 35. Сімава. 36. Сімава. 37. Сімава. 38. Сімава.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.21	21.10	15.49
Віцебск	5.05	21.05	16.00
Магілёў	5.11	21.00	15.49
Гомель	5.15	20.50	15.35
Гродна	5.38	21.24	15.46
Брэст	5.45	21.18	15.33

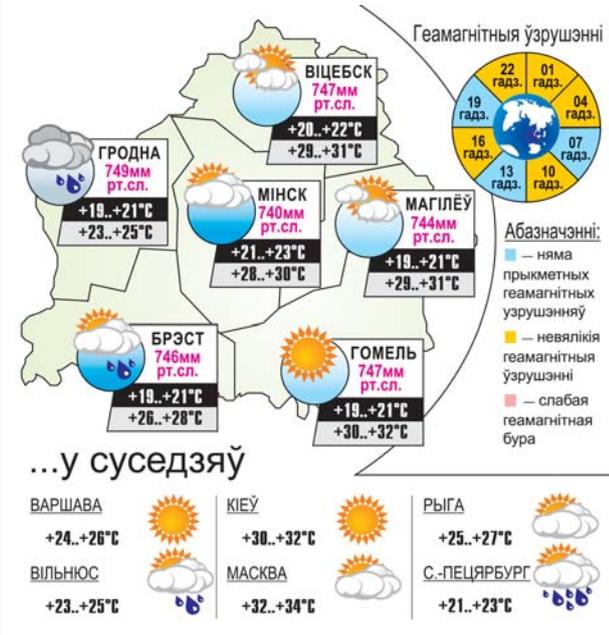
Месяц

Маладзік 27 чэрвеня.
 Месяц у сузор'і Шалей.

Імяніны

Пр. Емяльяна, Івана.
 К. Алены, Ігната,
 Любаміра, Рамана.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

— Мілы, ты мяне кахаеш?
 — Партманет на сталі.

Хітрая жонка пераканала мужа, што той, хто галоўны ў доме, той і мые посуд.

Насуперак рэкламе, лепшы сродак для мыцця посуду па-ранейшаму застаецца жонка.

— Чаго гэта Сяргей ікаца стаў пасля вяселля?
 — Высветлілася, што ў жонкі маці — з блізнят-трайнят. Ён на вяселлі як тры цешчы ўбачыў...

Рэжым харчавання нашага чалавека.

Раніца — бутэрброд, чай/кава.

Дзень — смажанка, яблык/апельсін, чай/кава.

23:00 — булочки, пельмені, каўбаса, мяса, рыба, пячэнне, есці-есці-есці!

НАРОДЖАННЯ
31
ліпеня

Для іх асабліва цікаваць у тым, што значыць быць чалавекам, пытанні філасофіі і маралі ў кантэксце чалавечай псіхалогіі. Іх займае паўсядзённае жыццё, традыцыі і звычкі, якія прайшлі выпрабаванне часам. Яны адчуваюць неабходнасць падзяліцца з навакольнымі тым, што ведаюць самі, таму што ў іх жыве талент апавядальнікаў. Яны цэняць працу вышэй за ўсё, што адбываецца на ўзаемаадносінах з сям'ёй і сябрамі. Ім неабходна памятаць, што свет хоць і не дасканалы ў гэты момант, але можа быць палепшаны дзякуючы іх намаганням.

Даты Падзеі Людзі

1649 год — 365 гадоў таму каля каля горада Лоева адбылася бітва паміж казацка-сялянскімі атрадамі і арміяй ВКЛ падчас антыфеадалнай вайны 1648-1651 гадоў. Каб не дапусціць войска ВКЛ ва Украіну, казацкі гетман Б. Хмяльніцкі накіраваў у раён Лоева 6-тысячны атрад на чале з С. Падбайлам і Ф. Гаркушам, які замацаваўся ў месцы зліцця Дняпра і Сожа. У ліпені 1649 года таксама 6-тысячная армія ВКЛ на чале з гетманам польным Я. Радзівілам выступіла з Рэчыцы. На дапамогу Падбайлу і Гаркушы з Палесся выйшла 15-тысячная войска казакоў і сялян на чале з М. Крычэўскім, на Беларускім Палессі да яго далучылася каля 15 тыс. паўстанцаў-сялян. Казацка-сялянскія атрады, прапусціўшы авангард Радзівіла, 31 ліпеня напалі на асноўныя яго сілы. Бітва працягвалася з пераменным поспехам, пакуль не вярнуўся авангардны атрад Радзівіла. Казацка-сялянскія войскі былі разгромлены, 8 тысяч чалавек забіта, 3 тысячы патанулі ў Дняпры. Рэшткі казацка-сялянскіх атрадаў уначы выйшлі з акружэння, але ў баі былі разбіты. Цяжка паранены Крычэўскі трапіў у палон і праз некалькі дзён памёр.

1650 год — нарадзіўся (горад Магілёў) Максім Ярмацінч Вошчанка, беларускі друкар і гравёр па медзі, адзін з заснавальнікаў Магілёўскай школы гравюры. Скончыў Віленскую езуіцкую акадэмію. З 1690-х гадоў кіраваў Магілёўскай брацкай друкарняй. Выканаў 19 копіяў гравюр на свецкіх тэмы французскіх мастакоў С. Леклерка і Н. Кашэна да «Манархія Турэцкай» у тэхніцы металаграфікі. Выданні ўпрыгожаны шматлікімі застаўкамі, канцоўкамі, дэкаратыўнымі рамкамі, ініцыяламі, у якіх ярка праявіліся матывы беларускай арнаментыкі. Творы вызначаюцца жанравасцю, самабытнасцю, часта носяць заходнеўрапейскі характар. Цікавыя прадмовы да шэрагу кніг, у якіх ён раскрывае свае погляды асветніка і гуманіста. Памёр у 1708 годзе.

1957 год — ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР прынялі гістарычную пастанову «Аб развіцці жыллёвага будаўніцтва ў СССР», якая паклала пачатак масаваму ўзвядзенню кварталаў пяціпавярховых дамоў, названых народам «хрушчоўкамі». Ідэя вырашыць жыллёвую праблему ў самы кароткі тэрмін не належала асабіста Мікіту Хрушчову: упершыню яе выказаў Старшыня Савета Міністраў Георгій Маленкоў у жніўні 1953 года. У 1955-м Хрушчоў распарадзіўся пакончыць з пампэзнай сталінскай архітэктурай і ўласцівымі ёй «архітэктурнымі празмернасцямі», а праз два гады абвясціў «вялікі скачок» у будаўніцтве жылля. Задачу паставілі вельмі прывабную для народа: у бліжэйшыя 10-12 гадоў пакончыць з недахопам жылля ў краіне. Эканамічныя «хрушчобы» з нізкай столлю, сумешчаным санвузлом і маленькай кухняй павінны былі вырашыць праблему «кватэрнае пытанне»: насельніцтва, якое прывыкла да баракаў, камуналак, з радасцю сустрэла перамены. Да пачатку 1980-х гадоў, па планах Хрушчова, павінен быў наступіць поўны жыллёвы камунізм: на чалавека да таго часу павінна было прыпадаць па 15 квадратных метраў жыллой плошчы. Але планы партыі так і не сталі планами народа.

Было сказана **Еўфрасіня ПОЛАЦКАЯ, асветніца, праваслаўная і каталіцкая святая:**

«Бачны свет надзвычай прыгожы і слаўны. Але прамянае, як сон, як кветка, засыхае. Вечнае і нябачнае — існуе праз вякі».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар—галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджванне — 287 18 38, 287 17 21, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zvyazda.by>
 e-mail: info@zvyazda.minsk.by, (для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 21.172. Індэкс 63850. Зак. № 3047.

Нумар падпісаны ў 19.30
 30 ліпеня 2014 года.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12